R. 1920.

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA ROLNICTWA I DÓBR PAŃSTWOWYCH
Rzeczypospolitej Polskiej.

WARSZAWA. № 8. 31 Lipca 1920 r.

TREŚĆ:

Do Pana

D-RA FRANCISZKA BUJAKA

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych

w Warszawie.

Przychylając się do przedstawionej mi przez Pana prośby, zwalniam Pana z Urzędu Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Warszawa — Belweder, dnia 24 lipca 1920 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
W. Grabski

(„Monitor Polski" № 165 z dnia 24.VII. 1920 r.).

Do Pana

JULJUSZA PONIATOWSKIEGO

Posła do Sejmu Ustawodawczego

w Warszawie.

Mianuję Pana Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Warszawa — Belweder, dnia 24 lipca 1920 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
Wincenty Witos

(„Monitor Polski" № 165 z dnia 24.VII. 1920 r.).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia Komisji Okręgowej Ochrony Lasów w Białymstoku.

Z mocy art. 42 Dekretu z dnia 16 stycznia 1919 r. w przedmiocie organizacji Urzędów Ochrony Lasów (Dz. Praw z 1919 r. № 8 poz. 117) zarządzam co następuje:

Art. 1. Siedziba Komisji Okręgowej Ochrony Lasów w Łomży, obejmującej powiaty: Augustowski, Białostocki, Bielski, Kolski, Łomżyński, Ostrowski, Ostrołęcki, Sejneński, Suwalski, Szczuczyński i Wysoko-Mazowiecki zostaje przeniesiona z Łomży do Białegostoku.

Komisja ta nazywać się będzie odtąd „Komisja Okręgowa Ochrony Lasów w Białymstoku".

Art. 2. Jednocześnie biuro urzędującego przy powołanej w art. 1 Komisji Inspektora Okręgowego Ochrony Lasów zostaje przeniesione do Białegostoku i mieścić się odtąd będzie w lokalach Białostockiego Urzędu Wojewódzkiego.

Art. 3. Postanowienia rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia nowych okręgów dla Urzędów Ochrony Lasów (Dz. Ustaw № 38 z r. 1920 poz. 225) sprzeczne z niniejszem rozporządzeniem zostają uchylone.

Warszawa, dn. 21 czerwca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

(Dziennik Ustaw № 54 z d. 9.VII. 1920 r., poz. 331).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych oraz Ministrem Skarbu w przedmiocie trybu pobierania podatku zasadniczego od zwierząt gospodarskich.

Na mocy artykułu 1184 i 1185 Ustawy Lekarskiej (tom XIII Zbioru Praw Rosyjskich wyd. 1905 r.) zarządza się co następuje:

Art. 1. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 8 marca 1920 r. w przedmiocie ustanowienia norm dla wymiaru podatku zasadniczego od zwierząt gospodarskich na rok 1920 (Dziennik Ustaw № 23 z dnia 17 marca 1920 r. poz. 138) podatek ten ma być pobierany za rok 1920 w następującym wymiarze:

a) za konie w wieku powyżej $2^1/_2$ roku po 6 mk. od sztuki; konie poniżej $2^1/_2$ roku są wolne od podatku,
b) za buhaje, woły, krowy i jałownik w wieku powyżej 6 miesięcy po 5 mk. od sztuki,
c) za cielęta w wieku ponad 4 tygodnie do 6 miesięcy po 1 marce od sztuki; cielęta poniżej 4 tygodni są wolne od podatku,
d) za owce i kozy w wieku powyżej 6 miesięcy po 1 marce od sztuki; młodsze sztuki nie podlegają opodatkowaniu,
e) za świnie w wieku ponad 4 miesiące po 4 marki od sztuki.

O obowiązku podatkowym decyduje wiek zwierząt w dniu spisu.

Art. 2. Podatek powyższy pobierany będzie na rzecz Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Niezależnie od tego powiatowe związki komunalne w myśl art. 8 dekretu z dn. 7 lutego 1919 r. o skarbowości powiatowych związków komunalnych (Dz. Pr. № 14 z dnia 8 lutego 1919 r. poz. 151) mają prawo ustanawiać podatki od zwierząt gospodarskich na mocy specjalnych statutów powiatowych.

Podatek ten pobierany będzie wraz z podatkiem państwowym.

Art. 3. Posiadacze zwierząt gospodarskich winni w terminach, ustanowionych przez właściwych starostów, — w miastach: Warszawie, Łodzi i Lublinie przez komisarzy rządowych — zgłosić do urzędu gminnego (magistratu) ilość posiadanych zwierząt gospodarskich.

Art. 4. Do pobierania podatku zasadniczego państwowego (art. 1) i ewentualnego podatku, ustanowionego przez powiatowe związki komunalne (art. 2), powołani są wójtowie gmin (prezydenci i burmistrze miast) na podstawie specjalnych wykazów o stanie zwierząt gospodarskich, sporządzonych przez starostwo (komisarzy rządowych w miastach: Warszawie, Łodzi i Lublinie) przy współudziale państwowych lekarzy weterynaryjnych.

Tryb postępowania przy ściąganiu podatku unormowany zostanie w osobnem zarządzeniu.

Art. 5. Podatek określony w art. 2 ma być pobrany od właścicieli zwierząt najpóźniej do 1 listopada 1920 r.; od należności nieopłaconych w tym terminie oblicza się odsetki za zwłokę w wysokości 1% na miesiąc.

Art. 6. Podatek zaległy wraz z ewentualnemi odsetkami za zwłokę pobrany będzie w drodze egzekucji przez organa zarządu skarbowego.

Art. 7. Należności z tytułu podatku zasadniczego (art. 1) będą w powiatowych kasach skarbowych osobno księgowane (art. 2).

Art. 8. Winni przekroczenia niniejszego rozporządzenia lub niewykonania zarządzeń władzy, opartych na jego podstawie, ulegną karom przewidzianym w art. 138 i 139 Kod. Karnego.

Za przekroczenie tego rozporządzenia uważane będą w szczególności zaniedbanie zgłoszenia, względnie niezgodne z prawdą zeznania co do ilości i jakości zwierząt, podlegających opodatkowaniu, lub zatajenie.

Warszawa, dnia 22 czerwca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

Minister Spraw Wewnętrznych:
S. Wojciechowski

Minister Skarbu:
W. Grabski

(Dziennik Ustaw № 54 z dn. 9.VII. 1920 r. poz. 332).

ROZPORZĄDZENIE MINISTERJALNE

w przedmiocie zmiany art. 13 rozporządzenia wykonawczego z dnia 6 sierpnia 1919 r. do dekretu o wywozie towarów za granicę, przywozie z zagranicy i przewozie tranzytowym.

Na zasadzie art. 12 dekretu z d. 7 lutego 1919 r. (Dz Pr. P. P. № 15 poz. 216) zmienia się treść art. 13 rozporządzenia wykonawczego z d. 6 sierpnia 1919 do powołanego dekretu (Dz. Ust. R. P. № 5 poz. 27 z r. 1920) w sposób następujący:

„Art. 13. W razie wykrycia przekroczenia zakazu przywozu, wywozu i przewozu tranzytowego towarów obowiązany jest urząd celny, który wykroczenie wykrył, zatrzymać sprawcę wraz z towarem, sporządzić dokładny protokół i stosownie do art. 3 dekretu z d. 7 lutego 1919 r. albo rozpoznać sprawę, albo skierować ją do rozpoznania właściwemu sądowi. Odpis protokółu należy przesłać Ministerstwu Skarbu. W b. zaborze austrjackim urzędy celne mają przedkładać protokół dyrekcji okręgu skarbowego do dalszego zarządzenia.

Jeżeli wykroczenie wykryły inne organa, winny sprawcę wraz z towarem odprowadzić do najbliższego urzędu celnego, który postąpi w sposób wskazany w 1-ym ustępie tego artykułu.

Jeżeli między towarami zatrzymanemi znajdują się przedmioty ulegające łatwo zepsuciu lub takie, których przechowanie na składzie byłoby połączone z trudnościami, należy uczynić o tem wzmiankę przy końcu protokółu, a towar natychmiast sprzedać ludności z wolnej ręki po cenach normalnych (art. 6 ust. 2 dekretu z dnia 7/II 1919 r.).

Przedmioty skonfiskowane prawomocnym wyrokiem będą sprzedane przez właściwy Urząd Celny w drodze publicznego przetargu. Uzyskane ze sprzedaży sumy przypadają Skarbowi Państwa".

Warszawa, dn. 1 czerwca 1920 r.

Minister Przemysłu i Handlu:
Antoni Olszewski

Minister Skarbu:
W. Grabski

Minister Aprowizacji:
w z. *L. Zaborowski*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

Minister Kolei Żelaznych:
K. Bartel

Minister Poczt i Telegrafów:
L. Tołłoczko

Minister Spraw Wojskowych:
J. Leśniewski

(Dziennik Ustaw № 55 z dn. 15.VII. 1920 r. poz. 340)

PRZEPISY WYKONAWCZE

o stosowaniu rozporządzenia Rady Ministrów, normującego użytkowanie funduszu osadniczego, przeznaczonego do dyspozycji Głównego Urzędu Ziemskiego, na mocy Uchwały Sejmowej z dnia 19 grudnia 1919 r. (Dz. Ust. № 47/20 poz. 290).

I. Zgłoszenia o pożyczki.

§ 1. Do korzystania z funduszu osadniczego w formie pożyczek gruntowych i inwestycyjnych (p. a rozporządzenia Rady Ministrów) uprawnione są, w myśl art. 2 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów, następujące osoby:

a) inwalidzi wojenni, zdolni do pracy na roli i należący do kategorji osób wyszczególnionych niżej pod b), c), d),
b) bezrolni obeznani z prowadzeniem gospodarstwa rolnego,
c) małorolni posiadacze gospodarstw niesamodzielnych,
d) pracownicy rolni, a mianowicie służba dworska i oficjaliści,
e) zrzeszenia, tworzone z osób wyżej wymienionych w celu wspólnego nabywania lub dzierżawienia ziemi uprawnej dla jej podziału między członków lub prowadzenia wspólnego gospodarstwa.

Przez zrzeszenia takie należy rozumieć kooperatywy rolne oraz zrzeszenia, tworzone na zasadzie statutów normalnych, jak również spółki cywilne i zarejestrowane stowarzyszenia z nieograniczoną poręką.

§ 2. Osoby, pragnące zawiązać spółkę cywilną dla uzyskania kredytu z funduszu osadniczego w celu wspólnego nabycia lub dzierżawienia ziemi, winny się zgłosić uprzednio do właściwego Komisarza Ziemskiego, przedkładając mu dokumenty, wyszczególnione w art. 11 rozporządzenia Rady Ministrów. Komisarz Ziemski, rozpoznawszy złożone mu dokumenty w zestawieniu z informacjami przez siebie zasięgniętemi, bądź wydaje petentom zaświadczenie, stwierdzające ich kwalifikacje do udziału w spółce, bądź też odmawia go z przytoczeniem powodów odmowy. W tym ostatnim wypadku postanowienie Komisarza Ziemskiego może być zaskarżone w ciągu dni 14 do Prezesa Komisji Ziemskiej Okręgowej, który rozstrzyga sprawę ostatecznie.

Wydane zaświadczenie winno być złożone przy sporządzeniu aktu spółki, odpis zaś zachowuje Komisarz u siebie w celu dołączenia do akt dochodzenia, przesyłanych Komisji Ziemskiej Okręgowej w myśl art. 12 powyższego rozp. Rady Ministrów.

§ 3. Przy parcelacji prywatnej mogą korzystać z funduszu osadniczego:

a) pracownicy rolni, pozbawieni pracy na skutek parcelacji majątku,
b) osadnicy, którzy przed ogłoszeniem rozporządzenia Rady Ministrów objęli grunty nieuprawiane w ciągu ostatnich trzech lat, a którzy nie mają funduszów na zapłacenie reszty ceny kupna.

§ 4. Osoby, ubiegające się o pożyczkę, winny złożyć właściwemu Komisarzowi Ziemskiemu lub Komisji Ziemskiej Okręgowej podanie, w którem określą rodzaj, wysokość i sposób zabezpieczenia pożyczki, dołączając zaświadczenie właściwego Urzędu gminnego, stwierdzające ich przynależność do jednej z kategorji obywateli, wyszczególnionych w § 1-ym lit. a), b), c), i d), zaś inwalidzi wojenni oprócz tego zaświadczenie swych przełożonych władz wojskowych.

Ponadto przy parcelacji prywatnej lub prowadzonej przez instytucje przez Państwo upoważnione mają strony przedstawić:

zezwolenie na przeniesienie własności, w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 września 1919 r. (Dz. Ust. № 73 poz. 428) uzyskane przy parcelacji prywatnej, oraz

I. na ziemiach b. zaboru rosyjskiego:

a) zaświadczenie wydziału hipotecznego, stwierdzające:

1) wydzielenie przeznaczonej do parcelacji części majątku, na którą ma być przyznana pożyczka;

2) stan obciążeń i ograniczeń parcelowanej części majątku lub

b) odpis wykazu hipotecznego, gdy chodzi o udzielenie pożyczki na wszystkie grunta oznaczone w jednej księdze hipotecznej nabywane przez petentów;

II. na ziemiach b. zaboru austrjackiego:

a) sumaryczny wyciąg hipoteczny realności przeznaczonych do parcelacji,

b) katastralne oznaczenie przestrzeni, przypadającej każdemu z reflektantów,

c) zezwolenie właścicieli i wierzycieli hipotecznych na odpisanie tej przestrzeni w stanie wolnym od ciężarów.

Przy jednoczesnem zgłoszeniu grupy osób o pożyczkę, dotyczącą jednego objektu parcelowanego, dokumenty powyżej wskazane mogą być złożone w jednym egzemplarzu dla całej grupy.

§ 5. Zrzeszenia (§ 1 lit. e), chcąc stosownie do art. 17 i 18 pow. rozp. R. M. uzyskać pożyczkę gruntową lub inwestycyjną, działają przez swe zarządy, wskazane w statutach, względnie w umowach spółkowych i wnoszą podania tak jak inni reflektanci (§ 4) dołączając:

a) wierzytelny odpis statutu zrzeszenia (§ 1 ustęp końcowy) względnie aktu, stwierdzającego zawiązanie spółki cywilnej lub stowarzyszenia,

b) odpis wykazu hipotecznego (wyciąg hipoteczny) nabywanej posiadłości ziemskiej,

c) zezwolenie właściwej K. Z. O. na przeniesienie własności w myśl rozp. Rady Ministrów z dnia 1-go września 1919 r. przy parcelacji prywatnej.

§ 6. Zrzeszenia (§ 1 lit. e), tworzone w celu dzierżawienia majątków ziemskich dla wspólnego prowadzenia gospodarstwa folwarcznego, starając się o kredyt dla zwiększenia kapitału obrotowego lub zakładowego, winny analogicznie, jak w § 5 złożyć podanie o udzielenie kredytu, określając cel i wysokość pożyczki, a ponadto dołączyć:

a) wierzytelny odpis statutu zrzeszenia, względnie aktu o zawiązaniu spółki dzierżawców,

b) wykaz (wyciąg) hipoteczny dzierżawionej posiadłości ziemskiej,

c) zobowiązanie w formie notarjalnej przez zarząd zrzeszenia lub spółki imieniem zrzeszonych sporządzone i przez właściciela majątku wydzierżawionego akceptowane, że w razie otrzymania pożyczki nie wolno dzierżawcom bez zezwolenia Głównego Urzędu Ziemskiego przekazywać dzierżawy osobom trzecim. Ponadto umowy dzierżawne winny obowiązywać przynajmniej lat 10 i być hipotecznie zabezpieczone.

Czynsz dzierżawny (tenuta) przez cały czas trwania dzierżawy nie może być więcej niż za jeden rok naprzód wypłacany.

§ 7. Akty dochodzenia, które Komisarz Ziemski ma przesyłać Komisji Ziemskiej Okręgowej na skutek zgłoszeń o pożyczki, stanowią:

a) podanie reflektantów o udzielenie pożyczki z wymaganemi według §§ 4—6 załącznikami,
b) odpis zaświadczenia wydanego w przedmiocie kwalifikacji osób, tworzących spółkę cywilną (§ 2),
c) opinja wyrażona o każdem zgłoszeniu w szczególności co do potrzeby, rodzaju, warunków i wysokości żądanej pożyczki,
d) szacunek gruntu, ustalony w myśl wskazówek §§ 8 — 10 udzielonych.

§ 8. Za szacunek gruntu mający stanowić podstawę do udzielania i zabezpieczania pożyczki (art. 16—20 i 22 rozporządzenia Rady Ministrów) uważać należy cenę kupna samego gruntu bez wliczenia wartości zasiewów, inwentarzy i budynków.

§ 9. Szacunek ten po szczegółowem zbadaniu warunków tranzakcji ustala się w sposób następujący:

a) gdy umówiona cena kupna obejmuje jedynie grunt bez budynków, przyjmuje się tę cenę kupna, jako szacunek gruntu,
b) gdy zaś do ceny kupna gruntu wliczona jest również wartość zasiewów, inwentarzy i budynków, wówczas szacunek gruntu określa się przez potrącenie z umówionej ceny, oszacowanej wartości tych jego przynależności.

§ 10. Wartość zasiewów ustala się podług ceny rynkowej nasienia (ziarna) i kosztów uprawy gruntów, zaś wartość inwentarzy na podstawie miejscowej przeciętnej ceny rynkowej, biorąc pod uwagę stan ich użyteczności w czasie oszacowania, wartość budynków według cen rynkowych materjałów na rozbiórkę.

§ 11. Na podstawie skompletowanych aktów, kolegjum złożone w myśl art. 13 rozp. Rady Ministrów z Prezesem K. Z. O. jej członka stałego i Inspektora K. Z. O., rozpatruje sprawę, badając w każdym poszczególnym wypadku stan finansowy reflektantów, szacunek gruntu (§§ 8 — 10) oraz cel i sposób zabezpieczenia pożyczki.

Zarazem kolegjum proponuje warunki, na jakich pożyczka może być udzieloną, a przedewszystkiem jej rodzaj, stopę procentową i wysokość, nie przekraczając norm zakreślonych w art. art. 17 — 20 rozporządzenia. Ponadto kolegjum projektuje okres spłaty pożyczki w ratach półrocznych i w wypadkach nadzwyczajnych termin płatności pierwszej raty pożyczkowej, nie przekraczający dwóch lat, licząc od dnia zeznania przez dłużników obligu lub skryptu dłużnego, a to odpowiednio do ich warunków gospodarczych.

Okoliczności powyższe, ujęte w należycie sformułowanym i przez członków kolegjum podpisanym wniosku, Prezes K. Z. O. przedkłada Prezesowi G. U. Z. do decyzji, a nadto przedstawia projekty obligu względnie skryptu dłużnego oraz wpisów, jakie mają być wniesione do wykazu hipotecznego.

§ 12. W razie przelania na Prezesa K. Z. O. uprawnienia dotyczącego przyznania pożyczki, Prezes G. U. Z. jednocześnie uzupełnia skład kolegjum

dla czynności oznaczonych w art. poprzednim. W tym wypadku decyzja Prezesa O. U. Z. jest ostateczną i zostaje przesłaną Prezesowi G. U. Z. do dalszego zarządzenia.

II. Zabezpieczenie i wypłata pożyczki.

§ 13. Udzielone pożyczki (z wyjątkiem dzierżawnych art. 19 rozporządzenia Rady Ministrów) mają być hipotecznie zabezpieczone, a mianowicie:
- a) gruntowe na pierwszem miejscu,
- b) inwestycyjne winny mieścić się w sumie 75% szacunku gruntu ustalonego w myśl §§ 8—10 niniejszych przepisów, o ile tenże nie jest obciążony pożyczką gruntową,
- c) jeżeli zaś posiadłość obciążona jest pożyczką gruntową, wówczas pożyczka inwestycyjna łącznie z poprzedzającem ją obciążeniem winna się mieścić w granicach 100% ustalonego szacunku.

§ 14. O powziętej decyzji, zezwalającej na udzielenie pożyczki powiadamia Prezes G. U. Z. Dyrekcję P. P. Banku Rolnego, przesyłając jej akta sprawy; P. P. Bank Rolny ustala ostateczną redakcję obligu względnie skryptu dłużnego oraz wpisów do wykazu hipotecznego dołączonych do sprawy (§ 11), poczem zwraca te projekty Prezesowi K. Z. O. w celu dopełnienia przez reflektantów ostatecznych warunków pożyczki i jej zabezpieczenia.

§ 15. Prezes K. Z. O. oznajmia niezwłocznie petentom, iż przyznana pożyczka zostanie wypłaconą:
- a) po sporządzeniu przez dłużników obligu, względnie skryptu dłużnego w formie prawem przepisanej według ostatecznej redakcji ustalonej przez P. P. Bank Rolny,
- b) po złożeniu zaświadczenia wydziału hipotecznego na ziemiach b. zaboru rosyjskiego o wniesieniu żądanych wpisów do wykazu, zaś skryptu dłużnego, klauzulą hipoteczną zaopatrzonego w Małopolsce, stwierdzających hipoteczne zabezpieczenie, wymagane dla pożyczek gruntowych i inwestycyjnych w myśl § 13,
- c) po złożeniu dowodów, względnie po wykazaniu, iż wszelkie inne warunki przyznanej pożyczki zostały należycie dopełnione.

§ 16. P. P. Bank Rolny po otrzymaniu dokumentów pod pp. a) b) względnie c) wyżej wyszczególnionych, przekazuje Prezesowi K. Z. O. sumę przyznanej pożyczki (walutę pożyczkową) do wypłaty wraz z książeczką obrachunkową w celu doręczenia dłużnikowi.

§ 17. Oblig lub skrypt dłużny zrzeszenia lub spółki cywilnej utworzonej dla dzierżawienia majętności ziemskiej (§ 6) jest osobistem i solidarnem zobowiązaniem członków zrzeszenia lub spółki bez zabezpieczenia hipotecznego.

Wypłata przyznanej takiemu zrzeszeniu lub spółce pożyczki przez P. P. Bank Rolny nastąpi w sposób wyżej w § 16 określony po otrzymaniu sporządzonego w formie prawem przepisanej obligu lub skryptu dłużnego oraz dowodow na dopełnienie warunków pożyczki.

§ 18. W celu uzyskania zwolnienia od ograniczeń, wyszczególnionych w art. 23 rozporządzenia Rady Ministrów, mają interesowani wnosić podania w trybie, przepisanym przy udzielaniu pożyczek.

Wymagane w tej mierze zezwolenie na dokonywanie przez dłużników odnośnych aktów prawnych udziela Prezes G. U. Z. po zasięgnięciu opinji P. P. Banku Rolnego.

III. Opłata rat i przedterminowe spłaty pożyczki.

§ 19. Raty półroczne, należne od dłużników, winny być wpłacone do kasy P. P. Banku Rolnego lub miejscowych kas skarbowych w terminie 1 kwietnia i 1 października.

Raty opłacone w kasach państwowych Banku Rolnego kwitują się w książeczce obrachunkowej dłużnika, na wpłaty zaś, dokonane w miejscowych kasach skarbowych, dłużnik otrzymuje pokwitowanie, które służy jako dowód uiszczenia raty.

§ 20. Przed terminem płatności P. P. Bank Rolny wysyła dłużnikom nakazy płatnicze, w których oznaczona jest suma należna od dłużnika w dniu płatności raty.

Nieotrzymanie jednak nakazu nie zwalnia dłużnika od uiszczenia rat w terminie.

§ 21. Powiatowe Kasy Skarbowe otrzymują zawczasu od Banku wykazy dłużników, posiadających zamieszkanie prawne w obrębie danego powiatu z podaniem należności raty pożyczkowej, obliczonej dla każdego dłużnika od dnia płatności raty.

Przy wpłaceniu raty należy przedłożyć nakaz płatniczy Banku, lub też o ile nakaz nie został doręczony, podać imię i nazwisko dłużnika, № pożyczki oraz podpisać deklarację, którą wpłacający otrzymują w miejscu wpłaty.

§ 22. Raty lub części rat nieodroczone lub nierozłożone wskutek udzielonej ulgi (roz. IV niniejszych przepisów). a niewpłacone w terminie uważane będą za zaległe. Od sumy zaległej pobiera się odsetki zwłoki w wysokości pół % za każdy cały lub rozpoczęty miesiąc zaległości.

§ 23. Wykazy dłużników, o których mowa w § 21, zwracane są Bankowi przez powiatowe kasy skarbowe po upływie 45 dni od terminu płatności danej raty, dłużnikowi wszakże przysługuje prawo wpłacenia każdej chwili na rachunek P. P. Banku Rolnego zadeklarowanej sumy bądź bezpośrednio w kasach Banku, bądź też w miejscowej kasie skarbowej lub też w oddziale Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej (na rachunek czekowy № 197) lub też Pocztowej Kasy Oszczędności (na rachunek czekowy № 30015), dłużnik jednak winien równocześnie z wpłatą zawiadomić Bank, na jaki cel i od kogo wpłata jest dokonaną.

Tylko te wpłaty zostaną przez Bank zaliczone na najbliższe lub zaległe raty, o których Bank otrzyma od dłużnika równocześnie objaśniające zawiadomienie.

§ 24. Zaległe raty, nieuiszczone całkowicie w ciągu trzech miesięcy po upływie terminów płatności, ustalonych w art. 19, będą przez Bank przymusowo ściągnięte (art. 28 rozporządzenia R. M.), przyczem koszt egzekucji ponosi zalegający dłużnik.

§ 25. Dłużnik ma prawo spłacić pożyczkę przed upływem terminu ustalonego przy jej udzieleniu — zarówno w całości jak częściowo na zasadach wskazanych w art. 26 rozporządzenia R. M.

Na wypadek całkowitej spłaty winien dłużnik uprzednio porozumieć się z Bankiem, który prześle mu ostateczny rachunek należności.

Po wpłaceniu sumy podanej przez bank w terminie oznaczonym zarządzone zostanie wykreślenie zaciągniętej pożyczki z wykazu hipotecznego.

§ 26. Częściowa spłata pożyczki, przewyższająca należność raty, może być dokonana bez uprzedniego powiadomienia Banku przez wpłacenie na rachunek Banku odpowiedniej sumy trybem wskazanym w § 25. Jeżeli spłacona kwota wynosi conajmniej 1/10 część początkowej sumy długu, spłacający może prosić o zmianę rozkładu rat komunikując Bankowi, czy życzy sobie odpowiedniego zmniejszenia rat półrocznych, czy też skrócenia terminu pożyczki. Jednocześnie należy przesłać do Banku książeczkę obrachunkową celem wpisania zmienionego rozkładu rat.

O ile jednak suma wpłacona ponad należność raty nie dosięga 1/10 części pierwotnego długu, lub też jeżeli Bank nie zostanie powiadomiony, w jaki sposób ma być zmieniony plan umorzenia, wpłata zaliczona będzie na poczet najbliższej raty.

§ 27. Przy wydaniu pożyczki dłużnik otrzyma książeczkę obrachunkową, w której będzie oznaczony rozkład rat i inne warunki wydanej pożyczki.

W książeczce tej Bank kwituje wpłaty dokonane przez dłużnika oraz wpisuje wszelkie zmiany, jakie mogą zajść w pierwotnych warunkach udzielenia pożyczki. Dłużnik przeto, życzący sobie mieć uregulowaną książeczkę obrachunkową, winien przesłać ją lub przedłożyć do biura Banku wraz z kwitami na wpłaty, dotychczas w książeczce nie ujawnione. Jeżeli książeczka przesłana będzie pocztą, zostanie w ten sam sposób dłużnikowi po uregulowaniu zwrócona.

Na pokrycie kosztów wygotowania książeczki obrachunkowej pobiera się na rzecz Banku 5 marek uiszczonych przez dłużnika przy jej wydaniu. W razie zagubienia książeczki wydaje lub wysyła Bank na żądanie dłużnika nową za opłatą 5 marek.

§ 28. O zastosowaniu przep. art. 27 rozporządzenia R. M., co do przymusowego zwrotu pozostałości pożyczki przed terminem pierwotnie umówionym i bez względu na terminową spłatę rat, orzeka Prezes K. Z. O., od decyzji którego przysługuje interesowanym prawo zażalenia do Prezesa G. U. Z. w ciągu dni 14 od daty jej ogłoszenia.

Prezes G. U. Z. załatwia sprawy ostatecznie i zawiadamia o tem Dyrekcję P. P. Banku Rolnego w celu dokonania obrachunku i zażądania zwrotu pozostałości pożyczkowej od dłużnika.

IV. Ulgi w opłacie rat.

§ 29. W razie nieszczęśliwych wypadków: pożaru, śmierci, ciężkiej choroby i t. p. może być dłużnikowi udzielona przez Prezesa G. U. Z. ulga w formie odroczenia przypadającej należności na jeden rok lub rozłożenia jej na sześć najbliższych terminów płatności.

Dłużnik mimo przyznanej ulgi nie może być winien więcej jak trzy raty kapitałowe i dopiero po spłacie jednej sumy ulgowej może mieć prawo do nowej ulgi.

§ 30. Ulgi mogą być udzielane także zrzeszeniom, wymienionym w §§ 5 i 6 przytem:

a) do pożyczek hipotecznych stosują się ulgi na zasadach postanowionych w § 29,
b) przy pożyczkach niehipotekowanych może być najwyżej jedna rata kapitałowa rozłożona na dwa najbliższe terminy płatności.

§ 31. Przyznana ulga nie zwalnia dłużnika od zapłacenia w terminie procentu oraz dodatku na administrację Banku.

§ 32. W celu przyznania ulgi dłużnik składa podanie przynajmniej na miesiąc przed terminem płatności Komisarzowi Ziemskiemu, który po zbadaniu okoliczności sprawy przedkłada wniosek Prezesowi K. Z. O., ten zaś przesyła sprawę Prezesowi G. U. Z. do decyzji.

§ 33. Prezes G. U. Z. przed terminem ustanowionym w art. 28 rozporządzenia R. M. komunikuje swą decyzję powziętą w przedmiocie zgłoszenia petenta o ulgę P. P. Bankowi Rolnemu w celu wstrzymania kroków egzekucyjnych przeciw dłużnikom, którym ulga została dozwoloną.

V. Przepisy końcowe.

§ 34. Na terenie b. zaboru austrjackiego do czasu wprowadzenia tam organizacji Urzędów Ziemskich czynności Prezesa K. Z. O., wypływające z niniejszych przepisów, spełniają delegaci okręgowi, a czynności Komisarzy Ziemskich—delegaci powiatowi; przyczem skład kolegjum przewidzianego w art. 13 rozporządzenia R. M., określi w każdym okręgu rozporządzenie Prezesa G. U. Z.

§ 35. Przepisy niniejsze, wydane w porozumieniu z Ministrami Sprawiedliwości i Skarbu, obowiązują od dnia ich ogłoszenia.

Warszawa, dnia 18 czerwca 1920 r.

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego
Wilkoński

Minister Sprawiedliwości:
Jan Hebdzyński

Minister Skarbu:
W. Grabski

(Dziennik Ustaw № 55 z dnia 15.VII. 1920 r. poz. 341).

USTAWA

z dnia 2 lipca 1920 roku

w przedmiocie zmiany niektórych przepisów i przedłużenia mocy obowiązującej ustawy z dnia 3 lipca 1919 r. o ochronie drobnych dzierżawców rolnych (Dz. Pr. № 57 poz. 345).

Art. 1. Moc obowiązującą ustawy z dnia 3 lipca 1919 r. (Dz. Pr. № 57 poz. 345) w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych, zakreśloną art. 9 tejże ustawy na czas do końca 1920 r., przedłuża się co do gruntów obsianych zbożem do dnia 1 września 1924 r., zaś co do gruntów pod okopowiznami do dnia 1 listopada 1924 r. z następującemi zmianami:

Art. 2. Czynsz dzierżawy drobnych działek gruntów do 6 morgów może być żądany, ustanowiony i płacony tylko w kwocie pieniężnej i nie może przewyższać kwoty, odpowiadającej podwójnej cenie kontyngentowej żyta w odnośnym okręgu z końcem 1919 r. w stosunku do 40 kg. żyta za każdą 1 morgę wydzierżawionego gruntu, niezależnie od rodzaju użytkowania. Gdyby czynsz w ten sposób ustalony był niższym od czynszu, płaconego na podstawie ustawy z 3 lipca 1919 r. (Dz. Pr. № 57 poz. 345), natenczas wypuszczający w dzierżawę ma prawo żądać zapłaty czynszu w wysokości, przewidzianej tą ostatnią ustawą. Wobec tego tracą moc obowiązującą postanowienia art. 1, ustęp 1 i 2 ustawy, we wstępie powołanej, postanowienia zaś art. 2 tejże ustawy stosowane będą do czynszu, przypadającego do zapłaty za czas do końca 1920 r. wedle normy, objętej art. 1 ustawy z 3 lipca 1919 r. (Dz. Pr. № 57 poz. 345), zaś do czynszu, przypadającego do zapłaty po 1 stycznia 1921 r. — wedle normy, zawartej w niniejszym artykule.

Art. 3. Wyjątek, przewidziany w ostatniem zdaniu art. 7 ustawy z 3 lipca 1919 r. (Dz. Pr. № 57 poz. 345) co do dopuszczalności rozwiązania, względnie wypowiedzenia dzierżawy przez powracających do kraju właścicieli drobnych gospodarstw rolnych przed terminem, w ustawie z 3 lipca 1919 r. i w niniejszej noweli oznaczonym, będzie miał zastosowanie w każdym razie na żądanie strony interesowanej w tych wypadkach, gdy bez względu na wydalenie się z kraju właściciela gruntu dzierżawiony grunt stanowił i stanowić ma główny warsztat pracy właściciela, który poza gruntem. wydzierżawionym jednemu dzierżawcy lub kilku dzierżawcom w łącznym obszarze, nie przewyższającym 6 morgów, nie posiada więcej, niż potrójną ilość tegoż obszaru gruntu we własnem użytkowaniu oraz w tych wypadkach gdy dzierżawca poza gruntem mu wydzierżawionym posiada, jako właściciel, więcej gruntu, niżli wynosi cały obszar gruntu, będącego własnością wydzierżawiającego w chwili wypuszczenia w dzierżawę, jak również w tych wypadkach, gdy właściciel wydzierżawionego gruntu prawomocnym aktem notarjalnym daruje wydzierżawiony obszar na cele użyteczności publicznej.

Art. 4. Inne postanowienia ustawy z 3 lipca 1919 r. (Dz. Pr. № 57 poz. 345), o ile poprzedniemi artykułami nie zostały zmienione lub zniesione, zachowują swą ważność.

Art. 5. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
w z. *St. Śliwiński*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bujak

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:
Dr. J. Morawski

(Dziennik Ustaw № 56 z dnia 15.VII. 1920 r., poz. 346).

USTAWA

z dnia 9 lipca 1920 r.

o aprowizacji na rok gospodarczy 1920/21.

Art. 1. Wytwórcy rolni obowiązani są dostarczyć w terminach, w art. 3 wskazanych, następujace ilości zboża t. j. żyta, pszenicy, jęczmienia lub owsa ze zbiorów 1920 r.

1) w powiatach, które ze względu na wydajność gleby i inne korzystne warunki wytwórczości zaliczone będą do pierwszej kategorji:
   a) z gospodarstw, obejmujących do 30 morgów—150 kg. z morga ziemi obsianej,
   b) z gospodarstw, obejmujących od 30—100 morgów — 200 kg. z morga ziemi obsianej,
   c) z gospodarstw, obejmujących ponad 100 morgów — 250 kg. z morga ziemi obsianej;

   przyczem na każdego wytwórcę i członka jego rodziny, względnie na każdego stałego pracownika i członka jego rodziny, z pod wymiaru dostaw nakazanych zwalnia się po $^1/_2$ morgi obsianej;
2) w powiatach, zaliczonych z powyższych przyczyn do drugiej kategorji:
   a) z gospodarstw, obejmujących do 30 morgów — 110 kg. z morga ziemi ornej,
   b) z gospodarstw, obejmujących od 30 — 100 morgów — 160 kg. z morga ziemi obsianej,
   c) z gospodarstw, obejmujących ponad 100 morgów — 220 kg. z morga ziemi obsianej,

   przyczem na każdego wytwórcę i członka jego rodziny, względnie na każdego stałego pracownika i członka jego rodziny, z pod wymiaru dostaw nakazanych zwalnia się po $^3/_4$ morgi obsianej;
3) w powiatach, zaliczonych z powyższych przyczyn do 3 kategorji:
   a) z gospodarstw, obejmujących do 30 morgów—90 kg. z morga ziemi obsianej,
   b) z gospodarstw, obejmujących od 30 — 100 morgów — 120 kg. z morga ziemi obsianej,
   c) z gospodarstw, obejmujących ponad 100 morgów — 160 kg. z morga ziemi obsianej,

   przyczem na każdego wytwórcę i członka jego rodziny, względnie na każdego stałego pracownika i członka jego rodziny, z pod wymiaru dostaw nakazanych zwalnia się po 1 mordze obsianej.

Wytwórcy rolni mogą na poczet przypadającego na nich kontyngentu odstawić i inne ziemiopłody, a mianowicie: grykę, proso, groch, fasolę, bób, peluszkę, soczewicę, wykę, rzepak ozimy i letni, kukurydzę, łubin i seradelę, jednak ilościowy stosunek tych ziemiopłodów nie może przewyższać 25% ogólnego wymiaru kontyngentu.

Za morgę obsianą uważa się każdą morgę obsianą pszenicą ozimą i jarą, żytem ozimem i jarem, owsem, jęczmieniem ozimym i jarym, grochem, gryką, prosem, fasolą, bobem, peluszką, soczewicą, wyką, rzepakiem ozimym i jarym, kukurydzą, łubinem i seradelą.

Art. 2. Zaliczenia poszczególnych powiatów do każdej z powyższych kategoryj dokona Ministerstwo Aprowizacji w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

W powiatach, które ze względu na różne warunki wytwórczości nie zostaną zaliczone wyłącznie do jednej kategorji, wojewoda, a w Małopolsce Jeneralny Delegat Rządu, na wniosek powiatowych komisyj aprowizacyjnych, ustali podział terytorjalny.

Rozkładu kontyngentu na poszczególnych wytwórców dokona władza administracyjna pierwszej instancji. W wypadkach wyjątkowych, zasługujących na szczególne uwzględnienie, może komisja kontyngentowa wyznaczony kontyngent obniżyć, względnie przesunąć termin dostawy (art. 3).

Skład oraz zakres działania komisyj kontyngentowych określi rozporządzenie Ministra Aprowizacji.

Art. 3. Wytwórcy rolni obowiązani są dostarczyć przypadający na nich, w myśl art. 1-go, kontyngent w następujących terminach prekluzyjnych:

a) do 15 września 1920 r. winno być dostarczone najmniej 25% kontyngentu.
b) do 1-go stycznia 1921 roku winno być dostarczone następne 25% kontyngentu,
c) do 1 kwietnia 1921 roku winna być dostarczona reszta kontyngentu.

Na każdy z powyższych okresów ustali Ministerstwo Aprowizacji w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz Ministerstwem Skarbu, po wysłuchaniu opinji państwowej rady aprowizacyjnej, ceny na odstawiane ziemiopłody.

Wytwórcy rolni, którzy w pewnym okresie dostarczą ziemiopłody w ilości większej, niż byli obowiązani, otrzymają w razie podwyższenia cen w następnych okresach odpowiednią dopłatę; obniżenie zaś cen w następnych okresach nie pociągnie za sobą zwrotu pobranej przez wytworcę nadwyżki.

Wytworcom rolnym zaś, ktorzy w terminie nie dostarczą przepisanych ilości kontyngentu, obrachowana będzie należność za opóźnione w dostawie zboże podług cen najniższych, jakie do chwili dokonania dostawy były w roku gospodarczym 1920/21 ustanowione, prócz tego ulegną karze przewidzianej art. 6 niniejszej ustawy.

Sciąganie od opornych wyznaczonego kontyngentu odbywa się na ich koszt przy pomocy policji państwowej w obecności czynników gminnych, a w razie koniecznej potrzeby i siły zbrojnej.

W razie koniecznej potrzeby Rząd jest upoważniony do poczynienia w poszczególnych powiatach zarządzeń, przesuwających terminy i ilosci dostarczyć się mających kontyngentów.

Producenci, nie wnoszący rekursu do komisji kontyngentowej, po odstawieniu 50% kontyngentu, mają prawo wolnej dyspozycji nadwyżką ziemiopłodów z warunkiem zawiadomienia o fakcie sprzedaży ziemiopłodów odnośnej komisji aprowizacyjnej.

Art. 4. Prawo skupu i przechowywania ziemiopłodów, dostarczanych przez rolników, w myśl art. 1-go, na potrzeby Państwa, przysługuje wyłącznie Ministerstwu Aprowizacji, które wykonywa powyższe czynności za pośrednictwem własnych organów, lub też za pośrednictwem agentur, którmi mają być w pierwszym rzędzie organizacje samorządowe, zrzeszenia rolnicze i spółdzielcze lub w ostateczności firmy prywatne.

Art. 5. Zezwolenia na wywóz środków żywności poza granice Państwa udzielają właściwe organy państwowe za zgodą Ministra Aprowizacji.

Przewóz wszelkich środków żywności w powiatach nadgranicznych i do powiatów nadgranicznych odbywa się w myśl przepisów, wydanych przez Ministra Aprowizacji.

Art. 6. Przekroczenie postanowień niniejszej ustawy lub rozporządzeń, na mocy tejże ustawy wydanych, karane będzie aresztem do 6 miesięcy i grzywną do mk. 1.000.000, lub jedną z tych kar. W razie niemożności ściągnięcia grzywny należy zamienić ją na dodatkowy areszt nie powyżej 3-ch miesięcy.

Usiłowanie i udział będzie karane narówni z dokonaniem.

Obok powyższych kar można orzec konfiskatę towarów, do których przekroczenie się odnosi, bez względu na to, czyją stanowią własność.

Ukaranie wedle tej ustawy nie przesądza ukarania za ten sam czyn, o ile on mieści w sobie znamiona czynu, w innych ustawach karą surowszą zagrożonego.

Do przeprowadzenia postępowania karnego i wydania orzeczeń powołane są władze administracyjne pierwszej instancji, które przed rozstrzygnięciem muszą wysłuchać opinji dwóch delegatów, wyznaczonych przez powiatową komisję aprowizacyjną, względnie w miastach: Warszawie, Łodzi i Lublinie przez odnośne rady miejskie, a w Krakowie i Lwowie przez przyboczne rady aprowizacyjne.

Od orzeczenia władzy administracyjnej pierwszej instancji przysługuje ukaranemu prawo odwołania się do władzy administracyjnej drugiej instancji w ciągu dni 14-tu od dnia doręczenia orzeczenia.

Od orzeczenia władzy administracyjnej II instancji, o ile orzeczona kara przewyższa 14 dni aresztu i 10.000 marek grzywny, lub jedną z tych kar, ukaranym przysługuje prawo odwołania się za pośrednictwem władzy administracyjnej pierwszej instancji do Ministra Aprowizacji w ciągu dni 14 od dnia doręczenia orzeczenia.

Wniesienie rekursu ma moc wstrzymującą wykonanie orzeczenia karnego, aż do prawomocnego rozstrzygnięcia w toku instancji w tym wypadku, jeżeli opinja wyżej wymienionych delegatów lub jednego z nich jest sprzeczna z orzeczeniem władzy administracyjnej I instancji.

Jeśli orzeczoną została kara aresztu, choćby zgodnie z opinją delegatów, to areszt może być wykonany dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia.

Grzywny oraz konfiskaty przypadają na Skarb Państwa.

Art. 7. Przy Ministerstwie Aprowizacji utrzymuje się nadal, jako stały organ doradczy, państwowa rada aprowizacyjna, składająca się z 30 członków, w tem 10 posłów sejmowych, 10 przedstawicieli miast i ośrodków przemysłowych i 10 przedstawicieli zrzeszeń rolniczych. Posłów wyznacza Sejm, zaś resztę członków powołuje Rada Ministrów na wniosek Ministra Aprowizacji. W całej państwowej radzie aprowizacyjnej połowę głosów winni mieć przedstawiciele wytwórców, drugą przedstawiciele spożywców.

Przewodniczącym państwowej rady aprowizacyjnej jest z urzędu Minister Aprowizacji, który ma prawo powoływać na posiedzenia rady rzeczoznawców z głosem doradczym.

Art. 8. W powiatach przy staroście, a w miastach przy prezydencie, względnie burmistrzu, w gminach przy wójcie, powołuje się jako organy doradcze komisje aprowizacyjne, wyłonione z odpowiednich organów samorządowych.

Skład oraz zakres działania tych komisyj określi osobna instrukcja, którą wyda Minister Aprowizacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 9. Ustawa niniejsza uzyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

Art. 10. W stosunku do ziemiopłodów, pochodzących ze zbiorów przed 1920 r., obowiązują przepisy ustawy z dnia 18 listopada 1919 r.: „O obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/20" (Dz. Ust. z r. 1919 № 89 poz. 485) oraz ustawy z dnia 20 lutego 1920 r. (Dz. Ust. z 1920 r. № 19 poz. 94).

Art. 11. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Aprowizacji w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 12. Ustawa niniejsza nie obowiązuje na obszarach b. dzielnicy pruskiej, dla której wprowadza się sekwestr na pszenicę, żyto, jęczmień, owies, groch i mieszanki, w skład których wchodzi jeden z powyższych ziemiopłodów.

Terminy dostaw na ziemiach b. dzielnicy pruskiej ustalają się na:

dla I-ej raty do 15 września 1920 r.
„ II-ej „ „ 1 stycznia 1921 r.
„ III-ej „ „ 1 kwietnia 1921 r.

Przepisy wykonawcze oraz wysokość norm dostaw w każdym ze wskazanych powyżej terminów wyda i określi Ministerstwo b. Dzielnicy Pruskiej za zgodą Ministra Aprowizacji.

Marszałek:
Trampczyński

Prezydent Ministrów:
w z. *St. Śliwiński*

Minister Aprowizacji:
w z. *L. Zaborowski*

Kierownik Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej:
W. Kucharski.

(Dziennik Ustaw № 56 z dn. 15.VII. 1920 r. poz. 348).

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 12 lipca 1920 r.

uzupełniające rozporządzenie z dnia 20 października 1919 r. Dz. U. R. P. № 87, poz. 474, wydane celem wykonania ustawy z dnia 11 lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. № 59, poz. 357), normującej stosunki służbowe funkcjonarjuszów państwowych podczas pełnienia służby wojskowej.

Na czas nadzwyczajnej potrzeby wojskowej uzupełnia się postanowienia rozporządzenia z dnia 20 października 1919 r. (Dz. U. R. P. № 87, poz. 474), jak następuje:

Postanowienia wstępne.

Wszystkich funkcjonarjuszów i pracowników państwowych, którzy wstąpili jako ochotnicy do armji w myśl wezwania Rady Obrony Państwa z dnia 3 lipca 1920 r. („Monitor Polski" z dnia 5 lipca № 148), uważać należy za funkcjonarjuszów państwowych w rozumieniu ustawy z dnia 11 lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. № 59, poz. 357) bez względu na to, czy pełnią czynności urzędowe na podstawie nominacji, czy też na podstawie umowy (pracownicy kontraktowi), a także czy są funkcjonarjuszami etatowymi, czy pozaetatowymi, stałymi czy prowizorycznymi.

Do art. 8 i 9.

Wszelkim funkcjonarjuszom i pracownikom państwowym, którzy wstąpili jako ochotnicy do armji w myśl wezwania Rady Obrony Państwa z dnia 3 lipca 1920 r. („Monitor Polski" z dnia 5 lipca 1920 r. № 148), należy udzielić urlopów na czas pełnienia ochotniczej służby wojskowej i stosować do nich wszystkie postanowienia art. 7 ustawy z dnia 11 lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. № 59, poz. 357) i rozporządzenia Rady Ministrów do tego artykułu z dnia 20 października 1919 r. (Dz. U. R. P. № 87, poz. 474).

Odmówić urlopów można tylko w tym wypadku, jeżeli funkcjonarjusz lub pracownik jest ze względów służbowych nieodzowny na swem stanowisku w cywilnej służbie państwowej.

Prezydent Ministrów:
W. Grabski

(Dziennik Ustaw № 57 z dn. 19.VII. 1920 r. poz. 352).

ROZPORZĄDZENIE

Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego w przedmiocie wykonywania przez geometrów prywatnych czynności mierniczych, związanych z działalnością Urzędów Ziemskich.

Na mocy art. 2 i 68 przepisów tymczasowych o Urzędach Ziemskich z dnia 11-go października 1918 r. oraz art. 3 i 5 ustawy z dnia 22-go lipca 1919 r. w przedmiocie utworzenia Głównego Urzędu Ziemskiego w celu należytego wykonywania robót mierniczych, związanych z działalnością Urzędów Ziemskich i ujednostajnienia ich w obrębie działania tychże Urzędów, zarządza się co następuje:

Art. 1. Roboty miernicze, związane z działalnością Urzędów Ziemskich, a w szczególności potrzebne przy komasacji, parcelacji tak prywatnej, jako też prowadzonej przez instytucje przez Państwo upoważnione, likwidacji służebności, podziale wspólnot, zamianie gruntów i innych, geometrzy prywatni i prywatne biura miernicze mogą wykonywać tylko z upoważnienia Głównego Urzędu Ziemskiego.

Art. 2. O upoważnienie do wykonywania robót mierniczych, związanych z działalnością Urzędów Ziemskich, mogą się starać niżej wymienieni

technicy, występujący pojedyńczo lub w charakterze kierowników prywatnych biur mierniczych a więc:

a) inżynierowie mierniczy,
b) geometrzy klasy II-ej, przysięgli,
c) geometrzy autoryzowani,
d) geometrzy zaprzysięgli,
e) absolwenci szkół mierniczych z conajmniej dwuletnią praktyką,
f) geometrzy klasy I-ej posiadający wieloletnią, odpowiednio zaświadczoną praktykę.

Art. 3. W celu uzyskania upoważnienia kandydaci winni składać do Głównego Urzędu Ziemskiego za pośrednictwem właściwych Okręgowych Urzędów Ziemskich, odpowiednie podania, do których należy dołączyć:

a) życiorys,
b) dokument stwierdzający cenzus fachowy, lub uwierzytelniony odpis tego dokumentu,
c) zobowiązanie do wykonywania robót mierniczych zgodnie z instrukcją i stosowania się do wszelkich zarządzeń Urzędów Ziemskich (wzór № 1),
d) w stosunku do absolwentów szkół mierniczych i geometrów kl. I dokumenty, stwierdzające posiadaną praktykę. Podanie oraz załączniki podlegają opłacie stemplowej zgodnie z dekretem Naczelnika Państwa z dnia 7-go lutego 1919 roku, w przedmiocie opłat od podań, oraz od świadectw urzędowych (Dziennik Praw z r. 1919 № 14 poz. 145).

Art. 4. Kierownicy prywatnych biur mierniczych, ubiegający się o upoważnienie, winni oprócz dokumentów osobistych, wymienionych w art. poprzednim, złożyć listę imienną wszystkich techników, wchodzących w skład biura z wyszczególnieniem ich kwalifikacyj fachowych i stanowiska zajmowanego w biurze (samodzielny wykonawca, czy pomocnik) i z dołączeniem dokumentów, lub uwierzytelnionych odpisów, stwierdzających posiadany przez nich cenzus fachowy i praktykę.

Art. 5. Upoważnienia Główny Urząd Ziemski udziela na okres jednego roku. (Wzór № 2).

Art. 6. W celu odnowienia upoważnienia na okres następny geometra upoważniony winien złożyć właściwemu Okręgowemu Urzędowi Ziemskiemu na 6 tygodni przed upływem terminu odpowiednie podanie, przedstawiając jednocześnie posiadane upoważnienie.

Art. 7. Geometra upoważniony niema prawa rozpocząć żadnej roboty mierniczej, związanej z działalnością Urzędów Ziemskich bez uprzedniego zarejestrowania tej roboty we właściwym Okręgowym Urzędzie Ziemskim i wpisania jej przez tenże Urząd do otrzymanego upoważnienia. W tym celu przed rozpoczęciem roboty geometra winien przedstawić właściwemu Okręgowemu Urzędowi Ziemskiemu posiadane przez niego upoważnienie oraz podać warunki, według których robota ma być wykonywana.

Art. 8. Okręgowy Urząd Ziemski może odmówić upoważnionemu geometrze wpisania zgłoszonej roboty do upoważnienia, jeżeli stwierdzi, że dana praca nie jest odpowiednio przygotowana lub, że ilość rozpoczętych przez niego robót przewyższa możność ich ukończenia w terminach, wska-

zanych w odpowiednich umowach, albo, że warunki wykonania roboty są sprzeczne z prawem lub z zadaniami Urzędów Ziemskich.

Art. 9. Geometra upoważniony winien nadsyłać do właściwych Okręgowych Urzędów Ziemskich nie później niż w dniu 3 każdego miesiąca zawiadomienia o stanie dokonywanych przez niego robót oraz niezwłocznie zawiadamiać Okręgowy Urząd Ziemski o ukończeniu każdej roboty.

Art. 10. Przy wykonywaniu robót mierniczych, związanych z działalnością Urzędów Ziemskich, geometra upoważniony winien:

a) stosować się do instrukcji technicznej i przepisów obowiązujących geometrów Urzędów Ziemskich tak co do sposobu wykonania robót, jakoteż sporządzania i przedstawiania do zatwierdzenia dowodów pomiarowych,

b) stosować się do wszelkich odnośnych zarządzeń Urzędów Ziemskich,

c) poddawać swoje roboty, tak polowe jak i biurowe, rewizji Rewidenta Pomiarów właściwego Okręgowego Urzędu Ziemskiego.

Art. 11. Wydane upoważnienie może być odwołane przez Główny Urząd Ziemski w każdym czasie.

Art. 12. W razie odwołania upoważnienia właściwy Okręgowy Urząd Ziemski zawiadamia o tem geometrę i posiadaczy gruntów, na których upoważniony geometra prowadzi roboty miernicze, poczem geometra obowiązany jest niezwłocznie zwrócić posiadany dowód upoważnienia.

Art. 13. Dowody pomiarowe wykonywane przez geometrów, nieupoważnionych przez Główny Urząd Ziemski, nie będą uwzględniane przez Urzędy Ziemskie.

Art. 14. Wszystkie biura miernicze oraz geometrzy prywatni, którzy rozpoczęli prace pomiarowe, związane z działalnością Urzędów Ziemskich, przed wydaniem niniejszego rozporządzenia, winni w celu uzyskania zezwolenia na ukończenie ich, zgłosić te prace do właściwych Okręgowych Urzędów Ziemskich w przeciągu miesiąca od daty ogłoszenia powyższego rozporządzenia.

Art. 15. Z chwilą wydania niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą wszelkie sprzeczne z niem dotychczasowe przepisy i zarządzenia w tej sprawie.

Art. 16. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Warszawa, dnia 8 czerwca 1920 roku.

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego:
T. Wilkoński

(Dziennik Ustaw № 57 z dn. 19.VII. 1920 r. poz. 353).

Wzór № 1.

ZOBOWIĄZANIE.

Ja, niżej podpisany . . . . po otrzymaniu upoważnienia od Głównego Urzędu Ziemskiego do wykonywania robót mierniczych, zobowiązuję się:

1) nie rozpoczynać żadnej roboty mierniczej, związanej z działalnością Urzędów Ziemskich bez uprzedniego wpisania jej przez właściwy Urząd Ziemski do otrzymanego upoważnienia;

2) wykonywać wszelkie roboty miernicze zgodnie z instrukcją techniczną, obowiązującą geometrów Urzędów Ziemskich, oraz stosować się do przepisów i zarządzeń tychże Urzędów;

3) zgodnie z obowiązującemi przepisami przedstawić właściwemu Okręgowemu Urzędowi Ziemskiemu do sprawdzenia i zatwierdzenia w każdej robocie, oprócz dowodów pomiarowych, potrzebnych dla stron podług umowy, dla archiwum mierniczego Urzędów Ziemskich we wszystkich pracach pierworys i jeden egzemplarz planu ostatecznego wraz z rejestrami pomiarowymi, notatkami i szkicami polowemi oraz wszelkiemi odnośnemi wyliczeniami, a w pracach komasacyjnych, oprócz tego, jeden odrys planu ostatecznego i rejestry pomiarowo-klasyfikacyjne, zastrzegając sobie we wszystkich pracach, oprócz prac komasacyjnych, zwrot notatek polowych po sprawdzeniu dowodów pomiarowych przez Urzędy Ziemskie;

4) poddawać wykonywane roboty, tak polowe jak i biurowe, rewizji Rewidentów pomiarów Okręgowych Urzędów Ziemskich, oraz uzupełniać według ich wskazówek wszelkie niedokładności wynikłe z niewłaściwego stosowania instrukcji i przepisów technicznych oraz zarządzeń Urzędów Ziemskich;

5) zawiadamiać Okręgowy Urząd Ziemski o każdej ukończonej robocie;

6) nadsyłać nie później niż dnia 3-go każdego miesiąca do właściwego Okręgowego Urzędu Ziemskiego zawiadomienie o stanie robót, wpisanych do otrzymanego upoważnienia;

7) w razie odwołania przez G. U. Z. upoważnienia, niezwłocznie zwrócić dowód upoważnienia do Głównego Urzędu Ziemskiego;

8) we właściwym terminie zwrócić otrzymane od Głównego Urzędu Ziemskiego upoważnienie celem uzyskania nowego.

Wzór № 2.

GŁÓWNY URZĄD ZIEMSKI
Warszawa.
Nr ....
Dnia .... 1920 r.

UPOWAŻNIENIE.

Główny Urząd Ziemski niniejszem upoważnia geometrę .... p. .... do wykonywania wszelkich robót mierniczych, związanych z pracami Urzędów Ziemskich, na terenie działań Urzędów Ziemskich Okręgowych, na czas do dnia .... 192 roku.

Roboty miernicze winny być wykonywane przez geometrę .... p. .... zgodnie z „Tymczasową instrukcją techniczną dla geometrów", wykonywujących roboty miernicze przy pracach, prowadzonych przez Urzędy Ziemskie oraz z innemi przepisami technicznemi wspomnianych urzędów.

Geometra .... p. .... powyższe roboty winien prowadzić zgodnie z wszelkiemi zarządzeniami właściwych Urzędów Ziemskich.

Niniejsze upoważnienie ma moc obowiązującą tylko do dnia .... 192 roku, poczem geometra .... p. .... obowiązany jest uzyskać od Głównego Urzędu Ziemskiego nowe pełnomocnictwo dla prowadzenia dalszych robót, wchodzących w zakres działalności Urzędów Ziemskich.

Geometra .... p. .... nie może rozpocząć żadnej roboty mierniczej bez uprzedniego wpisania jej przez właściwy Urząd Ziemski Okręgowy w odpowiedniej rubryce na odwrotnej stronie niniejszego upoważnienia.

Wszelkie władze cywilne i wojskowe wzywa się do okazania geometrze .... p. .... pomocy przy wykonywaniu robót, oraz przy przejazdach końmi, kolejami i statkami.

Prezes
Głównego Urzędu Ziemskiego:

Opłata stemplowa
uiszczona.

1	2	3	4
Nr. kolejny	Nazwa miejscowości, gmina powiat	Rodzaj roboty	Obszar

5 Kiedy robota została zgłoszona do Urzędu Ziemskiego		6 Kiedy robota, została ukończona		Uwagi:
Data	Pieczęć i podpis Prezesa U. Z. O.	Data	Pieczęć i podpis Prezesa U. Z. O.	

ROZPORZĄDZENIE

Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego w przedmiocie wykonania ustawy o likwidacji serwitutów na terenie b. Królestwa Kongresowego z dn. 7 maja 1920 roku, wydane na zasadzie art. 42 ustawy (Dz. Ust. № 42 poz. 249).

I. Zasady ogólne.

Art. 1. Urzędy Ziemskie dokonywać będą likwidacji serwitutów na podstawie dobrowolnego układu stron lub w drodze przymusu.

Art. 2. Wszelkie uchwały zebrań posiadaczy gospodarstw, korzystających z praw do serwitutów w przedmiocie ich likwidacji, winny być spisywane w księdze uchwał zebrań gromadzkich.

Art. 3. Każdy posiadacz gospodarstwa, korzystający z praw do serwitutów, ma prawo żądać od sołtysa lub wójta gminy zwołania zebrania posiadaczy tego rodzaju gospodarstw, w celu powzięcia uchwały, wywołującej likwidację tych serwitutów.

Art. 4. Na zebraniach zwołanych w celu powzięcia uchwał w przedmiocie zniesienia serwitutów, wybierani będą pełnomocnicy w liczbie nie mniej niż dwie osoby.

Art. 5. Przy likwidacji serwitutów właściciele obciążonych niemi dziedzin działają osobiście lub przez swych zastępców, zaopatrzonych w specjalne pełnomocnictwa, sporządzone w formie notarjalnej.

Art. 6. Gdy w toku postępowania, wdrożonego w myśl art 19 ust. o likw. serw., strony zawrą umowę w przedmiocie dobrowolnej likwidacji serwitutów, Urzędy Ziemskie wszczęte postępowanie umorzą, rozpoczynając nowe postępowanie trybem wskazanym w art. 25—43 niniejszego rozporządzenia dla spraw w przedmiocie likwidacji serwitutów na mocy układów dobrowolnych.

Art. 7. Postępowanie w przedmiocie likwidacji służebności w drodze przymusowej następuje na mocy prawomocnej decyzji Komisji Ziemskiej Okręgowej, powziętej na posiedzeniu gospodarczem.

Art. 8. Gdy w toku postępowania, wywołanego przez dobrowolny układ stron czy też w drodze przymusu na żądanie jednej z nich okaże się, że likwidacji podlegają nie wszystkie kategorje serwitutów, przysługujące wsi na danym majątku, Urzędy Ziemskie wzywają stronę, która powyższe postępowanie wywołała, aby w terminie dwumiesięcznym od daty otrzymania wezwania przedstawiła układ polubowny, dotyczący likwidacji pozostałych serwitutów, ewentualnie aby wystąpiła z żądaniem o ich zlikwidowanie w drodze przymusu.

Art. 9. Gdy w toku postępowania, wywołanego przez dobrowolny układ stron czy też w drodze przymusu na żądanie jednej z nich, okaże się, że likwidacji podlega tylko część serwitutów, jakiemi dany majątek jest obciążony, Urzędy Ziemskie:

a) gdy postępowanie wszczęto na skutek układu lub żądania właściciela majątku obciążonego serwitutami o przymusową ich likwi-

dację — wzywają właściciela tego majątku, aby w terminie dwumiesięcznym od daty otrzymania wezwania przedstawił układ polubowny, dotyczący likwidacji pozostałych serwitutów, ewentualnie aby wystąpił z żądaniem o ich zlikwidowanie w drodze przymusu;

b) gdy postępowanie wszczęto na skutek żądania właścicieli gospodarstw korzystających z praw do serwitutów — zawiadamiają ich, że do czasu otrzymania zgłoszeń od właścicieli innych wsi, korzystających z serwitutów na tym samym majątku, postępowanie zostaje zawieszone.

Art. 10. Niezłożenie w terminie do Urzędów Ziemskich powyższego układu o zlikwidowaniu pozostałych serwitutów lub żądania o ich zlikwidowanie w drodze przymusu powoduje umorzenie sprawy.

Art. 11. Wynagrodzenie za zniesienie serwitutów jest uskutecznione w ziemi przydatnej dla celów rolniczych lub w lasach, nie mających znaczenia ochronnego.

Likwidacja za gotówkę w całości lub częściowo może mieć miejsce jedynie w nadzwyczajnych wypadkach, a mianowicie:

a) gdy użytki obciążone serwitutami zostały rozparcelowane na drobne działki, z zastrzeżeniami wskazanemi w części drugiej art. 10 ust. o likw. serw.

b) gdy za zniesienie serwitutów mogą być oddane tylko przestrzenie leśne, mające znaczenie ochronne i

c) gdy dziedzina obciążona serwitutami nie posiada gruntów przydatnych dla celów rolniczych.

Art. 12. W wypadkach, przewidzianych w art. poprzednim wynagrodzenie pieniężne za zniesienie serwitutów winno być złożone do Kasy Powiatowej jako depozyt Okręgowego Urzędu Ziemskiego. Wynagrodzenie to wydane zostanie prawym właścicielom i jedynie tylko na kupno ziemi.

Art. 13. Grunta oddawane za serwitut winny być wyznaczane oddzielnie dla każdego obecnego gospodarstwa.

W wypadkach, gdy grunta takie mają być wydzielone we wspólne władanie, (art. 11 ust. o likw. serw.) Urzędy Ziemskie określają wysokość udziału każdego obecnego gospodarstwa do wydzielonej na własność wspólnoty.

Art. 14. Oddawane tytułem wynagrodzenia za serwituty przestrzenie leśne mogą być dzielone na drobne parcele pomiędzy poszczególnych gospodarzy tylko za zgodą urzędów ochrony lasów.

Art. 15. Koszty likwidacji serwitutów ponoszą:

a) przy postępowaniu na mocy układów dobrowolnych, ta strona, którą warunek ten w umowie obowiązuje;

b) przy postępowaniu w drodze przymusu, ta strona, na żądanie której postępowanie zostało wszczęte w Urzędach Ziemskich.

Przy stosowaniu przymusowej likwidacji serwitutów z urzędu, sposób pokrycia kosztów tej likwidacji każdorazowo określa Komisja Ziemska Okręgowa.

Art. 16. Koszty pobierane przez Urzędy Ziemskie przy likwidacji serwitutów, wszczętej w drodze przymusu, wynosić będą po 50 marek od każdego morga z pierwszych 200 morgów przestrzeni, otrzymywanej za serwituty i po 30 marek od każdego następnego morga ponad 200 morgów.

Przy układach dobrowolnych, wyżej pomienione koszty redukują się do 15%.

Art. 17. Za podstawę przy obliczaniu kosztów likwidacji serwitutów, należnych Urzędom Ziemskim przyjmowaną będzie przestrzeń ogólna gruntów, oddanych za serwituty, ujawniona w dowodach pomiarowych.

Art. 18. Koszty likwidacji serwitutów należne Urzędom Ziemskim wpłacane będą do Kas Powiatowych na rachunek tychże urzędów w dwóch ratach:

Pierwsza rata winna być wniesioną przy zgłoszeniu układu dobrowolnego lub złożeniu podania o przymusową likwidację w wysokości 75% całkowitej należności w wypadkach dobrowolnej likwidacji i w wysokości 200 marek od gospodarstwa tabelowego, korzystającego z serwitutów, w wypadkach likwidacji w drodze przymusu.

Druga rata wnoszona będzie po zakończeniu postępowania i stanowi pozostałość należności.

Art. 19. Gdy wynagrodzenie za zniesienie serwitutów następuje nie w ziemi lecz w gotówce, lub częściowo w ziemi, częściowo zaś w gotówce, to przypadające Urzędom Ziemskim koszty obliczane będą: za otrzymaną ziemię zgodnie z art. 16 niniejszych przepisów, a za gotówkę 1% od przyznanego wynagrodzenia w gotowiźnie.

Art. 20. Niezależnie od ponoszonych w myśl art. art. 15—18 niniejszego rozporządzenia kosztów, związanych z likwidacją serwitutów, obowiązkiem strony, wywołującej likwidację, ewentualnie wymienionej w umowie dobrowolnej, będzie bezpłatne dostarczanie urzędnikom ziemskim na ich żądanie podwód do przejazdów na miejsce czynności i do najbliższych stacji kolejowych, dostarczanie bezpłatne wszelkich materjałów drzewnych, potrzebnych przy pomiarach i na opał, niezbędnej ilości robotników do prac pomiarowych oraz mieszkania ze światłem dla urzędników ziemskich.

Art. 21. Wysokość kosztów należnych Urzędom Ziemskim z tytułu likwidacji serwitutów określają każdorazowo Komisje Ziemskie Okręgowe, którym przysługuje prawo w drodze wyjątku redukować wysokość tych kosztów lecz nie więcej jak do 50%.

Art. 22. Wszelkie podania, dowody i dokumenty przedkładane do Urzędów Ziemskich przy likwidowaniu serwitutów wolne są od opłat stemplowych i skarbowych.

Art. 23. Prace miernicze, związane z likwidacją serwitutów, wykonywać mogą geometrzy Urzędów Ziemskich lub geometrzy prywatni przez Główny Urząd Ziemski upoważnieni.

Art. 24. Komisarze i Podkomisarze Ziemscy oraz inni urzędnicy ziemscy zarówno członkowie Komisji Szacunkowo-Rozjemczej i geometrzy prywatni nie mogą być wyznaczani do prowadzenia robót związanych z likwidacją serwitutów:

a) jeżeli oni sami, ich żony, krewni w linji prostej, zstępnej lub wstępnej, bez ograniczenia stopni, krewni zaś bocznej linji pierwszych 4-ch stopni i powinowaci 3-ch stopni oraz przysposobieni przez nich lub przysposabiający uczestniczą w likwidacji serwitutów w charakterze strony interesowanej;

b) jeżeli są opiekunami lub zarządzają majątkiem osób, uczestniczących w likwidacji serwitutów;

c) jeżeli ktokolwiek z uczestników likwidacji serwitutów zarządza ich majątkiem lub interesami;

d) jeżeli oni lub ich żony są najbliższymi prawnymi spadkobiercami któregokolwiek z uczestników likwidacji serwitutów lub też prowadzą z nimi spór sądowy.

II. Likwidacja na zasadzie dobrowolnego układu.

Art. 25. Właściciele majątków, obciążonych serwitutami, nie mogą zawierać układów dobrowolnych w przedmiocie ich zniesienia, gdy majątek ten wystawiony został na sprzedaż z licytacji publicznej.

Za majątek wystawiony na sprzedaż z licytacji publicznej uważać należy majątek, w którego księdze hipotecznej wniesione zostało odpowiednie ostrzeżenie (art. 1558 ust. post. cyw.).

Art. 26. Układy dobrowolne winny być zawierane na piśmie w obecności przynajmniej 3-ch świadków i podpisane przez nich oraz przez strony. Własnoręczność podpisów osób wymienionych w umowie stwierdza Urząd Gminny.

Art. 27. Do zawierania układów dobrowolnych w przedmiocie likwidacji serwitutów są powołani:

a) ze strony majątków, obciążonych serwitutami — właściciele prawni lub ich zastępcy, działający z zachowaniem art. 5 niniejszego rozporządzenia,

b) ze strony gospodarstw, korzystających z serwitutów — pełnomocnicy posiadaczy tych gospodarstw wybrani w myśl art. 4 rozporządzenia, na zebraniu odbytem zgodnie z art. art. 3—6 ust. o likw. serw.

Gdy dziedziną, korzystającą z praw do serwitutów lub obciążoną temi serwitutami, jest majątek państwowy, to w charakterze strony występuje urzędnik zaopatrzony w specjalne pełnomocnictwo.

Art. 28. Przy przedłożeniu Komisarzowi Ziemskiemu do zaświadczenia umowy w przedmiocie likwidacji serwitutów, winny być dołączone następujące dokumenty:

1) wyciąg hipoteczny z księgi wieczystej dóbr, obciążonych serwitutami,

2) tabela likwidacyjna lub akt nadawczy wsi likwidującej serwituty, a w braku takiej tabeli lub aktu odpis wierzytelny tych dokumentów wraz z odpisami wszelkich dodatkowych do nich wpisów, przechowywanych w archiwum hipotecznem sądu okręgowego,

3) poświadczony przez Urząd Gminny odpis uchwały zebrania posiadaczy gospodarstw, korzystających z serwitutów, powziętej w przedmiocie ich likwidacji,

4) dowody pomiarowe (plany i rejestry w 2-ch egzemplarzach) gruntów projektowanych do oddania za serwituty, sporządzone zgodnie z obowiązującemi przepisami technicznemi,

5) zezwolenie Urzędu Ochrony Lasów na wydzielenie i ewentualny podział na drobne parcele przestrzeni leśnych, o ile takie przestrzenie przewidziane są w umowie,

6) wykaz wierzycieli hipotecznych i osób na rzecz których figurują w dziale III wykazu hipotecznego ograniczenia prawa własności dóbr, regulujących serwituty, z wyszczególnieniem ich prawnego miejsca zamieszkania,

7) kwit Kasy Powiatowej o wpłaceniu na rachunek Okręgowego Urzędu Ziemskiego odpowiedniej kwoty tytułem kosztów, przewidzianych w art. art. 16—19 niniejszego rozporządzenia.

Art. 29. Komisarz Ziemski po otrzymaniu dowodów, wyszczególnionych w art. poprzednim, winien niezwłocznie zawiadomić o tem Okręgowy Urząd Ziemski oraz w najbliższym czasie zjechać na grunt w celu zaświadczenia umowy.

O dniu i celu przybycia Komisarz Ziemski zawiadamia:

1) Urząd Gminny, polecając na oznaczoną godzinę zwołać zebranie posiadaczy gospodarstw, korzystających z serwitutów,

2) właściciela majątku, likwidującego serwituty,

3) wierzycieli hipotecznych i osoby, na rzecz których figurują w dziale III wykazu hipotecznego ograniczenia prawa własności dóbr likwidujących serwituty stosownie do wykazu, wymienionego w p. 6 art. 28,

4) świadków, obecnych przy podpisaniu umowy,

5) geometrę, który sporządzał dowody pomiarowe,

6) właścicieli dziedzin, przylegających do gruntów, oddawanych za serwituty.

Art. 30. Nieprzybycie w terminie osób wezwanych przez Komisarza Ziemskiego, z wyjątkiem stron, nie wstrzymuje jego czynności.

Art. 31. Na zebraniu posiadaczy gospodarstw, korzystających z serwitutów, Komisarz Ziemski w obecności wójta gminy lub sołtysa wsi oraz osób, wymienionych w art. 29, stwierdza czy uchwała w przedmiocie likwidacji serwitutów powziętą została zgodnie z art. art. 3—6 i 16 ustawy o likw. serw., sporządza listę imienną osób, korzystajacych z serwitutów, wyjaśnia obecnym treść i znaczenie zawartej umowy i dokonywa wraz z posiadaczami gospodarstw, korzystających z serwitutów, oględzin gruntów oddawanych za serwituty, zwracając uwagę czy każdy z nich zna dokładnie granice i przestrzeń tych gruntów.

Art. 32. Po ustaleniu, że zebrani rozumieją dokładnie treść i znaczenie zawartego układu,

że grunta oddawane za serwituty nie stanowią przedmiotu sporu,

że prawa wierzycieli i osób, na rzecz których figurują w dzale III wykazu hipotecznego ograniczenia prawa własności dóbr, regulacyjnych serwituty, nie są naruszone,

że układ zawarty został zgodnie z art. 16 ustawy o likw. serw. i przyjęty przez obydwie strony dobrowolnie,

że zawarty układ likwiduje jednocześnie wszystkie serwituty, obciążajace majątek ewentualnie, że właściciel tego majątku złożył dobrowolne układy w przedmiocie likwidacji pozostałych serwitutów lub zgłosił żądanie o ich likwidację w drodze przymusu i

że wreszcie przypadające Urzędom Ziemskim koszty uiszczone zostały, Komisarz Ziemski w obecności wójta gminy lub sołtysa wsi oraz trzech niezainteresowanych w układzie świadków, dokonywa poświadczenia uchwały, układu i dowodów pomiarowych, czyniąc w księdze uchwał, na odpisie uchwały, umowie i dowodach pomiarowych odpowiednie napisy.

Art. 33. Niezależnie od zaświadczenia wyżej pomienionych dokumentów Komisarz Ziemski spisuje odpowiedni protokół z dokonanych czynności, do którego wnosi na żądanie osób interesowanych wszelkie ich zaża-

lenia i skargi. Protokół ten winien być podpisany przez wszystkie osoby, uczestniczące w tej czynności.

Art. 34. Z chwilą zaświadczenia umowy przez Komisarza Ziemskiego, umowa ta żadnym zmianom na żądanie stron nie ulega.

Art. 35. Po dokonaniu czynności, wyszczególnionych w art. 32 i 33, Komisarz Ziemski cały operat serwitutowy wraz z raportem przesyła do Okręgowego Urzędu Ziemskiego do zatwierdzenia.

Art. 36. Wymieniony w artykule poprzednim raport Komisarza Ziemskiego winien:

a) zobrazować dokładnie miejscowe stosunki agrarne, zwłaszcza w przedmiocie struktury gospodarstw rolnych, likwidujących serwituty;
b) wyjaśnić czy w celu racjonalnego urządzenia nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia komasacji gruntów, zamiany, meljoracji i t. p. i jak na te sprawy zapatrują się interesowani;
c) uzasadnić szczegółowo konieczność zlikwidowania serwitutów za gotówkę, o ile takie wynagrodzenie z konieczności musi mieć miejsce w całości lub częściowo (art. 11 rozporządzenia);
d) przedkładać konkretne wnioski co do zatwierdzenia układu.

Art. 37. Operat serwitutowy przedkładany przez Komisarza Ziemskiego Okręgowemu Urzędowi Ziemskiemu do zatwierdzenia winien zawierać oprócz umowy w przedmiocie likwidacji serwitutów i dowodów wymienionych w art. 28 jeszcze następujące dokumenty:

1) zwrotne egzemplarze wezwań stron i osób interesowanych w likwidacji serwitutów,
2) listę imienną osób, korzystających z serwitutów,
3) protokół Komisarza Ziemskiego o dokonaniu czynności związanych z zaświadczeniem umowy,
4) plenipotencje pełnomocników osób interesowanych w likwidacji serwitutów i
5) wszelkie inne dowody, sporządzone w toku postępowania.

Art. 38. Po otrzymaniu od Komisarza Ziemskiego operatu serwitutowego Okręgowy Urząd Ziemski niezwłocznie zbada całą sprawę, istotę i treść zawartej umowy zarówno pod względem prawnym jak i gospodarczym, poddaje rewizji technicznej przedłożone dowody pomiarowe, usuwa znajdujące się braki lub usterki, a następnie odpowiednio uzupełniony operat serwitutowy przedstawia Komisji Ziemskiej Okręgowej do rozpatrzenia.

Art. 39. O ile przy likwidacji przewiduje się wynagrodzenie pieniężne w całości lub częściowo Okręgowy Urząd Ziemski przed przekazaniem sprawy do rozpatrzenia Komisji Ziemskiej Okręgowej, żąda od właścicieli majątku obciążonego serwitutami złożenia w terminie 14-to dniowym do Kasy Powiatowej przewidzianego w umowie wynagrodzenia do depozytu Okręgowego Urzędu Ziemskiego.

W razie niezłożenia tego wynagrodzenia w terminie wskazanym, umowa może nie być zatwierdzoną.

Art. 40. Po rozpatrzeniu sprawy na posiedzeniu gospodarczem Komisja Ziemska Okręgowa wyda decyzję zawierającą:

a) orzeczenie o zatwierdzeniu układu,

b) wniosek do Głównej Komisji Ziemskiej w sprawie projektowanego wpisu dodatkowego do tabeli likwidacyjnej lub aktu nadawczego.

c) określenie, zgodnie z art. 21 niniejszego rozporządzenia, wysokości kosztów należnych Okręgowemu Urzędowi Ziemskiemu za przeprowadzenie prac związanych z likwidacją serwitutów.

Art. 41. Decyzje Komisyj Ziemskich Okręgowych, powzięte w przedmiocie dobrowolnych układów o zniesieniu serwitutów, ulegają zaskarżeniu trybem wskazanym w art. 28 przep. tym. o urz. ziemskich.

Art. 42. Po uprawomocnieniu się decyzji Komisji Ziemskiej Okręgowej akta sprawy winny być przesłane do Głównej Komisji Ziemskiej w celu zatwierdzenia projektowanego wpisu do tabeli likwidacyjnej lub aktu nadawczego.

Art. 43. Po uzyskaniu decyzji Głównej Komisji Ziemskiej, zatwierdzającej projekt wpisu do tabeli likwidacyjnej lub aktu nadawczego Okręgowy Urząd Ziemski przystępuje niezwłocznie do zakończenia postępowania, a mianowicie:

1) zawiadamia strony, że mogą objąć w posiadanie grunta oddane za zlikwidowane serwituty,

2) zeznaje w wydziale hipotecznym wniosek o wykreślenie ograniczeń, związanych z serwitutami, które uległy likwidacji,

3) wnosi do tabeli likwidacyjnej lub aktu nadawczego wpis dodatkowy treści ustalonej decyzją Głownej Komisji Ziemskiej,

4) wydaje pełnomocnikom posiadaczy gospodarstw, którym serwituty zlikwidowano, jeden egzemplarz planu gruntów oddanych za serwituty wraz z rejestrem pomiarowym, zatrzymując w swojem archiwum drugi egzemplarz planu i rejestru pomiarowego,

5) zarządza aby w ciągu miesiąca czasu interesowani wnieśli do Kasy Powiatowej resztę należnych kosztów i

6) w razie wynagrodzenia pieniężnego wypłaca właścicielom gospodartw, którym serwituty zlikwidowano, należne kwoty z zachowaniem wymagań art. 12 niniejszego rozporządzenia.

Likwidacja przymusowa.

Art. 44. Żądanie, na zasadzie p. C art. 19 ust. o likw. serw., przeprowadzenia likwidacji serwitutów w drodze przymusowej, winno być skierowane na piśmie do Komisarza Ziemskiego, na terenie działalności którego położony jest majątek obciążony temi serwitutami:

a) w imieniu właściciela (właścicieli) majątku obciążonego serwitutami w formie podania, podpisanego przez niego lub jednego z współwłaścicieli tego majątku względnie ich prawnych zastępców z zachowaniem warunku, przewidzianego w art. 5 niniejszego rozporządzenia,

b) w imieniu posiadaczy gospodarstw, korzystających z serwitutów w formie zaświadczonego przez Urząd Gminny odpisu uchwały, powziętej na zebraniach, zwołanych zgodnie z art. art. 3 — 6 ust. o likw. serw.

Gdy dziedziną korzystającą z praw do serwitutów lub obciążoną temi serwitutami jest majątek panstwowy, to w charakterze strony występuje urzędnik zaopatrzony w specjalne pełnomocnictwo.

Art. 45. Przy przedkładaniu Komisarzowi Ziemskiemu żądania o zlikwidowanie serwitutów w drodze przymusowej winny być dołączone następujące dokumenty:

1) wyciąg hipoteczny z księgi wieczystej dóbr, obciążonych serwitutami,

2) tabele likwidacyjne lub akty nadawcze wsi, których prawa do serwitutów nie zostały dotychczas zlikwidowane, a w braku ich wierzytelne odpisy tych dokumentów wraz z odpisami wszelkich dodatkowych do nich wpisów, przechowywanych w archiwum hipotecznem sądu okręgowego,

3) wykaz wierzycieli hipotecznych i osób, na rzecz których figurują w dziale III wykazu hipotecznego ograniczenia prawa własności dóbr regulujących serwituty, z wyszczególnieniem ich prawnego miejsca zamieszkania,

4) kwit Kasy Powiatowej o wpłaceniu na rachunek Okręgowego Urzędu Ziemskiego odpowiedniej kwoty tytułem kosztów, przewidzianych w art. 16—19 niniejszego rozporządzenia.

Art. 46. Gdy ścisłe określenie postaci i rozciągłości serwitutów nie było dokonane przez Urzędy do tego powołane, a zasadniczy wpis serwitutowy w tabeli likwidacyjnej lub w akcie nadawczym postaci tej i rozciągłości ściśle nie podaje oraz gdy uprawnieni do korzystania z serwitutów z powodów niezależnych od właściciela dziedziny obciążonej serwitutami z praw swych w całej pełni nie mogą korzystać, Komisarz Ziemski spisuje o powyższem protokół i występuje za pośrednictwem Okręgowego Urzędu Ziemskiego do Komisji Ziemskiej Okręgowej z wnioskiem ścisłego określenia postaci i rozciągłości serwitutów z jakich dana dziedzina winna korzystać.

Do czasu uprawomocnienia się decyzji, jaka w tym przedmiocie powziętą będzie dalsze przymusowe postępowanie zostaje wstrzymane.

Art. 47. Komisarz Ziemski po otrzymaniu dowodów wyszczególnionych w art. 45 i, o ile nie zachodzą przeszkody wymienione w art. 46, winien niezwłocznie zawiadomić o tem Okręgowy Urząd Ziemski oraz w najbliższym czasie zjechać na grunt w celu przeprowadzenia szczegółowego dochodzenia.

O dniu i celu przybycia Komisarz Ziemski zawiadamia:

1) Urząd Gminny, polecając na oznaczoną godzinę zwołać zebranie wszystkich posiadaczy gospodarstw, korzystających z serwitutów na danym majątku,

2) właściciela majątku obciążonego serwitutami,

3) Komisarza Ochrony Lasów, o ile likwidacji mają podlegać serwituty leśne.

Art. 48. Nieprzybycie w terminie osób wezwanych przez Komisarza Ziemskiego z wyjątkiem strony, żądającej likwidacji, nie wstrzymuje jego czynności.

Art. 49. Po przybyciu na miejsce Komisarz Ziemski przedewszystkiem dokonywa szczegółowego opisu majątku obciążonego serwitutami, do którego dołącza, o ile na majątku ciążą serwituty leśne, opinję Komisarza Ochrony Lasów w przedmiocie likwidacji tych serwitutów i znaczenia, jakie likwidacja ta mieć może dla całokształtu gospodarstwa leśnego z punktu widzenia interesów państwowych; ponadto do opisu dołącza szkic odręczny gruntów, wchodzących w skład opisywanego majątku.

Art. 50. Na zebraniu posiadaczy gospodarstw, korzystających z serwitutów, Komisarz Ziemski w obecności wójta gminy lub sołtysa wsi oraz osób, wymienionych w art. 47, stwierdza czy żądanie zlikwidowania serwi-

tutów zgodne jest z ustawą o likwidacji serwitutów. Następnie na podstawie przedłożonych dokumentów lub zeznań stron względnie osób postronnych stwierdza, jakie serwituty winny podlegać likwidacji, jakie osoby są interesowane w zamierzonej likwidacji, sporządza dla każdej wsi oddzielną listę imienną osób, korzystających z serwitutów podlegających likwidacji, wreszcie proponuje stronom zawarcie dobrowolnego układu.

Art. 51. Gdy proponowany przez Komisarza Ziemskiego układ dobrowolny do skutku nie dojdzie, Komisarz Ziemski zawiadamia zebranych, że występuje za pośrednictwem Okręgowego Urzędu Ziemskiego z wnioskiem do Komisji Ziemskiej Okręgowej o przeprowadzenie likwidacji serwitutów w drodze przymusu.

Art. 52. Z dokonanych czynności Komisarz Ziemski spisuje odpowiedni protokół, w którym zamieszcza na żądanie interesowanych ich oświadczenia w przedmiocie zamierzonej likwidacji. Protokół ten winien być podpisany przez wszystkie osoby, przyjmujące udział w tej czynności.

Art. 53. Wymieniony w poprzednich artykułach materjał dochodzenia, jako to: opis majątku, obciążonego serwitutami wraz z załącznikami (art. 49), listę imienną osób, korzystających z serwitutów, podlegających likwidacji i protokół dochodzenia (art. 52) łącznie z dokumentami, wymienionemi w art. 46, Komisarz Ziemski przy raporcie, sporządzonym zgodnie z art. 36 rozporządzenia przesyła do Okręgowego Urzędu Ziemskiego w celu dalszego urzędowania.

Art. 54. Okręgowy Urząd Ziemski po otrzymaniu dowodów, wyszczególnionych w art. 53 rozporządzenia, bada dokładnie całą sprawę, znajdujące się braki i usterki usuwa, dołącza do akt wszelkie materjały bezpośrednio związane z określeniem postaci i rozciągłości serwitutów, jakie mogą być przechowywane w archiwach b. Urzędów do Spraw Włościańskich, a następnie uzupełniony w ten sposób operat wraz ze swą opinją przedkłada na najbliższe posiedzenie gospodarcze Komisji Ziemskiej Okręgowej do rozpatrzenia.

Art. 55. Na posiedzenia Komisji Ziemskiej Okręgowej (art. 54) winny być wzywane strony i osoby wymienione w art. 8 ust. o likw. serw.

Nieprzybycie na posiedzenie wezwanych osób nie wstrzymuje biegu sprawy.

Art. 56. Po wszechstronnem rozpatrzeniu przedłożonego operatu i wysłuchaniu stron, osób interesowanych w zamierzonej likwidacji, oraz o ile zachodzi potrzeba i biegłych, Komisja Ziemska Okręgowa wydaje decyzję, nakazującą przymusową likwidację, wyznaczając jednocześnie termin rozpoczęcia postępowania.

Termin ten nie może być dłuższy od dni 60, licząc od daty doręczenia stronom odpisu decyzji.

Art. 57. Decyzje Komisji Ziemskiej Okręgowej wymienione w art. poprzednim winny być niezwłocznie w odpisach doręczone stronom, oraz według prawnego miejsca zamieszkania wierzycielom hipotecznym i osobom, na rzecz których figurują w dziale III wykazu hipotecznego ograniczenia prawa własności dóbr regulujących serwituty.

Art. 58. Decyzje te podlegają zaskarżeniu trybem ogólnym (art. art. 60—61 Przep. Tym. o Urz. Ziem.), zaskarżenie jednak tych decyzyj do

Głównej Komisji Ziemskiej nie wstrzymuje biegu postępowania, termin rozpoczęcia którego liczy się od dnia określonego w decyzji I instancji.

Art. 59. Po otrzymaniu zawiadomienia o doręczeniu odpisu decyzji osobom wymienionym w art. 57 Okręgowy Urząd Ziemski operat sprawy wraz z decyzją Komisji Ziemskiej Okręgowej przesyła niezwłocznie Komisarzowi Ziemskiemu do wykonania.

Art. 60. Gdy w terminie, oznaczonym decyzją Komisji Ziemskiej Okręgowej (art. 56) strony przedstawią Komisarzowi Ziemskiemu umowę w przedmiocie likwidacji serwitutów w drodze dobrowolnego układu, dalsze postępowanie, odbywać się będzie trybem wskazanym w art. art. 25—43 niniejszego rozporządzenia.

Art. 61. O ile strony nie przedstawiły układu polubownego w terminie, oznaczonym w decyzji Komisji Ziemskiej Okręgowej (art. 56), Komisarz Ziemski przystępując do likwidacji serwitutów w drodze przymusu, wzywa strony, aby zgodnie z art. art. 25—26 Ust. o likw. serw. w przeciągu dni 14 od daty otrzymania wezwania wskazały swych przedstawicieli i ich zastępców do komisji Szacunkowo-Rozjemczej.

W wypadkach, gdy w mysl art. 14 ust. o likw. serw. likwidacji podlegają serwituty, należące do kilku wsi, Komisarz Ziemski zwołuje Komisje Szacunkowo-Rozjemcze dla każdej wsi oddzielnie. Członkowie jednej Komisji mogą piastować godność członków innych Komisji.

Art. 62. Wskazanie przedstawicieli i ich zastępców do Komisji Szacunkowo Rozjemczej ze strony dziedziny, korzystającej z praw do serwitutów winno być wyrażone w uchwale, sporządzonej w myśl art. 3—6 ust. o likw. serw., lub w deklaracji pełnomocników gospodarstw, korzystających z praw do serwitutów, wybranych w myśl art. 4 niniejszego rozporządzenia.

Art. 63. Po upływie, wymienionego w art. 61 niniejszego rozporządzenia terminu 14-dniowego Komisarz Ziemski, po uprzedniem wyjednaniu od Okręgowego Urzędu Ziemskiego delegacji geometry rządowego dla wykonania prac mierniczych związanych z likwidacją serwitutów, postępuje zgodnie z wskazaniami art. 26 ust. o likw. serw. i zwołuje Komisję Szacunkowo-Rozjemczą w składzie, przewidzianym w art. 25 tejże ustawy.

Art. 64. Z chwilą ukonstytuowania się Komisji Szacunkowo Rozjemczej wszelkie materjały i dokumenty, dotyczące zamierzonej likwidacji, Komisarz Ziemski przekazuje za odpowiedniem pokwitowaniem Przewodniczącemu Komisji.

Art. 65. Po dokładnem i wszechstronnem zapoznaniu się z materjałem zebranym dotychczas przez Urzędy Ziemskie i po wysłucnaniu życzeń stron i osób interesowanych w likwidacji, Komisja Szacunkowo-Rozjemcza przedewszystkiem sporządza szczegółowe wykazy likwidowanych serwitutów dla każdej wsi oddzielnie. W wykazach powyższych należy wyszczególniać postać i rozciągłość serwitutów, z jakich korzysta każde gospodarstwo na mocy zapisów w tabelach likwidacyjnych lub aktach nadawczych, przy uwzględnieniu zmian, jakie mogły w tej mierze nastąpić na zasadzie dodatkowych wpisów do tabeli likwidacyjnej lub aktu nadawczego, ewentualnie prawomocnych decyzyj Urzędów do tego powołanych.

Art. 66. Po sporządzeniu wykazów wymienionych w art. poprzednim Komisja Szacunkowo-Rozjemcza dokonywa oszacowania wartości podlegających likwidacji serwitutów, w sposób następujący:

1) na podstawie badania świadków i biegłych oraz na podstawie źródeł, z jakich uzna za stosowne korzystać, Komisja Szacunkowo-Rozjemcza ustala oddzielnie dla każdego roku z ostatnich pięciu lat przeciętną miescową cenę rynkową materjałów lub korzyści użytkowych, jakie uprawnionym do korzystania z serwitutów przysługują;

2) na podstawie takichże badań Komisja Szacunkowo-Rozjemcza ustala odnośnie do każdego wyżej wymienionego materjału wartość zużytej w każdym z tych pięciu lat oddzielnie pracy rąk roboczych i sprzężaju, jakie w celu otrzymania tych materjałów musiałby ponieść użytkownik, o ile wartość tych materjałów jest obliczoną podług cen rynkowych, a nie cen loco miejsce otrzymania materjałów;

3) opierając się na poprzednio wymienionych wartościach jednostki materjałów lub korzyści użytkowych oraz kosztach ich bezpośredniego otrzymania, Komisja Szacunkowo-Rozjemcza wyprowadza dla każdego z ostatnich pięciu lat oddzielnie, a następnie przeciętną za całe pięciolecie ustaloną wartość jednostki materjałów lub korzyści użytkowych, jakie uprawnionym do korzystania z serwitutów przysługują;

4) na zasadzie poprzednio w p. 3 wyprowadzonej wartości jednostki materiałów i korzyści użytkowych oraz danych ustalonych w myśl art. 65 niniejszego rozporządzenia, Komisja Szacunkowo-Rozjemcza wyprowadza wartość tych korzyści i materjałów (wartość roczna korzyści serwitutowych) jakie każdy użytkownik ewentualnie ich pewna grupa rocznie tracą z tytułu likwidacji, przysługujących im praw do serwitutów;

5) w myśl art. 30 ust. o likw. serw. powyżej wymienioną wartość roczną korzyści serwitutowych Komisja Szacunkowo-Rozjemcza kapitalizuje według stopy $3^1/_3$ % t. j. przez przemnożenie tych wartości przez 30, otrzyma u s t a l o n ą w y s o k o ś ć k a p i t a ł u, jaki każdemu posiadaczowi gospodarstwa, korzystającego z praw do serwitutów, ewentualnie pewnej ich grupie, a następnie łącznie im wszystkim przypada z tytułu likwidacji;

6) wszystkie wyżej wymienione obliczenia winny być uwidocznione w odpowiednich wykazach, a odstępstwa od wskazań artykułu niniejszego, jakie w drodze wyjątku uznałaby Komisja Szacunkowo-Rozjemcza stosować przy wyprowadzeniu wartości korzyści serwitutowych winny być b. szczegółowo motywowane w protokóle, jaki Komisja po ukończeniu tych czynności sporządza. Protokół ten oraz wykazy podpisują wszyscy członkowie Komisji Szacunkowo-Rozjemczej, a przy powołaniu biegłych i ci ostatni.

Art. 67. Po ustaleniu wysokości kapitału, wymienionego w p. 5 poprzedniego artykułu, Komisja Szacunkowo-Rozjemcza na podstawie dowodów pomiarowych ewentualnie szkiców, znajdujących się w przekazanym operacie oraz na podstawie dokonanych na miejscu oględzin majątku, z którego zgodnie z art. 12 ust. o likw. serw. mają być wydzielone grunta tytułem wynagrodzenia za projektowane do zlikwidowania serwituty, biorąc pod uwagę życzenia stron i osób interesowanych, przystępuje do sporządzenia szczegółowego projektu tego wydzielenia. W tym celu Komisja Szacunkowo-Rozjemcza:

a) projektuje do wydzielenia z terytorjum majątku pewną przestrzeń gruntów, nadających się do oddania posiadaczom serwitutów jako wynagrodzenie za ich zlikwidowanie,

b) dokonywa szczegółowej klasyfikacji zgodnie z instrukcją dla Urzędów Ziemskich w przedmiocie zasad i postępowania przy klasyfikacji użytków rolnych oraz wyprowadza szacunek rzeczonych gruntów,

c) ściśle określa na pierworysie poszczególne obszary gruntów, jakie odpowiednio do dokonanej klasyfikacji oszacowania przypadną poszczególnym posiadaczom serwitutów jako ekwiwalent skapitalizowanej (art. 67) i podlegającej wynagrodzeniu ustalonej wartości tych serwitutów.

Art. 68. Przy wyznaczeniu z terytorjum majątku gruntów projektowanych do oddania za serwituty, oraz przy układaniu projektu podziału tych gruntów na poszczególne parcele, Komisja Szacunkowo-Rozjemcza winna przestrzegać:

1) aby grunta powyższe całkowicie były przydatne dla celów rolniczych;

2) aby grunta powyższe łącznie z gruntami obecnie posiadanemi przez uprawnionych do korzystania z serwitutów, podlegających likwidacji, stanowić mogły najodpowiedniejszą strukturę gospodarczą i nie utrudniały w przyszłości przeprowadzenia racjonalnej komasacji,

3) aby grunta projektowane do oddania na wspólną własność posiadaczy serwitutów były położone możliwie blisko ich siedzib,

4) aby do każdej poszczególnej parceli jak również do gruntów wspólnych był odpowiedni i dogodny dojazd,

5) aby wydzielenie tych gruntów z majątku nie spowodowało rozbicia tegoż, jako warsztatu rolniczego, ze szkodą dla produkcji krajowej, przez powstanie złej konfiguracji granic, braku dojazdu, zniszczenie wartościowych urządzeń technicznych i t. p.

Art. 69. Wyprowadzenie szacunku gruntów projektowanych do oddania za serwituty opierać się będzie na ustaleniu przeciętnej za ostatnie pięciolecie ceny tych gruntów i znajdujących się na nich oraz ściśle z nimi złączonych stałych kultur urządzeń rolniczych, i wartości dodatkowych, które łącznie z temi gruntami projektowane są do oddania za serwituty.

Art. 70. W celu dokładnego wyprowadzenia przeciętnego szacunku gruntów Komisja Szacunkowo-Rozjemcza ustala cenę sprzedażną jednostki każdego rodzaju użytków rolnych z klasy, która najłatwiej w miejscowych warunkach daje się określić. Jest to zwykle kategorja gruntów, przeważających w danym powiecie, w gminie lub okolicy.

Powyższą cenę Komisja Szacunkowo-Rozjemcza ustala na podstawie cen, które były wpłacone w każdym roku z ostatnich pięciu lat za jednostkę odpowiedniego użytku przy sprzedaży większych posiadłości ziemskich, biorąc pod ścisłą i krytyczną ocenę wiarogodność danych, przedstawionych przez strony.

Po ustaleniu dla każdego roku z ostatnich pięciu lat ceny sprzedażnej jednostki każdego rodzaju użytku i wyprowadzeniu przeciętnej ceny w okresie tego pięciolecia, Komisja Szacunkowo-Rozjemcza, zgodnie z dokonaną uprzednio klasyfikacją użytków rolnych, biorąc za podstawę wzajemne ustosunkowanie wartości poszczególnych klas każdego rodzaju użytków, ustalone w instrukcji klasyfikacyjnej, wyprowadza ogólny szacunek tych użytków.

Wszelkie obecne oraz projektowane drogi, rowy, wody, granice i t. p., jakie winny być zachowane w celu umożliwienia przyszłym posiadaczom racjonalnego zagospodarowania gruntów oddanych za serwituty, wyłączają się z ogólnego oszacowania.

Art. 71. Mając już wyprowadzony ogólny szacunek gruntowy, Komisja Szacunkowo-Rozjemcza przystępuje do oszacowania, ściśle z temi gruntami związanych stałych kultur, urządzeń gospodarczych, i wartości dodatkowych,

które łącznie z gruntami projektowane są do oddania za serwituty. Wartość tę Komisja Szacunkowo-Rozjemcza określa dla każdego roku z ostatnich pięciu lat, powołując w miarę potrzeby biegłych, a następnie wyprowadza przeciętną dla całego pięciolecia.

Art. 72. Wszelkie obliczenia wynikłe z tytułu stosowania art. art. 70 i 71 winny być uwidocznione w specjalnym rejestrze szacunkowym, a z przebiegu pracy winny być sporządzone szczegółowe protokóły klasyfikacyjne i szacunkowy.

Art. 73. Na podstawie dokonanej przez Komisję Szacunkowo-Rozjemczą, zgodnie z art. 70—72 klasyfikacji i oszacowania gruntów oraz na podstawie odręcznego szkicu projektu podziału, sporządzonego przez tąż Komisję, geometra rządowy wydziela na pierworysie dla poszczególnych posiadaczy gospodarstw, korzystających z praw do serwitutów, ewentualnie dla całej ich grupy ilość ziemi, odpowiadającą ustalonej trybem, wskazanym w art. 66 wysokości wynagrodzenia, przypadającego posiadaczom z tytułu likwidacji serwitutów, przestrzegając zasady zawarte w art. 13.

Art. 74. Pomieniony w artykule poprzednim pierworys po wyznaczeniu na nim parcel gruntowych, projektowanych do oddania za serwituty, wraz z całym operatem oraz wszelkiemi dowodami, sporządzonemi w toku postępowania, Komisja Szacunkowo-Rozjemcza, po spisaniu uprzednio protokółu o zakończeniu swych czynności, przekazuje Komisarzowi Ziemskiemu do dalszego urzędowania, sama zaś rozwiązuje się.

Art. 75. W wypadkach przewidzianych w art. 11 czynności Komisji Szacunkowo-Rozjemczej kończą się z chwilą ustalenia przez nią, trybem wskazanym w art. art. 65 i 66, wynagrodzenia pieniężnego (p. 5 art. 66), przypadającego na każde poszczególne gospodarstwo tabelowe i po należytem i wszechstronnem umotywowaniu w protokóle zakończenia czynności konieczności zastosowania takiego wynagrodzenia.

Art. 76. Członkowie Komisji Szacunkowo-Rozjemczej za wyjątkiem urzędników państwowych, którzy przyjmują udział w Komisji na mocy delegacji swego Urzędu, pobierać będą następujące wynagrodzenie:

a) zwrot rzeczywistych kosztów podróży z miejsca zamieszkania do miejsca czynności i z powrotem oraz

b) djety w wysokości 50 marek dziennie.

Wypłatę powyższego wynagrodzenia dokonywa Okręgowy Urząd Ziemski po zaświadczeniu przez Komisarza Ziemskiego przedkładanych z tego tytułu rachunków.

Art. 77. Po otrzymaniu operatu i dowodów, sporządzonych przez Komisję Szacunkowo-Rozjemczą zawezwawszy uprzednio na oznaczony termin strony i zawiadomiwszy wierzycieli hipotecznych i osoby, na rzecz których figurują w dziale III wykazu hipotecznego ograniczenia prawa własności dóbr regulujących serwituty, Komisarz Ziemski przedkłada osobom interesowanym projek likwidacji serwitutów i wzywa strony do jego przyjęcia. Oświadczenia stron i osób interesowanych w likwidacji Komisarz Ziemski wnosi do sporządzonego w tej mierze protokółu likwidacyjnego, dołączając do niego zwrotne egzemplarze wezwań i zawiadomień osób powyższych.

Art. 78. W wypadkach gdy Komisarz Ziemski sam nie przewodniczył w Komisji Szacunkowo-Rozjemczej winien on przed dokonaniem czynności,

wymienionych w artykule poprzednim sprawdzić na miejscu projekt likwidacji i w miarę potrzeby uskutecznić odpowiednie zmiany i uzupełnienia.

Na termin sprawdzenia projektu Komisarz Ziemski wzywa i zawiadamia osoby interesowane.

Art. 79. Gdy strony przyjmą projekt likwidacji Komisarz Ziemski spisuje na zasadach ogólnych układ dobrowolny, zarządza wykonanie projektu na gruncie i nadaje dalszy bieg sprawie trybem wskazanym w art. art. 31—43.

Art. 80. W wypadkach gdy którakolwiek ze stron nie zaakceptuje powyższego projektu, Komisarz Ziemski ogłasza stronom, o możności złożenia w ciągu dni 14 na jego ręce na piśmie motywowanego sprzeciwu a po upływie tego terminu cały operat likwidacyjny wraz z pisemnym sprzeciwem strony, lub stron oraz odpowiedniem wyjaśnieniem w przedmiocie tegoż sprzeciwu przesyła do Okręgowego Urzędu Ziemskiego do dalszego urzędowania.

Art. 81. Operat likwidacyjny przesłany do Okręgowego Urzędu Ziemskiego zawierać winien następujące dokumenty:

1) dokumenty wyszczególnione w art. 45 niniejszego rozporządzenia.

2) wszelkie zwrotne egzemplarze wezwań i zawiadomień skierowane do stron i osób interesowanych w likwidacji serwitutów,

3) szczegółowy opis majątku, obciążonego serwitutami wraz ze szkicem odręcznym gruntów tego majątku, o ile strony nie przedstawiły w toku postępowania dowodów pomiarowych majątku (art. 49),

4) imienna lista posiadaczy gospodarstw, korzystających z serwitutów (art. 50),

5) protokół dochodzenia Komisarza Ziemskiego w sprawie zamierzonej likwidacji serwitutów (art. 52),

6) raport Komisarza Ziemskiego wraz z opinją Okręgowego Urzędu Ziemskiego w przedmiocie wszczęcia postępowania przymusowego (art. art. 53 i 54),

7) wszelkie materjały bezpośrednio związane z określeniem postaci i rozciągłości serwitutów, jakie mogły być przechowywane w archiwach b. Urzędów do Spraw Włościańskich,

8) odpis decyzji Komisji Ziemskiej Okręgowej, nakazującej rozpoczęcie postępowania przymusowego (art. 56),

9) polecenie Okręgowego Urzędu Ziemskiego wykonania decyzji Komisji Ziemskiej Okręgowej (art. 59),

10) dowody, stwierdzające powołanie Komisji Szacunkowo-Rozjemczej, jako to: zwrotne egzemplarze wezwań do wskazania przez strony swych przedstawicieli i ich zastępców, odpisy uchwał posiadaczy gospodarstw, korzystających z serwitutów, powziętych w tym względzie i t. p.

11) protokół utworzenia Komisji Szacunkowo-Rozjemczej,

12) wszelkie protokóły, wraz z odnoszącemi się do nich wykazami i dokumentami, jakie w czasie sprawowania czynności Komisja Szacunkowo-Rozjemcza spisywała,

13) protokóły Komisarza Ziemskiego w przedmiocie sprawdzenia na miejscu projektu likwidacji oraz w przedmiocie okazania i przyjęcia przez strony tego projektu (art. art. 77 i 78),

14) sprzeciwy stron w przedmiocie nieprzyjęcia projektu likwidacji wraz z wyjaśnieniem w tej mierze Komisarza Ziemskiego,

15) wszelkie inne dowody i dokumenty sporządzone lub przez strony przedstawiane w toku postępowania.

Art. 82. W wypadkach gdy likwidacji przymusowej podlegają pastwiska, nazwane w tabelach likwidacyjnych „wspólnemi z dworem”, przebieg postępowania odbywa się trybem wskazanym w art. art. 44—80 niniejszego rozporządzenia z następującemi zastrzeżeniami:

1) Gdy w toku dochodzenia Komisarz Ziemski stwierdzi, że w tabelach likwidacyjnych ewentualnie w dodatkowych do nich wpisach lub decyzjach Urzędów do tego powołanych, nie została ściśle określona ilość sztuk bydła, jaką każda ze stron ma prawo pasać na pomienionych pastwiskach, winien on przy wniosku do Komisji Ziemskiej Okręgowej o rozpoczęcie postępowania przymusowego, jednocześnie przedłożyć, na podstawie uprzedniego dochodzenia, konkretny wniosek o określenie przeciętnej rocznej ilości sztuk bydła, jaką każda ze stron wyganiała na te pastwiska w okresie pięciu lat przed wybuchem wojny w 1914 roku.

2) O ile w tym względzie nie było zapisów w tabeli lub nie zapadły uprzednie prawomocne decyzje Urzędów do tego powołanych, Komisja Ziemska Okręgowa wyznacza termin rozpoczęcia postępowania przymusowego dopiero po uprawomocnieniu się decyzji, powziętej na posiedzeniu publicznem, w sprawie określenia powyższej ilości sztuk bydła.

3) Zwołana w celu opracowania projektu likwidacji serwitutów Komisja Szacunkowo-Rozjemcza, na zasadzie przeprowadzonych w trybie ogólnym klasyfikacji i szacunku określa przeciętną w okresie ostatnich pięciu lat wartość pastwiska, a następnie, opierając się na zapisie w tabeli lub w prawomocnych decyzjach Urzędów do tego powołanych, określających ściśle ilość dużych sztuk bydła, wraz z odpowiednią ilością małych sztuk, wyprowadza, zgodnie z art. 32 ust. o likw. serw. wartość części tego pastwiska, jaka winna by przypaść posiadaczom tych serwitutów z tytułu likwidacji.

Art. 83. Przy wszelkich obliczeniach pieniężnych jakie są dokonywane w toku postępowania likwidacyjnego, należy przyjmować relację urzędową.

Art. 84. W wypadkach przewidzianych w p. p. a, b, i d art. 19 ust. o likw. serw. Urzędy Ziemskie przystępują z urzędu do przymusowej likwidacji na zasadzie każdorazowego orzeczenia Komisji Okręgowej, powziętego na wniosek Komisarza Ziemskiego, złożony po uprzedniem przeprowadzeniu dochodzenia trybem wskazanym w art. art. 47—52 niniejszego rozporządzenia.

Art. 85. Okręgowy Urząd Ziemski po otrzymaniu operatu likwidacyjnego niezwłocznie bada cały zawarty w nim materjał, uzupełnia istniejące braki i usterki, poddaje krytycznej ocenie projekt likwidacji a następnie cały operat wraz ze swą w tej mierze opinją przedkłada Komisji Ziemskiej Okręgowej do rozpatrzenia.

Art. 86. Decyzje Komisji Ziemskiej Okręgowej w przedmiocie zatwierdzenia projektu przymusowej likwidacji serwitutów zapadają na posiedzeniach publicznych i zawierać będą orzeczenie o zatwierdzeniu projektu likwidacji lub o przekazaniu tego projektu Komisarzowi Ziemskiemu w celu uzupełnienia i uskutecznienia poprawek albo też o powierzeniu przeprowadzenia tej likwidacji innemu Komisarzowi Ziemskiemu.

Ponadto o ile projekt likwidacji uzyska zatwierdzenie:

a) polecenie wykonania projektu na gruncie,

b) wniosek do Głównej Komisji Ziemskiej w sprawie projektowanego wpisu dodatkowego do tabeli likwidacyjnej lub aktu nadawczego i

c) określenie, zgodnie z art. 21 wysokości kosztów należnych Okręgowemu Urzędowi Ziemskiemu z tytułu przeprowadzenia prac, związanych z likwidacją serwitutów.

Art. 87. Wszelkie skargi i zażalenia na powyższe decyzje podawane do Głównej Komisji Ziemskiej należy składać do Komisji Ziemskiej Okręgowej, która zaskarżoną decyzję wydała w ciągu dni 14 od daty jej doręczenia stronie w redakcji ostatecznej.

Art. 88. Po uprawomocnieniu się decyzji, zatwierdzającej projekt likwidacji serwitutów, Okręgowy Urząd Ziemski niezwłocznie zarządza:

a) wykonanie tego projektu na gruncie,

b) oddanie wydzielonych gruntów posiadaczom gospodarstw, których serwituty zostały tą decyzją zlikwidowane i

c) wykończenie zgodnie z instrukcją techniczną dowodów pomiarowych.

Po uzyskaniu zaś decyzji Głównej Komisji Ziemskiej, zatwierdzającej projekt wpisu do tabeli likwidacyjnej lub aktu nadawczego Okręgowy Urząd Ziemski dokonywa czynności wskazane w p. p. 2—6 art. 43 niniejszego rozporządzenia.

Art. 89. Do czasu zorganizowania Okręgowych Urzędów Ziemskich wszelkie ich czynności w sprawach związanych z likwidacją serwitutów wykonywać będzie Prezes Komisji Ziemskiej Okręgowej przy współudziale Inspektora Ziemskiego Okręgowego, członka stałego i Rewidenta Pomiarów Komisji Ziemskiej Okręgowej.

Art. 90. Przepisy niniejsze obowiązują z chwilą ich ogłoszenia.

Warszawa, dn. 16 czerwca 1920 r.

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego:
T. Wilkoński

(Dziennik Ustaw № 57 z dn. 19.VII. 1920 r. poz. 354.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Aprowizacji oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawie zwolnienia od pozwoleń na wywóz przez linję celną Rzeczypospolitej Polskiej poszczególnych rodzajów towarów.

Na zasadzie art. 2 dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. Dz. Pr.P. № 15 poz. 216 zarządza się, iż objęte następującym spisem towary mogą być wywożone przez linję celną Rzeczypospolitej Polskiej bez osobnego pozwolenia Państwowej Komisji Przywozu i Wywozu:

Pozycja taryfy celnej	
6 p. 1	Jagody świeże, solone i moczone wszelkie.
11 p. 1	Orzechy jadalne, z wyjątkiem orzechów ziemnych (arachidów).
13	Musztarda, warzywa i owoce w occie, oliwie lub inaczej przyrządzone, w naczyniach hermetycznie zamkniętych.

Pozycja taryfy celnej	
14 p. 1 i 2	Grzyby świeże i suszone, również trufle, oraz grzyby wszelkie w occie, oliwie i słonej wodzie.
17 p. 1, 2 i 3	Żołędzie suszone i palone; cykorja; surogaty kawy, w kawałkach, mielone, prasowane.
24 p. 1, 2 i 3	Kakao w proszku bez cukru i z cukrem; cukierki; konfitury, serki owocowe, galaretki owocowe, proszki i pastylki z cukrem, owoce w likierach, araku i koniaku; czekolada; kompoty i soki z owoców i jagód.
26 p. 1	Chmiel.
27 p. 1	Arak, rum, koniak, śliwowica i inne wódki; wszelkiej mocy likiery i nalewki.
28	Wino owocowe i jagodowe.
29	Miód, porter i piwo.
30	Ocet.
32	Wody mineralne sztuczne i naturalne.
44	Rogi, żołądki cielęce.
46 p. 1	Wyroby z włosów ludzkich.
46 p. 2, 64 p. 4	Wyroby z innych jak ludzkie włosów i szczeciny: szczotki do użytku domowego; pendzle do użytku artystycznego i pendzle inne. Wyroby szczotkarskie do użytku domowego z roślin.
47 p. 2	Puch.
52 p. 1	Wosk ziemny (ozokeryt), również topiony.
56 p. 2a, b; p. 3a; p. 4; p. 5; p. 6; p. 7 209 p. 1	Skóry futrzane wyprawione, barwione i niebarwione, następujące: bobry morskie, lisy czarne i niebieskie, szenszyle, sobole, foki prawdziwe wyskubane i niewyskubane, gronostaje, kuny, elki amerykańskie, nurki, bobry amerykańskie, cywety, skunksy, oposy (także amerykańskie), szopy, tchorze, wiewiórki, rysie, niedzwiadki, niedźwiedzie, wilki, wydry, tygrysy, piżmowce, ogony popielic i lisów, koźlęta, guanako, lamy, lisy, rosomaki, ralaby, koty, karakuły, popielice, kałanki, surki, murmle, oraz ubiory i okrycia podbite powyższemi futrami, jak również futra, ubiory futrzane i okrycia zszyte z powyższych futer.
57 p. 3	Wyroby kaletnicze i galanteryjne, jako to: torebki, woreczki, portmonetki, portcygary, portfele i t. p.
59 p. 2, p. 3	Wióry drzewne, wyroby bednarskie, klepki gotowe.
61 p. 1a, b, c, d, p. 2 i Uwaga 1	Ćwieki do butów; dykty; meble gięte fornierowane i niefornierowane, politurowane lub lakierowane, również wyplatane, z ozdobami i deseniami lub bez ozdób i deseni; wyroby z fornierów klejonych wszelkie (z wyjątkiem części mebli giętych); ramy, listwy drewniane do ram, deszczółki do posadzek i posadzki.
61 p. 3 p. 4	Wyroby z drzewa rzeźbione; wyroby stolarskie, tokarskie i rzeźbiarskie, z malowidłami, pozłacane, posrebrzane, bronzowane, z takiemiż ozdobami, również z ozdobami z miedzi, stopów miedzianych i t. p., z inkrustacjami lub wkładkami z drzewa, miedzi, stali, perłowej masy, kości słoniowej, szyldkretu i t. p o ile nie stanowią

Pozycja taryfy celnej	
	zabytków starożytnych objętych ograniczeniem wywozu, zgodnie z par. 6 do art. 6 przepisów wykonawczych do rozporządzenia o taryfie celnej z dnia 4 listopada 1919 r. oraz art. 18 i 19 dekretu Rady Regencyjnej o opiece nad zabytkami sztuki i kultury z dnia 31 października 1918 r. (Dziennik Praw № 16 poz. 36).
62 p. 3, p. 4, p. 6	Nasiona warzywne i buraków pastewnych; rośliny żyjące, jałowiec, mięta, likopodjum; kwiaty cięte, liście świeże, suszone, barwione i niebarwione; bukiety i wieńce.
64 p. 1, p. 2	Wyroby koszykarskie i plecione z materjałów roślinnych, z wyjątkiem taśm plecionych ze słomy, wiórów drzewnych i łodyg (p. 3), rogoży łykowych i worków z rogoży (p. 5).
67 p. 1 i 2, 70 p. 1, p. 2	Wyroby z kamieni wszelkiego gatunku, szlachetnych i nieszlachetnych, wyroby z gipsu i alabastru z wyjątkiem wyrobów z łupku, o ile nie stanowią zabytków starożytnych objętych ograniczeniem wywozu zgodnie z par. 6 do art. 6 przepisów wykonawczych do rozporządzenia o taryfie celnej z dnia 4 listopada 1919 r. oraz art. 18 i 19 dekretu Rady Regencyjnej o opiece nad zabytkami sztuki i kultury z dnia 31 października 1918 r. (Dziennik Praw № 16 poz. 36).
73 p. 3, p. 4	Płytki do posadzek z masy kamiennej i płytki gliniane do wykładania ścian z mas wszelkiej barwy.
74 p. 3; p. 4a, b, c	Ozdoby terrakotowe, przedmioty do ozdoby budynków i mieszkań. Naczynia i wyroby garncarnskie.
75 p. 3	Wyroby fajansowe z malowidłami, złoceniami i wielobarwnemi wzorami o ile nie stanowią zabytków starożytnych, objętych ograniczeniem wywozu zgodnie z par. 6 do art. 6 przepisów wykonawczych do rozporządzenia o taryfie celnej z dnia 4 listopada 1919 r. oraz art. 18 i 19 dekretu Rady Regencyjnej o opiece nad zabytkami sztuki kultury z dnia 31 października 1918 r. (Dziennik Praw № 16 poz. 36).
76 p. 2, p. 3	Przedmioty z porcelany i biskwitu dla ozdoby mieszkań; kwiaty sztuczne porcelanowe, również fajansowe i t. p.; naśladownictwa roślin i ich części lub wyroby z nich, o ile nie stanowią zabytków starożytnych objętych ograniczeniem wywozu zgodnie z par. 6 do art. 6 przepisów wykonawczych do rozporządzenia o taryfie celnej z dnia 4 listopada 1919 r. oraz art. 18 i 19 dekretu Rady Regencyjnej o opiece nad zabytkami sztuki i kultury z dnia 31 października 1918 r. (Dziennik praw № 16 poz. 36).
77 p. 1, p. 2, p. 3 p. 5	Butelki, szklanki, słoje, szkła do lamp, ze szkła wszelkiego; wyroby ze szkła białego i półbiałego, szlifowane, polerowane, rżnięte i z innemi ozdobami.
86	Terpentyna nieoczyszczona i oczyszczona.
98 p. 1	Węglan amonu.
66 p. 1	Dolomit.

Pozycja taryfy celnej	
118	Wody aromatyczne.
119 p. 1, p. 2	Kosmetyki i pachnidła wszelkie, wyroby perfumeryjne.
131 p. 2	Biel cynkowa.
136 i 216	Farby do celów artystycznych.
137 p. 2	Błyszcz na obuwie, środki do czyszczenia obuwia i metali; atramenty płynne.
149	Wyroby platerowane, sztućce i galanterja z metali półszlachetnych, platerowane.
154 p. 2	Naczynia blaszane, emaljowane.
169 p. 1c, I, II	Wyświetlone wstęgi kinematograficzne.
172	Gramofony, płyty do gramofonów, części gramofonów. pozytywki.
178 p. 1a, d; p. 2	Obrazy, sztychy, rysunki, wykonane ręcznie na papierze lub płótnie, za każdorazowem pozwoleniem Ministerstwa Sztuki i Kultury; nuty; pisma i wydawnictwa perjodyczne; książki, o ile nie stanowią zabytków starożytnych, objętych ograniczeniem wywozu zgodnie z par. 6 do art. 6 przepisów wykonawczych do rozporządzenia o taryfie celnej z dnia 4 listopada 1919 r. oraz art. 18 i 19 dekretu Rady Regencyjnej o opiece nad zabytkami sztuki i kultury z dnia 31 października 1918 r. (Dziennik Praw № 16 poz. 36).
185 p. 2a. b i Uwaga	Jedwab sztuczny.
207 p. 1	Koronki i hafty.
213 p. 1, p. 2, p. 3	Pióra ozdobne; sztuczne kwiaty i rośliny z przędzy i tkanin.
214 p. 1, p. 2	Sieczka szklana i paciorki szklane, drewniane, celuloidowe, metalowe, porcelanowe, kokosowe i z innych materjałów pospolitych i wyroby z nich, imitacje korali i pereł z pospolitych materjałów.
215 p. 1, p. 2, p. 3 p. 4a, b, d	Wyroby galanteryjne i toaletowe, z wyjątkiem wyrobów oddzielnie niewymienionych, z rogu, kości, morskiej pianki, fiszbinu, gagatu, celulojdu, lawy, wosku, (t. j, z wyjątkiem ostatniego ustępu p. 2); zabawki dziecinne, z wyjątkiem porcelanowych i celuloidowych główek do lalek.

Wszelkie towary, z wyjątkiem artykułów spożywczych i monopolowych, przewożone w małych ilościach przez mieszkańców pogranicza na własny użytek.

Przedmioty, służące do użytku uwierzytelnionych zastępców państw obcych.

Wzory i próbki towarów, nie nadające się do innego użytku z wyjątkiem artykułów spożywczych i przedmiotów monopolów państwowych.

Przedmioty codziennej potrzeby, które podróżni wiozą ze soba do własnego użytku podczas podróży, lub do wykonywania swego zawodu.

Wyroby tytoniowe, wiezione przez podróżnych w ilości 25 cygar albo 100 papierosów, albo 100 gram tytoniu na osobę.

Używane przedmioty urządzenia domowego, odzież, bielizna, pościel— należące do osób przesiedlających się.

Wagony kolejowe i cysterny, należące do przedsiębiorstw przewozowych, wraz z przedmiotami, służącemi do ich urządzenia lub potrzebnemi

do utrzymania ich w ruchu, jako też w ruchu pogranicznym wszelkie inne środki przewozowe, oraz zwierzęta wierzchowe pociągowe i juczne wraz z uprzężą, okryciem i przeznaczoną dla nich paszą, jeżeli nie ulega wątpliwości, że podróży nie przedsięwzięto w celu obejścia zakazu przywozu, wywozu lub przewozu tranzytowego.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:
w z. *Henryk Strasburger*

Minister Skarbu:
W. Grabski

Minister Aprowizacji:
St. Śliwiński

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

(Dziennik Ustaw № 58 z dnia 20.VII. 1920 r. poz. 367).

USTAWA

z dnia 14 lipca 1920 r.

w przedmiocie uzupełnienia postanowień ustawy z dnia 13 lutego 1920 r. o przyznaniu kredytu jednego miljarda marek na zagospodarowanie odłogów gruntowych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i Ziem Wschodnich (Dz. Ust. № 17 poz. 86).

Art. 1. Podania o udzielenie pożyczki z kredytu nadzwyczajnego, otwartego Rządowi na rachunek Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych na rok 1920 na mocy ustawy z dnia 13 lutego 1920 r. o przyznaniu kredytu jednego miljarda marek na zagospodarowanie odłogów gruntowych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i Ziem Wschodnich (Dz. Ust. № 17 poz. 86), załączniki do tych podań, oraz wszelkie dokumenty, z treścią tych podań związane, jako to: zaświadczenia władz, zobowiązania dłużników, pokwitowania z odbioru przyznanych i ze zwrotu sum dłużnych — wolne są od wszelkich opłat stemplowych i komunalnych.

Postanowienia tego artykułu będą miały zastosowanie do podań i wymienionych w nich dokumentów, sporządzonych przed ogłoszeniem niniejszej ustawy, o ile od nich opłata stemplowa, skarbowa lub komunalna nie została już pobrana.

Art. 2. Skrypty dłużne na terenie b. Królestwa Kongresowego, o ileby osoba, otrzymująca pożyczkę była niepiśmienna, mogą być sporządzane bez względu na wysokość sumy pożyczkowej przed sędzią pokoju w tej miejscowości, gdzie pożyczka ma być podniesiona, lub przed sędzią pokoju właściwym według położenia gruntu, na który pożyczka ma być udzielona.

Art. 3. W razie użycia pożyczki, uzyskanej na zasadzie ustawy z dnia 13 lutego 1920 r. na cel niezgodny z jej przeznaczeniem, wyrażonem w zo-

bowiązaniu dłużnika, całkowita suma pożyczki wraz z zapadłemi odsetkami ulega natychmiastowemu zwrotowi.

Art. 4. Wykonanie ustawy niniejszej powierza się Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Sprawiedliwości.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów i
Minister Skarbu:
W. Grabski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bujak

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:
Dr. J. Morawski

(Dziennik Ustaw № 61 z dnia 24.VII. 1920 r. poz. 390).

USTAWA
z dnia 9 lipca 1920 roku
o ludowych szkołach rolniczych.

I. Postanowienia ogólne.

Art. 1. Ludowe szkoły rolnicze mają na celu przygotowanie zawodowe samodzielnych gospodarzy rolnych i gospodyń oraz świadomych swoich obowiązków obywateli kraju.

Art. 2. Ludowe szkoły rolnicze dzielą się na publiczne i prywatne. Do publicznych ludowych szkół rolniczych należą szkoły, utrzymywane przez Państwo, powiatowe związki komunalne lub Izby Rolnicze.

Do prywatnych ludowych szkół rolniczych należą szkoły, utrzymywane przez stowarzyszenia, spółki i osoby prywatne.

Art. 3. Zwierzchni nadzór nad ludowemi szkołami rolniczemi publicznemi i prywatnemi należy do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

II. O publicznych ludowych szkołach rolniczych.

Art. 4. W każdym powiecie założone być mają conajmniej dwie publiczne ludowe szkoły rolnicze: męska i żeńska. Powiatowe szkoły komunalne mogą się łączyć, aby czasowo mieć wspólną szkołę.

Art. 5. Obowiązek zakładania i utrzymywania publicznych ludowych szkół rolniczych ciąży na powiatowych związkach komunalnych; mogą je także zakładać i utrzymywać Izby Rolnicze. Państwo może zakładać i utrzy-

mywać publiczne szkoły ludowe rolnicze niezależnie od ludowych szkół rolniczych, utrzymywanych przez powiatowe związki komunalne lub Izby Rolnicze.

Art. 6. W wykonaniu powyższego obowiązku powiatowe związki komunalne lub Izby Rolnicze korzystać będą z pomocy państwowej, a mianowicie:

1) na urządzenie szkół i gospodarstw szkolnych Państwo przekaże do użytkowania powiatowym związkom komunalnym lub Izbom Rolniczym potrzebne grunty;

2) na budowę i urządzenia publicznych ludowych szkół rolniczych Państwo udzieli powiatowym związkom komunalnym lub Izbom Rolniczym bezzwrotnego zasiłku w wysokości $^1/_4$ ogólnej sumy kosztów oraz długoterminowej 3% pożyczki państwowej w wysokości $^1/_2$ ogólnej sumy kosztów budowy i urządzenia szkoły, według planu i kosztorysu, zatwierdzonego przez Ministra Rolnictwa i Dobr Państwowych;

3) Państwo ponosić będzie koszty wynagrodzenia nauczycieli publicznych ludowych szkół rolniczych według norm, obowiązujących w państwowych seminarjach nauczycielskich; oprócz tego personel nauczycielski otrzymuje od właściciela szkoły bezpłatne mieszkanie, opał, światło i naturalja według norm, określonych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych;

4) ponadto, w miarę potrzeby i uznania, Państwo udzielać będzie powiatowym związkom komunalnym lub Izbom Rolniczym na zasadach ogólnych zapomóg na prowadzenie szkół.

Art. 7. Powiatowe związki komunalne lub Izby Rolnicze, utrzymujące szkoły, składają corocznie Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych sprawozdania z działalności publicznych ludowych szkół rolniczych.

Zamknięcie publicznych ludowych szkół rolniczych, korzystających z pomocy Państwa, utrzymywanych przez powiatowe związki komunalne lub Izby Rolnicze, nastąpić może jedynie wskutek decyzji Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 8. Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych mianuje kierownika (kierowniczkę) i nauczycieli (nauczycielki) publicznych ludowych szkół rolniczych, na wniosek utrzymujących te szkoły powiatowych związków komunalnych lub Izb Rolniczych.

Kwalifikacje wymagane od kierowników i nauczycieli publicznych ludowych szkół rolniczych, określi Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych w osobnem rozporządzeniu w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 9. Kurs nauczania w publicznych ludowych szkołach rolniczych trwa nie mniej niż 11 miesięcy.

Nauczanie odbywa się za pomocą wykładów teoretycznych i zajęć praktycznych w gospodarstwach, prowadzonych przy szkole.

Program nauczania opracuje Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych przy współudziale Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, a zatwierdzi Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Do publicznych ludowych szkół rolniczych przyjmowani być mogą kandydaci, mający nie mniej niż lat 16 i kandydatki, mające nie mniej niż 14 lat. Winni (ne) oni (one) wykazać się ukończeniem powszechnej szkoły

ludowej, bądź też posiadaniem odpowiedniego przygotowania, którego zakres określony zostanie rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 10. Uczniowie publicznych ludowych szkół rolniczych przez czas trwania nauki zamieszkiwać będą w urządzonych przy szkole internatach i obowiązani są do opłaty kosztów ich utrzymania.

Art. 11. Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych opracuje i przeprowadzi szczegółowy plan kolejnego otwierania publicznych ludowych szkół rolniczych w ten sposob, aby przed upływem lat 20 od wejścia w życie niniejszej ustawy przewidziana w art. 4 liczba publicznych ludowych szkół rolniczych była uruchomiona.

Potrzebne dla tej liczby szkół fundusze na zapomogi państwowe winny być przewidziane corocznie w budżecie Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 12. W celu zarządzania publicznemi ludowemi szkołami rolniczemi w powiecie, założonemi przez powiatowe związki komunalne lub Izby Rolnicze, utworzone będą powiatowe komisje szkolne dla publicznych ludowych szkół rolniczych. W skład tych komisyj dla szkół, założonych przez powiatowe związki komunalne wchodzą:

trzej delegaci, wybrani przez sejmik powiatowy, z których conajmniej jeden musi być członkiem sejmiku powiatowego; jednego z nich wybiera komisja na prezesa (w wypadku zaś założenia szkoły przez Izbę Rolniczą wybór trzech przedstawicieli izby Rolniczej, a z pośród nich prezesa komisji, przysługuje Izbie Rolniczej),

przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych,

inspektor szkolny powszechnych szkół oraz

kierownik (kierowniczka) istniejących w powiecie publicznych ludowych szkół rolniczych. Kierownikowi (kierowniczce) istniejących w powiecie publicznych szkół ludowych rolniczych przysługuje głos doradczy.

Komisja może na posiedzenia swe zapraszać rzeczoznawców z głosem doradczym.

Mandat delegatów sejmiku do komisji szkolnej kończy się z upływem kadencji sejmiku powiatowego, który dokonał wyborów; mandat przedstawicieli Izby Rolniczej — po upływie terminu, określonego rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 13. Do obowiązków powiatowej komisji szkolnej należy:

1. opieka i nadzór nad prawidłowem funkcjonowaniem publicznych ludowych szkół rolniczych oraz nad gospodarstwem. na gruntach szkolnych prowadzonem;

2. przedkładanie sejmikowi powiatowemu lub Izbie Rolniczej wniosków w przedmiocie potrzeb publicznych ludowych szkół rolniczych w powiecie oraz sposobu użycia funduszów na ten cel przeznaczonych;

3. przedkładanie sejmikowi powiatowemu lub Izbie Rolniczej sprawozdań ze swej działalności. Szczegółowy regulamin czynności powiatowej komisji szkolnej zatwierdzi Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

III. O prywatnych ludowych szkołach rolniczych.

Art. 14. Poszczególni obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, stowarzyszenia oraz spółki mają prawo zakładać prywatne ludowe szkoły rolnicze.

Szkoły takie mogą korzystać z zasiłków państwowych na zasadach ogólnych.

Art. 15. Pozwolenie na założenie i prowadzenie prywatnej ludowej szkoły rolniczej wydaje Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Kierownika i kierowniczkę szkoły powołuje właściciel, zatwierdza Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych. Nauczycieli powołuje kierownik szkoły po porozumieniu z właścicielem i przesyła niezwłocznie Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych do zatwierdzenia wraz z dokumentami, dotyczącemi ich kwalifikacji, określonemi na tej samej podstawie, który przewiduje art. 8.

Art. 16. Pozwolenie na otwarcie prywatnej ludowej szkoły rolniczej wygasa, o ile szkoła nie została uruchomiona w ciągu jednego roku od dnia wydania pozwolenia. W poszczególnych wypadkach Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych przysługuje prawo przedłużenia tego terminu.

Art. 17. Kierownik (kierowniczka) jest odpowiedzialny (na) za stronę wychowawczo-naukową szkoły; odpowiedzialność za stronę finansową oraz za urządzenia hygieniczno-sanitarne ponosi właściciel.

Art. 18. Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych może cofnąć pozwolenie na prowadzenie prywatnej ludowej szkoły rolniczej, jeżeli właściciel nie stosuje się do przepisów, objętych odpowiedniemi rozporządzeniami Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych; Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych podaje właścicielowi motywy cofnięcia pozwolenia.

Art. 19. Prywatne ludowe szkoły rolnicze, istniejące w chwili wydania ustawy niniejszej, podlegać będą jej przepisom.

Właściciele tych szkół winni w terminie wskazanym przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych wnieść podanie o zezwolenie na dalsze ich prowadzenie.

IV. Postanowienia końcowe.

Art. 20. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
W. Grabski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bujak

(Dziennik Ustaw № 62 z dnia 27.VII. 1920 r. poz. 398).

USTAWA

z dnia 15 lipca 1920 r.

zmieniająca artykuł 8 ustawy z dnia 18 lipca 1919 r. o pomocy państwowej na odbudowę gospodarstw, zniszczonych lub uszkodzonych skutkiem wojny. (Dz. Pr. № 63 poz. 368).

Art. 1. Artykuł 8 ustawy z dnia 18 lipca 1919 r. o pomocy państwowej na odbudowę gospodarstw, zniszczonych lub uszkodzonych skutkiem wojny (Dz. Pr. № 63, poz. 368) otrzymuje brzmienie następujące:

„Bezzwrotna zapomoga pieniężna (art. 7) na odbudowę, z wyjątkiem kościołów, nie może przekraczać sumy 20 tysięcy marek, a w granicach tej sumy z tytułu strat w ruchomościach domowych (art. 4 d)—dwóch tysięcy marek. Bezzwrotna zapomoga na odbudowę kościołów wynosić będzie 50% oszacowanych strat wojennych, a do czasu przeszacowania i ustalenia kursu waluty w myśl art. 9 zapomoga wynosić będzie 50% rzeczywistych kosztów odbudowy. Ponadto poszkodowani mogą otrzymać resztę pomocy państwowej tylko tytułem pożyczki".

Art 2. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrom: Skarbu, Robót Publicznych, Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Przemysłu i Handlu oraz Spraw Wewnętrznych.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów i
Minister Skarbu:
W. Grabski

Minister Robót Publicznych:
w z. *Dudek*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bujak

Minister Przemysłu i Handlu:
W. Chrzanowski

Minister Spraw Wewnętrznych:
w z. *J. Kuczyński*

(Dziennik Ustaw № 62 z dnia 27.VII. 1920 r. poz. 405).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia terminów ochronnych dla zwierzyny na terytorjum Województw: Białostockiego, Kieleckiego, Lubelskiego, Łódzkiego i Warszawskiego.

Na podstawie art. 17 dekretu Rady Regencyjnej z dnia 3 stycznia 1918 r. D. P. № 1 zarządzam, co następuje:

Art. 1. Ustanawiam następujące terminy ochrony poszczególnych gatunków zwierzyny, podczas których polowanie jest zabronione:

a) na łosie, byki od 1 lutego do 15 sierpnia włącznie,
b) na klempy i łosięta przez cały rok,
c) na jelenie i daniele byki od 1 marca do 15 sierpnia włącznie.
d) na jelenie i daniele łanie oraz cielęta tych zwierząt przez cały rok,
e) na rogacze (kozły) od 15 stycznia do 30 kwietnia włącznie,
f) na kozy i koźlęta przez cały rok,
g) na zające od 1 lutego do 30 września włącznie,
h) na głuszce (zarówno koguty, jak i kury) przez cały rok,
i) na cietrzewie koguty od 1 czerwca do 31 sierpnia włącznie,
j) na cietrzewie kury i młode od 1 stycznia do 31 sierpnia włącznie,
k) na jarząbki — koguty i kury od 1 lutego do 31 sierpnia włącznie,
l) na bażanty koguty od 15 maja do 31 sierpnia włącznie,
m) na bażanty kury przez cały rok, z wyjątkiem terenów, na których są urządzone i prowadzone bażantarnie, gdzie pozwala się strzelać do kur od 1 września do 1 kwietnia włącznie,
n) na kuropatwy i przepiórki od 1 grudnia do 20 sierpnia włącznie,
o) na słonki od 15 maja do 15 lipca włącznie,
p) na dzikie kaczki (samice i młode), gęsi, łabędzie, żórawie, siewki, dubelty, bekasy (kszyki), pelauze (bekasiki), derkacze, bataljony, kuliki i dzikie gołębie od 1 marca do 30 czerwca włącznie,
r) na drozdy (kwiczoły i parzkoty) od 1 marca do 15 sierpnia włącznie.

Art. 2. Wykroczenia, przeciwko niniejszemu rozporządzeniu oraz handel zwierzyną w czasie dla polowania zabronionym, będą ścigane według postanowień kodeksu karnego.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą w dniu ogłoszenia.

Warszawa, dnia 15 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bujak

(Dziennik Ustaw № 63 z dn. 28.VII. 1920 r. poz. 422).

USTAWA

z dnia 13 lipca 1920 r.

o uposażeniu urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwowych.

CZĘŚĆ I.

Uposażenie urzędników.

Art. 1. Każdy urząd państwowy będzie w etacie zaliczony do jednego z XII stopni służbowych.

Urzędnik stały otrzymuje uposażenie, przywiązane do stopnia służbowego tego urzędu, na który został mianowany.

Art. 2. Uposażenie to składa się:
a) z płacy zasadniczej,
b) z dodatku za wysługę lat i
c) z dodatku drożyźnianego.

Art. 3. Ustanawia się następujące zasadnicze płace miesięczne w markach polskich:

Stopień służbowy.		Stopień służbowy.	
I.	5000	VII.	1600
II.	4500	VIII.	1300
III.	3800	IX.	1050
IV.	3200	X.	800
V.	2600	XI.	600
VI.	2100	XII.	500

Art. 4. Tytułem dodatku za wysługę lat, urzędnik stały otrzymuje za każdy rok służby państwowej 2½% pobieranej w danej chwili płacy zasadniczej.

Urzędnikowi, który wykaże, iż ukończył studja wyższe na jednym wydziale uniwersytetu lub równorzędnego zakładu naukowego, zakończone przepisanemi egzaminami, dolicza się 5% płacy zasadniczej za każdy rok studjów.

Dodatek za studja wyższe nie może przenosić 20% płacy zasadniczej.

Czasu pełnienia normalnej powszechnej powinności wojskowej nie uwzględnia się przy wymiarze dodatku za wysługę lat; inna służba wojskowa zalicza się, o ile urzędnik nie spełniał jej równocześnie z państwową służbą cywilną.

Urzędnik zaczyna pobierać dodatek za wysługę lat dopiero po upływie roku od zamianowania go urzędnikiem stałym.

Dodatek za następną wysługę lat przyznaje się corocznie z urzędu od 1 dnia miesiąca, następującego po terminie wysługi.

Dodatek za studja wyższe otrzymuje urzędnik z chwilą mianowania go urzędnikiem stałym.

Art. 5. Przez czas trwania wyjątkowych, wojną wywołanych warunków ekonomicznych, urzędnik pobiera dodatek drożyźniany do płacy zasadniczej, zależnie od stosunków rodzinnych i miejscowości, w której stale pełni służbę.

Pod względem stosunków rodzinnych dzieli się urzędników na 4 grupy.

Do pierwszej grupy należą samotni, do drugiej—utrzymujący jednego lub dwóch członków rodziny (mała rodzina), do trzeciej — utrzymujący do czterech członków rodziny (średnia rodzina), do czwartej — utrzymujący więcej niż czterech członków rodziny (duża rodzina).

Przy zaliczaniu do grup, uwzględnia się będących na utrzymaniu urzędnika: a) żonę, względnie męża, b) ślubne i uprawnione dzieci tudzież pasierby do ukończonych lat 18, a o ile uczęszczają do szkół publicznych lub wskutek ułomności fizycznych albo umysłowych nie mogą na swoje utrzymanie zarabiać — do ukończonych lat 24; w wypadkach ułomności fizycznej lub umysłowej, władza centralna może w drodze wyjątku uwzględnić dzieci w wieku ponad 24 lata.

Jeżeli oboje małżonkowie pozostają w służbie państwowej, nie uwzględnia się żony przy wymiarze dodatku drożyźnianego dla męża.

Dzieci i pasierbów, które weszły w związki małżeńskie lub które same się utrzymują, jako też pasierbów, posiadających własne zaopatrzenie, nie uwzględnia się przy wymiarze dodatku drożyźnianego.

Podstawę do obliczania dodatku drożyźnianego stanowi płaca zasadnicza.

Wysokość miesięcznego dodatku drożyźnianego, obliczanego w markach polskich, ustala się, mnożąc procentową część płacy zasadniczej, stanowiącej mnożną, przez mnożnik jednakowy dla wszystkich stopni służbowych, a dla poszczególnych klas miejscowości.

Mnożna ta wynosi dla urzędników samotnych:

	Płacy zasadniczej.		Płacy zasadniczej.
w I stopniu służbowym	1%	w VII stopniu służbowym	1,3%
„ II „ „	1%	„ VIII „ „	1,4%
„ III „ „	1%	„ IX „ „	1,5%
„ IV „ „	1%	„ X „ „	1,6%
„ V „ „	1,1%	„ XI „ „	1,7%
„ VI „ „	1,2%	„ XII „ „	1,8%

Mnożna ta powiększa się dla małej rodziny o cztery jednostki, dla średniej—o siedem jednostek, dla dużej o 10 jednostek. Tak wypośrodkowaną cyfrę mnoży się przez ustalony mnożnik.

W chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, ustala się mnożnik dla najwyższej klasy miejscowości na 150.

Podziału miejscowości na klasy dokona Rada Ministrów, na wniosek Ministra Skarbu. biorąc pod uwagę różnicę warunków ekonomicznych, z tem jednak zastrzeżeniem, że kwota dodatku drożyźnianego dla miejscowości, zaliczonej do klasy najniższej, nie może się różnić od odpowiedniej kwoty dla miejscowości, zaliczonej do klasy najwyższej, więcej, aniżeli o 40%.

W zależności od zmiany warunków ekonomicznych, jako też od zmiany stosunków, które stanowiły podstawę zaliczenia miejscowości do poszczególnych klas, Rada Ministrów na wniosek Ministra Skarbu, władną będzie podwyższać lub obniżać stopę mnożnika i zarządzać zmiany w zaliczeniu miejscowości do poszczególnych klas.

Art. 6. Jeżeli urzędnik otrzymuje mieszkanie w naturze wartość tego mieszkania potrąca się z uposażenia.

Art. 7. Urzędnik otrzymuje ze Skarbu Państwa tylko jedno stałe uposażenie służbowe. Może jednak, za spełnianie czynności właściwych innym

urzędom otrzymywać dodatkowe wynagrodzenie, którego wysokość ustala właściwa władza centralna w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 8. Prawo do otrzymywania uposażenia rozpoczyna się:

a) dla wstępujących do służby państwowej, czy to po raz pierwszy, czy ponownie: o ile istotne objęcie służby nastąpiło najpóźniej dnia 15 miesiąca kalendarzowego, — od 1-go dnia tego miesiąca, a o ile po 15-ym dniu miesiąca kalendarzowego — od 15-go dnia tegoż miesiąca,

b) w pozostałych wypadkach z dniem pierwszym najbliższego kalendarzowego miesiąca po dniu mianowania na nowy urząd, względnie po powstaniu warunków, uzasadniających zmianę w wymiarze uposażenia. Atoli w razie takiej zmiany miejsca służbowego, która pociąga za sobą zmianę wysokości uposażenia, przysługuje urzędnikowi prawo do uposażenia, odpowiadającego nowemu miejscu służbowemu, od pierwszego dnia kalendarzowego miesiąca, następującego po uwolnieniu go od poprzednich obowiązków służbowych.

W razie śmierci urzędnika, wstrzymuje się wypłatę uposażenia z ostatnim dniem kalendarzowego miesiąca, w którym śmierć nastąpiła, a w razie rozwiązania stosunku służbowego w inny sposób — z ostatnim dniem tego kalendarzowego miesiąca, w którym stosunek ten istotnie ustał.

Art. 9. Uposażenie wypłaca się urzędnikowi w ratach miesięcznych zgóry w pierwszym dniu każdego miesiąca. O ile pierwszy dzień miesiąca jest niedzielą lub świętem uroczystem, wypłata uposażenia następuje w ostatnim dniu poprzedniego miesiąca.

Art. 10. Postanowienia powyższych artykułów, z wyjątkiem art. 4 (dodatek za wysługę lat i studja wyższe), stosują się analogicznie do urzędników prowizorycznych.

Art. 11. Normy wszelkich poborów niestałych i ubocznych, jak djety, dodatki za kierownictwo, dodatki funkcyjne, ryczałty rozjazdowe i t. p. określi rozporządzenie Rady Ministrów.

CZĘŚĆ II.

Uposażenie funkcjonarjuszów niższych.

Art. 12. Funkcjonarjusz niższy stały pobiera uposażenie, ustalone według zasad art. 2 ustawy niniejszej.

Art. 13. Pod względem wysokości uposażenia każda posada funkcjonarjusza niższego będzie w etacie zaliczona do jednego z 9 stopni.

Art. 14. Ustanawia się następujące zasadnicze płace miesięczne w markach polskich:

Stopień płacy.		Stopień płacy.	
1.	350	6.	600
2.	400	7.	650
3.	450	8.	700
4.	500	9.	800
5.	550		

Art. 15. Postanowienia art. 4 stosują się do stałych funkcjonarjuszów niższych.

Art. 16. Postanowienia art. 5 stosują się do funkcjonarjuszów niższych z tą zmianą, że podstawę do obliczenia dodatku drożyźnianego stanowi następujący procent płacy zasadniczej t. j. mnożna, wynosząca przy samotnych:

1-go i 2-go	stopnia płacy. . . .	2%
3-go i 4-go	„ „	1,9%
5-go	„ „	1,8%
6-go i 7-go	„ „	1,7%
8-go i 9-go	„ „	1,6%

Art. 17. Postanowienia art. 6, 8, 9, 10 i 11 stosuje się do funkcjonarjuszów niższych bez zmiany, postanowienia art. — 7 analogicznie.

Postanowienia przejściowe.

Art. 18. W zrozumieniu niniejszej ustawy uważani być mają:

1) za urzędników lub funkcjonarjuszów niższych stałych:
 a) na obszarze b. zaboru rosyjskiego — wszyscy etatowi urzędnicy oraz funkcjonarjusze niżsi,
 b) w b. zaborze austrjackim — wszyscy stali urzędnicy, podurzędnicy tudzież słudzy,
 c) w b. zaborze pruskim — wszyscy urzędnicy etatowi;

2) za urzędników lub funkcjonarjuszów niższych prowizorycznych:
 a) w b. zaborze rosyjskim — wszyscy pozaetatowi urzędnicy oraz funkcjonarjusze niżsi,
 b) w b. zaborze austrjackim — wszyscy prowizoryczni urzędnicy, podurzędnicy tudzież słudzy.
 c) w b. zaborze pruskim — wszyscy urzędnicy pozaetatowi, o ile ich stosunek służbowy nie opiera się na prywatno prawnej umowie o najem usług.

Art. 19. Przy wymiarze dodatku za wysługę lat, czas służby urzędnika i niższego funcjonarjusza państwowego — w rozumieniu ustawy niniejszej — liczy się od dnia rzeczywistego objęcia służby w Państwie Polskiem.

W czasie przejściowym komisje weryfikacyjne, ustanowione przy władzach centralnych, tudzież przy podległych im bezpośrednio władzach niższych (władze II instancji), będą mogły zaliczyć do czasu wysługi pewną liczbę lat tym urzędnikom i funcjonarjuszom niższym, którzy są obecnie w służbie państwowej polskiej lub wstąpią do tej służby najpóźniej w trzy miesiące po wejściu w życie niniejszej ustawy, a którzy, 1) pozostawali w służbie państwowej państw obcych lub też w służbie samorządowej w państwach obcych; 2) albo też udowodnią, że pracą zawodową przed wstąpieniem do służby państwowej polskiej nabyli kwalifikacji i doświadczenia, uzdalniających ich do obecnie spełnianej służby państwowej. Zaliczyć można w ten sposób z poprzedniej służby lub pracy zawodowej najwyżej lat 20, co jednak nie przesądza zaliczenia czasu służby lub pracy do emerytury.

Komisje weryfikacyjne będą mogły zaliczyć urzędnikom i funkcjonarjuszom niższym, którzy wstąpili do służby państwowej po pierwszym października 1920 r., poprzedni czas służby lub pracy zawodowej tylko wówczas, jeżeli urzędnik lub funkcjonarjusz niższy wykaże, że zaszły ważne okoliczności, które uniemożliwiły mu wcześniejsze wstąpienie do służby państwowej polskiej.

W wypadkach dłuższego urlopu bez uposażenia, odliczenia pewnego czasu na mocy orzeczenia dyscyplinarnego, czasu dobrowolnej służby woj-

skowej i t. p. wstrzymuje się decyzję, co do przyznania dodatku za wysługę lat za te czasokresy, aż do wejścia w życie ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Emerytowi, który zostanie przyjęty do czynnej służby państwowej polskiej, może być zaliczony czas służby państwowej lub samorządowej odbytej w państwach obcych, przed przeniesieniem go na emeryturę.

Decyzję w innych wypadkach zastrzega się Radzie Ministrów.

Art. 20. Rada Ministrów postanowi, na wniosek szefów właściwych władz centralnych, do których stopni służbowych i stopni płacy, przewidzianych niniejszą ustawą, należy zaliczyć urzędy lub posady urzędowe na obszarze Rzeczypospolitej.

Do czasu tego zaliczenia, urzędnicy i funkcjonarjusze niżsi pobierać będą uposażenie według poniższych zasad:

1) w b. zaborze rosyjskim:

a) urzędnicy stali i prowizoryczni, którzy dotychczas otrzymywali uposażenie pewnej kategorji płac,—płacę zasadniczą ze stosownym dodatkiem drożyźnianym, ustaloną dla równorządnego stopnia służbowego. Urzędnicy, którzy dotychczas otrzymywali uposażenie według Vb. kategorji płac—otrzymywać będą w czasie przejściowym płacę zasadniczą w kwocie 2.350 mk. miesięcznie, a podstawę do obliczenia ich dodatku drożyźnianego stanowić będzie w tym czasie dla samotnych mnożna 1,15%.

Od chwili wejścia w życie ustawy niniejszej, nominacje na urzędy, zaliczone dotąd do kategorji Vb., odbywać się nie mogą, ani w drodze awansu ani też przy przyjęciu na służbę państwową,

b) funkcjonarjusze niżsi będą pobierali płacę zasadniczą jednego ze stopni od 1 do 9, ze stosownym dodatkiem drożyźnianym, odpowiadającą rodzajowi ich służby;

2) w b. zaborze austrjackim:

a) urzędnicy stali i prowizoryczni, którzy dotychczas pobierali uposażenie pewnej klasy rangi, będą pobierali płacę zasadniczą ze stosownym dodatkiem drożyźnianym, ustaloną dla równorzędnego stopnia służbowego, bez względu na to, czy uposażenie danej rangi pobierali na podstawie mianowania, czy też czasowego posunięcia, w myśl § 51 austrjackiej ustawy z dnia 25 stycznia 1914 r. (Dz. U. P. № 15 Pragmatyka służbowa);

b) leśniczowie i pomocniczy lasowi w zarządach dóbr państwowych i funduszowych, tudzież w administracji politycznej, którzy dotychczas pobierali uposażenie w myśl austrjackiej ustawy z dnia 25 stycznia 1914 r. (Dz. U. P. № 16) i podlegali postanowieniom II części austrjackiej ustawy z dnia 25 stycznia 1914 r. (Dz. U. P. № 15) będą pobierali płacę zasadniczą ze stosownym dodatkiem drożyźnianym ustaloną dla stopnia służbowego od XII do VIII włącznie, odpowiednio do kwalifikacyj i czasu służby państwowej;

c) praktykanci w grupach, podanych w § 52 Pragmatyki, będą pobierali wynagrodzenie, równe płacy zasadniczej ze stosownym dodatkiem drożyźnianym, przywiązanej, o ile chodzi o praktykantów, w grupie pragmatyki A i B — X, w grupie C — do XI, a w grupie D — do XII stopnia służbowego;

d) oficjanci i oficjantki kancelaryjni będą pobierali płacę zasadniczą, przywiązaną do XII stopnia służbowego, ze stosownym dodatkiem drożyźnianym;

e) funkcjonarjusze niżsi będą pobierali płacę jednego ze stopni od 1 — 9, ze stosownym dodatkiem drożyźnianym, odpowiającą rodzajowi ich służby;

3) w b. zaborze pruskim.

a) urzędnicy etatowi i pozaetatowi, pobierający uposażenie według klasy 1 — XII włącznie, otrzymywać będą płacę zasadniczą ze stosownym dodatkiem drożyźnianym, ustaloną dla równorzędnego stopnia służbowego;

b) urzędnicy etatowi i pozaetatowi, pobierający uposażenie według klasy XIII, XIV i XV, otrzymywać będą płacę jednego ze stopni 1—9, ze stosownym dodatkiem drożyźnianym, odpowiadającą rodzajowi ich służby.

W razie wątpliwości, według której kategorji rangi lub klasy urzędnik lub funkcjonarjusz niższy pobiera uposażenie, decydującą jest wysokość jego płacy zasadniczej, którą oblicza się przez potrącenie z jego uposażenia wszelkich dodatków ekonomicznych, wojennych, drożyźnianych, nadzwyczajnych, mieszkaniowych, rodzinnych, starszeństwa, aktywalnych i funkcyjnych.

W wypadkach, w których tak obliczona wysokość płacy zasadniczej nie odpowiada żadnej z płac, oznaczonej w odnośnej tabeli, lecz leży w granicach dwu bezpośrednio po sobie następujących pozycyj płacy zasadniczej, bierze się za podstawę obliczenia tę kategorję, rangę lub klasę, do której wysokość ostatniej płacy zasadniczej najbardziej się zbliża.

W czasie przejściowym, na wniosek szefa właściwej władzy centralnej, Rada Ministrów może utrzymać nadal nadzwyczajne dodatki wyrównawcze przyznane już pewnym kategorjom urzędników.

Art. 21. Rada Ministrów może, na wniosek szefa właściwej władzy centralnej, złożony w porozumieniu z Ministrem Skarbu, przyznać w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy o uposażeniu, pewnym rodzajom funkcjonarjuszów niższych płacę zasadniczą trzech najniższych stopni służbowych.

Art. 22. Postanowienia ustawy niniejszej nie dotyczą państwowych pracowników, przyjętych na podstawie osobnych z nimi zawartych umów.

Art. 23. Ustawa niniejsza obowiązuje od dnia 1 lipca 1920 r.

Z dniem 1 lipca 1920 r. tracą moc obowiązującą wszystkie ustawy i przepisy w przedmiocie, objętym ustawą niniejszą. Wypłaty, dokonane w ciągu marca, kwietnia, maja i czerwca 1920 r. ponad ustawowe uposażenie, uważa się za bezzwrotny dodatek regulacyjny po dzień 30 czerwca 1920 r.

Art. 24. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Prezydentowi Ministrów w porozumieniu z Ministrem Skarbu, a nadto, o ile chodzi o b. dzielnicę pruską — w porozumieniu z Ministrem b. Dzielnicy Pruskiej.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów i
Minister Skarbu:
W. Grabski

Minister b. Dzielnicy Pruskiej:
W. Kucharski

(Dziennik Ustaw № 65 z dnia 31.VII. 1920 r. poz. 429)

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Kolei Żelaznych w sprawie ulg w opłatach za przejazd kolejami żelaznemi pracowników państwowych.

Z dniem ogłoszenia w „Monitorze Polskim” wprowadzają się w życie niżej przytoczone „Przepisy o przejazdach ulgowych pracowników państwowych kolejami żelaznemi”.

Tymczasowo, nie dłużej jednak, niż do 31 grudnia 1920 r., do otrzymania zniżki 50% uznawać się będzie za ważne obecnie używane — choć różnorodne — legitymacje służbowe, o ile wskazana w nich będzie klasa, w której przejazd ulgowy jest dozwolony.

Warszawa, dn. 30 czerwca 1920 r.

Minister:
K. Bartel

PRZEPISY

o przejazdach ulgowych pracowników państwowych kolejami żelaznemi.

Art. 1. Przy przejazdach kolejami o torze normalnym, wyszczególnionemi w obowiązującej taryfie osobowej (Dziennik Ustaw № 40, poz. 242), tudzież kolejami wąskotorowemi, wymienionemi w załączonym wykazie, korzystają urzędnicy i niżsi funkcjonarjusze państwowi z ustępstwa 50% opłaty za przejazd na warunkach, wskazanych w następujących artykułach.

Art. 2. Prawo do korzystania z ulgi posiadają wszyscy etatowi urzędnicy i niżsi funkcjonarjusze państwowi, posiadający legitymacje służbowe, według wzoru, ustalonego przez Prezydjum Rady Ministrów. Legitymacje te pod podpisem naczelnika władzy, wydającej legitymacje, winny być zaopatrzone w stempel, odbity tuszem czerwonym, zawierający napis: „Na przejazd kolejami państwowemi 50% zniżki w klasie . . . . .” i okrągłą małą pieczęć z herbem Państwa.

Nieetatowi pracownicy korzystać mogą ze zniżki 50% tylko przy nabywaniu biletów okresowych klasy III-ej (miesięcznych, sezonowych lub rocznych) na podstawie przedkładanych każdorazowo zaświadczeń swej władzy, iż zamieszkują poza miejscem urzędowania.

Art. 3. Ulga w opłacie za przejazd koleją jest stosowana przez kasę kolejową przy sprzedaży biletów pod warunkiem okazania jej legitymacji, stwierdzającej prawo do korzystania z ulgowego przejazdu. Przejazd ulgowy może się odbywać jedynie w zwyczajnych pociągach osobowych lub pośpiesznych, przy przejeździe natomiast w pociągach zbytkownych żadne ulgi nie mogą być stosowane.

Art. 4. Ulga w opłacie za przejazd kolejami przysługuje tylko przy kupnie biletu tej klasy, jaka jest oznaczona w legitymacji służbowej (art. 2) lub też niższej. Przejazd upoważnionego do ulgowego przejazdu urzędnika w wyższej klasie może się odbywać za uiszczeniem różnicy w normalnej cenie biletów.

Art. 5. Do ulgowego przejazdu w I klasie mają prawo:

a) urzędnicy państwowi, zaliczeni do kategorji płacy od I do VI włącznie, w tej liczbie nauczyciele szkół zawodowych i średnich,

o ile pobierają dodatek drożyźniany według kategorji płacy VI lub wyższej;

b) bez względu na kategorje płacy—sędziowie i prokuratorzy, profesorowie zwyczajni i nadzwyczajni szkół akademickich, dyrektorzy szkół zawodowych i średnich, inspektorzy szkolni, komisarz główny policji państwowej, starsi inspektorzy, podinspektorzy i starsi komisarze policyjni.

Art. 6. Do ulgowego przejazdu w II klasie mają prawo:

a) urzędnicy państwowi, zaliczeni do kategorji płacy od VII-ej do XI włącznie;

b) bez względu na kategorję płacy — kandydaci na stanowiska sędziowskie, kierownicy i nauczyciele szkół powszechnych, nauczyciele szkół zawodowych i średnich, prócz wymienionych w art. 5 a, oraz pomocnicy naukowi w szkołach akademickich.

Art. 7. Do ulgowego przejazdu w klasie III mają prawo niżsi funkcjonarjusze państwowi i policyjni, w art. 6 nie wymienieni.

Art. 8. Przepisy art. 1—7 nie stosują się do urzędników Ministerstwa Kolei Żelaznych i pracowników kolejowych, którzy korzystają z przejazdów ulgowych na specjalnych zasadach.

Art. 9. Niniejsze przepisy wchodzą w życie z dniem ich ogłoszenia w „Monitorze Polskim" i z dniem tym znoszą się dotychczasowe ulgi kolejowe dla urzędników państwowych, nauczycieli szkół powszechnych i oficjalistów biurowych w Małopolsce, z zachowaniem jedynie tymczasowo, nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 1920 r., używanych obecnie legitymacyj służbowych.

Minister Kolei Żelaznych:
K. Bartel

WYKAZ

kolei wąskotorowych, stanowiących własność Państwa, względnie zarządzanych na jego rachunek.

Dyrekcja Warszawska.

1. Bialska (podlaska)—Biała-Roskosz, Roskosz-Konstantynów, Roskosz-Rokitno.
2. Nasielska—Nasielsk-Majewo, Majewo-Lubicz, Majewo-Urszulewo.
3. Gosławicka—Anastazewo - Jabłonka, Jabłonka - Wilczyn, Jabłonka-Czarków.
4. Rypin-Gołąb.
5. Rogów-Rawa-Biała.
6. Wieluńska—Niedzielsko-Praszka, Praszka-Szczepany.
7. Ostrołęckie — Ostrołęka-Myszyniec, Myszyniec-Dęby, Dęby-Kolno, Dęby-Nowogród.
8. Mława-Przasnysz.

9. Kujawskie — Nieszawa-Dobre, Dobre-Sąpolno, Sąpolno-Przystronie, Przystronie Dąbie, Przystronie-Boniewo, Boniewo Włocławek, Dobre-Boniewo, Boniewo-Krośniewice, Krośniewice-Stryków.
10 Rawa-Zdżary.

Dyrekcja Radomska.

11. Jędrzejów Bogorja, Iwaniska Staszów—Jędrzejów-Bogorja, Iwaniska-Bogorja, Bogorja-Staszów.
12. Zwierzyniec-Biłgoraj.
13. Łęczna-Bystrzyca.
14. Wąwolnica-Opole-Rybaki — Wąwolnica - Karczmiska, Karczmiska-Opole, Karczmiska-Rybaki.
15. Miechów Działoszyce.
16. Sędziszów-Szczekociny.
17. Kije-Pińczów-Opatowiec.
18. Bełżec-Budy Dzierażeńskie.
19. Staszów-Szczucin.

Dyrekcja Krakowska.

20. Kocmyrzów-Posądza.

Dyrekcja Lwowska.

21. Uściług-Uhnów — Uhnów-Łaszczów, Łaszczów - Gozdów, Gozdów-Uściług, Szpikotosy-Matcze, Gozdów-Wojsławice, Łaszczów-Wożuczyn.
22. Wierzbowiec-Założce.

Dyrekcja Wileńska.

23. Bludeń-Kartuz-Bereza.
24. Baranowicze-Leśna.
25. Janów-Porzecze-Iwacewicze.
26. Linowo Prużany.
27. Staruszki-Postoły.
28. Słuck-Gończary.
29 Nowojelnia-Nowogródek.
30. Kukuciszki Głebokie.
31. Dukszty-Czepukany-Grytuny.

Dyrekcja Kowelska.

32. Dubno-Demidówka.

Minister Kolei Żelaznych:
K. Bartel

(„Monitor Polski" № 147 z d. 3.VII 1920 r.)

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego w lasach prywatnych dóbr: Dojlidy, Zabłudów i Hieronimowo w powiecie Białostockim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28-go lutego 1919 r., w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dziennik Praw № 20 z dnia 5-go marca 1919 r. poz. 229), oraz art. 11 Rozporządzenia wykonawczego do tej Ustawy z dnia 3 lutego 1920 r. (Dziennik Ustaw № 14 z dnia 21 lutego 1920 r. poz. 76), po porozumieniu się z P. Ministrem Skarbu i P. Ministrem Robót Publicznych zarządzam niniejszem zajęcie wszystkiego ściętego i stojącego na pniu drzewa budulcowego iglastego, okrągłego i obrobionego w zrębach zaległych i bieżących, za wyłączeniem po 50 sztuk drzewa na każdy hektar, które w charakterze nasienników winny być pozostawione na pniu, stosownie do zatwierdzonych planów gospodarczych, w następujących lasach:

1) w lasach maj. Dojlidy hr. Rydygiera w obrębach Grabowo i Drukowszczyzna na przestrzeni 139.84 ha;
2) w lasach dóbr Zabłudów bar. Manteufla, na zakupionej do wyrębu przez pp. N. Cukiera, Bieżyńskiego i braci M. i I. Rosentalów — przestrzeni 89.58 ha.
3) w lasach maj. Hieronimowo bar. Ramma na przestrzeni 14.75 ha.

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciele nie mają prawa w żaden sposób inaczej zajętem drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnień Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonaniu zajęcia drzewa Okręgowy Inspektor Ochrony Lasów w Łomży zawiadomi za pośrednictwem władz administracyjnych właścicieli lub osoby zarządzające, w zależności od tego, kto będzie się znajdował na miejscu.

W celu obejrzenia i wyznaczenia miejsc zrębów w lasach majątków Dojlidy i Hieronimowo Inspektor Okręgowy Ochrony Lasów w Łomży deleguje do dóbr wskazanych miejscowego komisarza Ochrony Lasów.

Za drzewo wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów wypłacona będzie przez Państwo należność według cen, ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 15 lipca 1919 r. (Monitor Polski № 161 z dnia 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dnia 2 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych.
w z. *Z. Chmielewski*

(„Monitor Polski" № 149 z d. 6.VII. 1920 r.)

UGODA

ustalająca warunki pracy i płacy rzemieślników folwarcznych na rok służbowy 1920/21 na obszarze województw: Warszawskiego, Lubelskiego, Kieleckiego, Łódzkiego i Białostockiego.

Na zasadzie dobrowolnego obustronnego porozumienia upełnomocnionych przedstawicieli Związku Ziemian w Warszawie — ze strony pracodawców, oraz upełnomocnionych przedstawicieli Związku Zawodowego Robotników Rolnych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie, Polskiego Związku Zawodowego Robotników Rolnych w Łodzi, Chrześcijańskiego Związku Zawodowego Robotników Rolnych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie — ze strony pracowników, a w obecności przedstawicieli Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych i Ministerstwa Aprowizacji, zostały przyjęte i ustalone przez obie strony następujące ramowe warunki:

Art. 1. Umowa niniejsza dotyczy z jednej strony wszystkich właścicieli i dzierżawców folwarków, mających obszaru nie mniej, niż 100 morgów, z drugiej zaś strony kowali, stelmachów, stolarzy, ślusarzy, mechaników, szoferów folwarcznych, ogrodników, chmielarzy, rybaków i t. p.

Art. 2. Obowiązują następujące art. Ugody z dnia 24-go lutego 1920 r. ustalającej warunki pracy i płacy ordynarjuszów: 3, 4, 7, 10, 12, 14, 15, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35 i 39.

Uwaga: Art. 10 i 12 umowy z dn. 24/II r. b. i art. 4 ugody niniejszej nie tyczą się ogrodników, chmielarzy, rybaków i t. p., których charakter zajęcia powoduje konieczność wykonywania pewnych czynności poza ustalonym czasem pracy dziennej.

Art. 3. Artykuł 1 Ugody z dnia 24-go lutego 1920 roku obowiązuje za wyjątkiem terminu rozpoczęcia roku służbowego, który to termin uzależnia się od istniejących zwyczajów, stosownie do danego fachu.

Art. 4. Z art. 11-go Ugody z dnia 24-go lutego 1920 r. obowiązuje następujące zdanie. „W razach pilnej potrzeby, pracownicy są obowiązani do pracy i poza wyżej określonym czasem, lecz za osobnem wynagrodzeniem po cenach za godzinę o 50% wyższych od przeciętnego, pełnego zarobku godzinnego dorosłych pracowników dziennych, zgodzonych na cały rok".

Za samowolne opuszczenie roboty podczas godzin pracy i spóźniania się do niej stowane będą potrącenia w tym samym stosunku.

Art. 5. Art. 33 ugody z dnia 24 lutego 1920 r., obowiązuje w tem znaczeniu, że pracodawca winien udzielić rodzinie rzemieślnika wziętego do wojska połowę pełnych świadczeń ordynarjusza.

Art. 6. Wysokość wynagrodzenia, zarówno w gotówce, jak i w naturaljach, oraz wysokość strawnego, w razie wysłania pracownika w drogę, pozostawia się do umowy.

Art. 7. Umowa niniejsza została podpisana w siedmiu numerowanych i równobrzmiących egzemplarzach.

Egzemplarz № 1 otrzymało Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej.
Egzemplarz № 2 otzymało Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych.
Egzemplarz № 3 otrzymało Ministerstwo Aprowizacji.

Egzemplarz № 4 otrzymał Związek Ziemian w Warszawie.

Egzemplarz № 5 otrzymał Związek Zawodowy Robotników Rolnych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie.

Egzemplarz № 6 otrzymał Polski Związek Zawodowy Robotników Rolnych w Łodzi.

Egzemplarz № 7 otrzymał Chrześcijański Związek Zawodowy Robotników Rolnych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie.

Działo się w Warszawie, w dniu 28 maja 1920 r.

Przedstawiciele Związku Ziemian:
Jan Stecki
Stefan Adamiecki

Przedst. Związku Zaw. Robotn. Roln Rz. Pol.:
Jan Kwapiński
Marjan Nowicki

Przedst. Polsk. Związku Zaw. Rob. Roln.:
Szymon Przybył

Przedst. Chrześc. Związku Rob. Rol. Rz. Pols.:
Jan Jakubowski

Przedstawiciele Rządu:

Z ramienia Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej Kierownik Wydziału Ochrony Pracy w Rolnictwie i Przewodniczący Komisji:
Zygmunt Rusinek

Z ramienia Min. Roln. i Dóbr Państw.:
Władysław Kastory

Z ramienia Ministerstwa Aprowizacji:
Tadeusz Basiński

UGODA

ustalająca warunki pracy i płacy dla komorników na rok służbowy 1920/21 na obszarze województw: Warszawskiego, Lubelskiego, Kieleckiego, Łódzkiego i Białostockiego.

Na zasadzie dobrowolnego obustronnego porozumienia upełnomocnionych przedstawicieli Związku Ziemian — ze strony pracodawców, Związku Zawodowego Robotników Rolnych Rzeczypospolitej Polskiej, Polskiego Związku Zawodowego Robotników Rolnych i Chrześcijańskiego Związku Zawodowego Robotników Rolnych Rzeczypospolitej Polskiej — ze strony pracowników, a w obecności przedstawicieli Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, Ministerstwa, Rolnictwa i Dóbr Państwowych i Ministerstwa Aprowizacji, zostały przyjęte i ustalone przez obie strony następujące warunki, które służyć będą za podstawę do zawierania zbiorowych umów powiatowych, zgodnie z ustawą z dn. 1 sierpnia 1919 roku(Dziennik Praw P. P. № 65. poz. 394).

Obie strony, zawierające umowę, zobowiązują się jednocześnie do ścisłego przeprowadzenia na powiatowych komisjach polubownych wszystkich artykułów, przyjętych podczas rokowań i zawartych w warunkach ugody zbiorowej a wyłuszczonych poniżej.

Art. 1. Za komorników, w rozumieniu niniejszej umowy, uznaje się tych robotników rolnych, którzy na bieżący rok gospodarczy zostali ugodzeni pod nazwą komorników. Wszystkie warunki poniżej ustalone obowiązują od pierwszego kwietnia 1920 roku.

Art. 2. Umowa niniejsza dotyczy z jednej strony wszystkich właścicieli i dzierżawców folwarków, mających obszarów nie mniej, niż 100 morgów, z drugiej zaś strony komorników i komornic.

Art. 3. Pracodawcy nie są uprawnieni do samowolnej zamiany pewnych świadczeń w naturze na inne. Jeżeli jednak warunki gospodarcze wymagają tej zamiany, może ona być dokonana przez porozumienie stron, lub przy pośrednictwie inspektora pracy, lub też na zasadzie orzeczenia Komisji Rozjemczej.

Art. 4. Ogólne roczne wynagrodzenie w gotówce dla komornika, zdolnego do wszystkich robót, a więc także do kosy—nie może być niższe, aniżeli pensja ordynarjusza w danym powiecie plus dodatek równy 50% tejże pensji. Ogólne roczne wynagrodzenie w gotówce dla pozostałych komorników, nie może być niższe aniżeli pensja ordynarjusza w danym powiecie. Wynagrodzenie w gotówce dla komornicy pozostawia się do umowy.

Art. 5 Komornik otrzymuje połowę tej ilości ordynarji, jaką otrzymuje ordynarjusz W sprawie składu ordynarji zatrzymuje się stosunek procentowy ilości pszenicy, żyta i jęczmienia, przewidziany dla ordynarjuszy. Ordynarję wydaje się z góry i to w pierwszych dwóch tygodniach każdego kwartału. W razie niemożności wydania całej należnej ordynarji w dniu 1 lipca 1920 r., obowiązuje wydanie połowy tejże, resztę zaś wydać trzeba z pierwszego omłotu przed 1 września. Zboże wydawane na ordynarję musi być dobrze oczyszczone, w gatunku, jaki posiada majątek. Komornik ma prawo, w razie istotnej potrzeby, kupować u pracodawcy zboże po cenach kontygensowych, a to zależnie od liczebności swej rodziny i w ilości określonej przez umowy powiatowe.

Art. 6. Komornik otrzymuje połowę tej przestrzeni ziemi pod ziemniaki, jaką otrzymuje ordynarjusz i to na zasadach, przewidzianych w art. 20 umowy z dnia 24 lutego 1920 roku.

Art. 7. Komornikowi wolno trzymać jedną krowę z przychówkiem. Przychówek starszy, niż trzymiesięczny, liczy się za sztukę dorosłą.

Art. 8. Oprócz powyższego obowiązują art. art. 1. 3. 4. 5. 7 9. 10. 11, 12, 13, 14, 15, 19, 21b, 21c, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39 ugody z dnia 24 lutego 1920 roku, ustalającej warunki pracy i płacy dla ordynarjuszów folwarcznych na rok służbowy 1920/21.

Uwaga: 1. Art. 25a nie obowiązuje, jeżeli komornicy zostali ugodzeni pod warunkiem jednego mieszkania na więcej, niż jedną rodzinę. W tym wypadku wydaje się opał, w myśl art. 24, lecz nie na rodzinę a na mieszkanie.

Uwaga: 2. Art. 35 nie obowiązuje w stosunku do komorników, ugodzonych na dniówkę, a nie na roczną pensję.

Art. 9. Umowa niniejsza została podpisana w siedmiu numerowanych i jednobrzmiących egzemplarzach

Egzemplarz № 1 otrzymało Ministerswo Pracy i Opieki Społecznej.
Egzemplarz № 2 otrzymało Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych.
Egzemplarz № 3 otrzymało Ministerstwo Aprowizacji.
Egzemplarz № 4 otrzymał Związek Ziemian.
Egzemplarz № 5 otrzymał Związek Zawod. Robotn. Roln. Rzeczyp. Polskiej.
Egzemplarz № 6 otrzymał Polski Związek Zawodowy Robotn. Rolnych.
Egzemplarz № 7 otrzymał Chrześc. Zw. Zaw. Rob. Roln. Rzeczyp. Polsk.

Działo się w Warszawie, w dniu 27 maja 1920 r.

Przedstawiciele Związku Ziemian:
Jan Stecki
Stefan Adamiecki
Przedst. Zw. Zaw. Rob. Roln. Rz. Polsk.:
Jan Kwapiński
Marjan Nowicki
Przedst. Polsk. Zw. Zaw. Rob. Roln.
Szymon Przybyl
Przedst. Crhześć. Zw. Zaw. Rob. Roln. Rz. Pol.:
Jan Jakubowski

Przedstawiciele Rządu:
Kierownik Wydziału Ochrony Pracy w Rolnictwie i Przewodniczący Komisji:
Zygmunt Rusinek
Z ramienia Minist. Roln. i Dóbr Państw.:
Władysław Kastory
Z ramienia Minist. Aprowizacji:
Tadeusz Basiński

(„Monitor Polski" № 149 z dnia 6.VII. 1920 r.).

OBWIESZCZENIE

Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Aprowizacji oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawie wstrzymania wydawania pozwoleń na przywóz poszczególnych rodzajów towarów przez linję celną Rzeczypospolitej Polskiej.

Państwowa Komisja Przywozu i Wywozu w Warszawie, Oddziały Państwowej Komisji Przywozu i Wywozu w Krakowie i we Lwowie, oraz Urzędy, wydające pozwolenia w zagranicznym obrocie towarowym, a zależne od Państwowej Komisji Przywozu i Wywozu w Warszawie, nie będą odtąd udzielały pozwoleń w myśl art. 2 Dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. (Dz. Pr. № 15 poz. 216) na przywóz przez linję celną Rzeczypospolitej Polskiej następujących towarów (oprócz towarów wymienionych już w Obwieszczeniu, ogłoszonem w „Monitorze Polskim" № 107 z dn. 14 maja 1920 r.).

Pozycja taryfy celnej:

Automobile osobowe (patrz Samochody osobowe).

Badjanek (patrz Korzenie).

159 p. 2. Broń palna i pneumatyczna, z wyjątkiem sprowadzanej przez władze wojskowe i policyjne.

5 p. 1 b 3. Cebula wszelka.

62 p. 5. Cebulki korzenie i bulwy roślin kwiatowych i dekoracyjnych.

Cynamon (patrz Korzenie).

17 p. 2. Cykorja palona.

Czapki nieprzemakalne (patrz Odzież).

5 p. 1 b i 3. Czosnek wszelki.

18 Uwaga. Esencja i ekstrakt z kawy.

178 p. 3a, b. Etykiety wszelkiego rodzaju, menus, zaproszenia.

217. Fajerwerki.

III. Uwaga ogólna do poz. 183—209. Firanki, portjery, zasłony, story wszelkie.

Futerały (patrz Wyroby rymarskie).

Fuzje (patrz Broń palna).

Gałka muszkatołowa (patrz Korzenie).

195 p. 1, 197. Gaza jedwabna i półjedwabna, z wyjątkiem młynarskiej.

209 p. 1. Gorsety gotowe wszelkie, z wyjątkiem ortopedycznych.

Jedwabiu sztucznego wyroby (patrz Wyroby z jedwabiu sztucznego).

209 p. 2. Kapelusze, czapeczki, kryte tkaniną jedwabną i półjedwabną.

Kardamona (patrz Korzenie).

177 p. 3 c. Karty do gry.

18 Uwaga. Kawy essencja i ekstrakt.

17, 18 p. 3. Kawy surogaty, również mielone i prasowane.

209 p. 1a, b. 205 p. 1a, b. Konfekcja drobna z materjałów jedwabnych i półjedwabnych, także dzianych, jak krawaty i t. p.

15 p. 1, p. 2, p. 3. Korzenie następujące: wanilja, szafran, cynamon, kardamona, kwiat i gałka muszkatołowa, badjanek, majeranek, także tłuczone, sproszkowane, z wyjątkiem przeznaczonych do przerobu farmaceutycznego.

Krawaty jedwabne i półjedwabne (patrz Konfekcja drobna).

195 p. 1, 197. Krepy jedwabne i półjedwabne.

Kwiat muszkatołowy (patrz Korzenie).

62 p. 4. Kwiaty i rośliny doniczkowe, dekoracyjne i t. p. z wyjątkiem leczniczych i przemysłowych.

78 p. 3 Lustra (zwierciadła) ozdobne, t. j. z upiększeniami i malowidłami, lustra (zwierciadła) wszelkie w ramach drewnianych, metalowych i t. p.).

Majeranek (patrz Korzenie).

24 p. 4. Marmolady z owoców i jagód.

23. Miód wszelki.

173 p. 10. Motocykle, cyklonetki i t. p.

57 p. 4 a. Nesesery podróżne.

Obicia (patrz Tapety).

209. Odzież, ubrania, czapki, palta, płaszcze—impregnowane i gumowe.

Ognie sztuczne (patrz Fajerwerki).

24 p. 5. Opłatki z mąki.

177 p. 6, 57 p. 3 i inne. Oprawy introligatorskie do książek i albumów i t. p., skórzane, papierowe z tkanin, drewniane i t. p.

6 p. 1, 2 b, 4. Owoce i jagody świeże, solone, moczone, za wyjątkiem cytryn.

7. Owoce i jagody suszone wszelkie z wyjątkiem używanych do przerobu farmaceutycznego.

17. Palone żołędzie.

Palta gumowe i impregnowane (patrz Odzież).

Płaszcze gumowe i impregnowane (patrz Odzież).

48. Poduszki, pierzyny i materace wypchane.

24 p. 4. Powidła z owoców i jagód.

148, 215. Przedmioty wszelkie, jak wyroby skórzane, wyroby szczotkarskie, instrumenty optyczne i t. p. z częściami, ozdobami, dodatkami z metali szlachetnych, pozłacanemi i posrebrzanemi, albo z jedwabiu, perłowej masy, korali, szyldkretu, kości słoniowej, emalji, bursztynu, imitacji drogich kamieni i t. p. kosztownych materjałów.

Rymarskie wyroby (patrz Wyroby rymarskie, Szory).

173 p. 9. Samochody osobowe, całkowite lub rozebrane, z wyjątkiem autobusów (samochodów do zbiorowego przewożenia pasażerów).

35 p. 1, 2, 3. Sery wszelkie.

Siodlarskie wyroby (patrz Wyroby siodlarskie).

47 p. 3. Skórzane części ubrania (spodnie, kurtki, kamizelki z wszelkich skór).

Strzelby (patrz Broń palna).

17, 18 p. 3. Surogaty kawy, również mielone i prasowane.

Szafran (patrz Korzenie).

46 p. 2 a, b. Szczotki do użytku domowego wszelkie.

57 p. 5 b. Szory (uprząż) w całości ze skóry oraz wszelkie szory wykwintne.

177 p. 4. Tapety i obicia papierowe i szlaki do nich.

195 p. 1. Tiul jedwabny i półjedwabny.

Wanilja (patrz korzenie).

57 p. 4 a. Wyroby rymarskie ze skóry następujące (oprócz wymienionych na liście poprzedniej): walizy, torby, przybory myśliwskie, futerały do aparatow fotograficznych, broni, instrumentów muzycznych i innych, sprowadzane bez aparatów, broni i instrumentów; paski skórzane i galanteryjne.

57 p. 4 a. Wyroby siodlarskie (siodła i t. p.) ze skóry z wyjątkiem sprowadzanych przez władze wojskowe.

Uwaga 5 ogólna do poz. 183—209, 195, 196, 197, 201, 205 p. 1a, b, p. 2a, b, c, 209. Wyroby z jedwabiu sztucznego — wszędzie, gdzie jest mowa o wyrobach jedwabnych i półjedwabnych, należy również rozumieć takie same wyroby z jedwabiu sztucznego, z wyjątkiem wstążek (clonych podług poz. 195, p. 1 i 197).

171 p. 2, c, d. Zegarki kieszonkowe w kopertach platynowych, srebrnych albo w kopertach pozłacanych i posrebrzanych (z wyjątkiem mających złocone lub srebrzone części, jak uszka, główki i t. p.).

171. Zegary wygrywające melodje wszelkie.

17. Żołędzie palone.

Powyższa lista nie dotyczy towarów używanych, przywożonych przez pasażerów do własnego użytku, w ilościach, nie przewyższających ich potrzeby w drodze.

Ponadto odnośne władze mogą pozwalać na przywóz towarów, wymienionych na powyższej liście, w wypadkach przewidzianych w art. 10, 11 i 12 rozporządzenia z dnia 4 listopada 1919 r. o taryfie celnej (ruch przesiedleńczy, wyprawy ślubne, spadki i t. p.).

Pozwolenia na przywóz wyżej wymienionych artykułów, wydane przed ogłoszeniem niniejszego obwieszczenia, po upływie terminu ich ważności nie będą prolongowane.

Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu ma prawo dozwolić na przywóz poszczególnych partyj wyżej wymienionych towarów.

Warszawa, dnia 19 czerwca 1920 r.

Minister Przemysłu i Handlu:
w z. *Henryk Strasburger*
Minister Skarbu:
Wł. Grabski
Minister Aprowizacji:
St. Śliwiński
Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

(„Monitor Polski" № 154 z dnia 12.VII. 1920 r.)

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego w lasach prywatnych majątku Koźniewo Wielkie w pow. Pułtuskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dz. Pr. № 20 z dn. 5 marca 1919 r., poz. 229) oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy z dnia 3 lutego 1920 r. (Dz. Ust. № 14 z dn. 21 lutego 1920 r. poz. 76), po porozumieniu z p. Ministrem Skarbu i p. Ministrem Robót Publicznych zarządzam niniejszem zajęcie ściętego i stojącego na pniu budulcowego drzewa iglastego okrągłego i obrobionego w lesie majątku Koźniewo Wielkie, należącym do Maksymiljana Dirksa, na dozwolonej do wyrębu przestrzeni 32 morgowej — budulcowego — 1000 m^3 i opałowego — 1400 $m.^3$.

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciel nie ma prawa w żąden sposób inaczej zajętem drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnień Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonanem zajęciu drzewa Inspektor Okręgowy Ochrony Lasów w Warszawie zawiadomi za pośrednictwem władz administracyjnych właściciela lub osoby zarządzające w zależności od tego, kto będzie się znajdował na miejscu.

Za drzewo, wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów wypłacana będzie przez Państwo należność według cen, ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i D. P. z dnia 15 lipca 1919 r. (Monitor Polski № 161 z dnia 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dn. 22 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

(„Monitor Polski" № 165 z dn. 24.VII. 1920 r.).

Wykaz chorób zaraźliwych zwie

od dnia 1 czerwca do

№	Nazwa Województwa	Ilość powiatów	Nosacizna	Zołzy	Zaraza piersiowa koni	Influenza koni	Zakaźne zapalenie opon mózgowych	Świerzb koni	Zakaźne ronienie klaczy	Otręt koni	Zaraza stadnicza
1	Warszawskie .	23	$12^{41}/_{58}$	$10^{21}/_{41}$	$6^{14}/_{17}$	$4^{12}/_{17}$	—	$19^{109}/_{459}$	—	—	—
2	Łódzkie . . .	13	$7^{12}/_{12}$	$2^{4}/_{5}$	$2^{3}/_{3}$	$1^{1}/_{1}$	—	$6^{28}/_{36}$	—	—	$2^{8}/_{22}$
3	Kieleckie . .	16	$16^{28}/_{30}$	$3^{7}/_{7}$	—	$1^{1}/_{1}$	—	$16^{140}/_{403}$	—	—	—
4	Lubelskie . .	19	$6^{11}/_{11}$	$2^{3}/_{4}$	$1^{1}/_{1}$	$1^{1}/_{6}$	—	$14^{99}/_{428}$	—	$1^{1}/_{1}$	—
5	Białostockie .	12	$2^{2}/_{2}$	$2^{3}/_{7}$	—	$1^{2}/_{3}$	$1^{2}/_{2}$	$6^{39}/_{270}$	—	—	—
6	Poznańskie .	37	$7^{9}/_{9}$	—	—	—	—	$17^{76}/_{83}$	—	—	—
7	Pomorskie .	18	—	—	—	—	—	$11^{107}/_{115}$	—	—	—
8	Małopolskie .	82	$28^{54}/_{59}$	—	—	—	—	$59^{594}/_{2421}$	—	—	—
	Razem .	220	$78^{157}/_{181}$	$19^{38}/_{67}$	$9^{18}/_{21}$	$8^{17}/_{28}$	$1^{2}/_{2}$	$148^{1192}/_{4215}$	—	$1^{1}/_{1}$	$2^{8}/_{22}$

UWAGA. Cyfra pierwsza oznacza ilość zapowietrzonych powiatów

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego w lasach prywatnych majątku Młodzieszyn w pow. Sochaczewskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dn. 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dz. Pr. № 20 z dn. 5 marca 1919 r., poz. 229) oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy z dn. 3 lutego 1920 r. (Dz. Ust. № 14 z dn. 21 lutego 1920 r. poz. 76), po porozumieniu z p. Ministrem Skarbu i p. Ministrem Robót Publicznych zarządzam niniejszem zajęcie ściętego drzewa i stojącego na pniu drzewa iglastego okrągłego i obrobionego w lesie majątku Młodzieszyn, należącym do Iwanickiego, na wyznaczonych do wyrębu parcelach budulcowego — 150 m.^{3} i opałowego 300 m.^{3}.

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciel nie ma prawa w żaden sposób inaczej zajętem drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnień Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonanem zajęciu drzewa Inspektor Okręgowy Ochrony Lasów w Warszawie zawiadomi za pośrednictwem władz administracyjnych właściciela lub osoby zarządzające w zależności od tego, kto będzie się znajdował na miejscu.

Za drzewo, wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów wypłacana będzie przez Państwo należność według cen, ustanowionych

rzęcych w Rzeczypospolitej Polskiej

dnia 15 czerwca 1920 r.

Zaraza płuc bydła rogatego	Pryszczyca	Wąglik	Szelestnica	Zaraza dziczyzny	Grużlica bydła	Zakaźne ronienie krów	Różyca świń	Pomór i zaraza trzody chlewnej	Ospa owcza	Świerzb owiec	Wścieklizna	Cholera drobiu	Krwawy mocz
$10^{22}/32$	—	$2^{2}/2$	—	—	$3^{1}/6$	—	$11^{21}/61$	—	—	—	—	$4^{6}/30$	—
$3^{3}/4$	—	$2^{2}/2$		—	—	—	$4^{10}/111$	$1^{3}/3$	—		—	—	
—	—	$2^{2}/8$	—	$1^{1}/12$	$1^{2}/2$	—	$7^{15}/34$	$1^{1}/2$	—	—	$3^{1}/1$	—	$1^{1}/1$
$8^{21}/71$	—	—	—	—	—	—	$5^{9}/25$	$2^{5}/17$	—	—	—	—	—
$4^{6}/6$	—	$1^{1}/0$	—	$1^{1}/1$	$1^{1}/1$	—	$1^{1}/1$	$2^{2}/2$	—	—	—	—	$1^{1}/1$
$10^{31}/36$	—	—	—	—	—	—	$13^{76}/87$	$7^{7}/6$	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	$9^{10}/82$	$1^{1}/1$	—	—	—	—	—
$1^{1}/29$	$2^{3}/13$	$2^{2}/2$	$1^{2}/2$	—	—	—	$5^{6}/16$	—	—	—	$7^{8}/8$	—	—
$36^{87}/178$	$2^{2}/13$	$9^{9}/11$	$1^{2}/2$	$2^{2}/13$	$5^{7}/9$	—	$55^{187}/397$	$14^{17}/31$	—	—	$10^{12}/12$	$4^{6}/30$	$2^{3}/3$

licznik ilość gmin a mianownik ilość zagród zapowietrzonych.

(„Monitor Polski" № 152 z dnia 9.VII 1920 r.).

---

rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i D. P. z dn. 15 lipca 1919 r. (Monitor Polski № 161 z dn. 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dnia 22 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

(„Monitor Polski" № 165 z dnia 24.VII. 1920 r).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego w lasach prywatnych majątku Szczepankowo w pow. Łomżyńskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dzien. Praw № 20 z dn. 5-go marca 1919 r poz. 229) oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy z dn. 3 lutego 1920 r. (Dz. Ust. № 14 z d. 21 lutego 1920 r. poz. 76), po porozumieniu z p. Ministrem Skarbu i p. Ministrem Robót Publicznych, zarządzam niniejszem zajęcie ściętego i stojącego na pniu drzewa budulcowego iglastego okrągłego i obrobionego w lesie majątku Szczepankowo, należącego do Jana Grabińskiego z cięć przeznaczonych do wyrębu w latach: 1920/21, 1921/22, 1922/23 i 1923/24 w ilości— 2000 $m.^3$.

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciel nie ma prawa w żaden sposób inaczej zajętem drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnień Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonanem zajęciu drzewa Inspektor Okręgowy Ochrony Lasów w Łomży zawiadomi za pośrednictwem władz administracyjnych właściciela lub osoby zarządzające, w zależności od tego, kto będzie się znajdował na miejscu.

Za drzewo, wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów, wypłacana będzie przez Państwo należność według cen, ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 15 lipca 1919 r. (Monitor Polski № 161 z dn. 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dnia 21 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

(„Monitor Polski" № 165 z d. 24.VII. 1920 r.)

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego w lasach prywatnych dóbr Polanówka i Kębło w pow. Puławskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dzien. Praw № 20 z dn. 5-go marca 1919 r. poz. 229), oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy z dn. 3 lutego 1920 r. (Dz. Ust. № 14 z d. 21 lutego 1920 r.poz. 76), po porozumieniu z p. Ministrem Skarbu i p. Ministrem Robót Publicznych zarządzam niniejszem zajęcie wszystkiego ściętego i stojącego na pniu drzewa budulcowego iglastego okrągłego i obrobionego w następujących lasach prywatnych pow. Puławskiego

1) dóbr Polanówka Marji hr. Sołtanowej z 5-cio letnich zrębów na lata 1920/21 — 1924/25 na przestrzeni 23 mg. 225 pr.;

2) dóbr Kębło hr. Rostworowskiego ze zrębu bieżącego na przestrzeni 2 morg.

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciele nie mają prawa w żaden sposób inaczej zajętem drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnienia Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonanem zajęciu drzewa Inspektor Okręgowy Ochrony Lasów w Lublinie zawiadamia za pośrednictwem władz administracyjnych właścicieli lub osoby zarządzające, w zależności od tego, kto będzie się znajdował na miejscu.

Za drzewo, wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów, wypłacona będzie przez Państwo należność według cen, ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 15 lipca 1919 r. (Monitor Polski № 161 z dn. 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dnia 22 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

(„Monitor Polski" № 165 z dnia 24.VII. 1920 r.).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Panstwowych w przedmiocie zajęcia drzewa w lasach majątku Wiączyn, pow. Łódzkiego.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dn. 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dz. Praw № 20 z dn. 5 marca 1919 r., poz. 229), oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy z dn. 3 lutego 1920 r. (Dz. Ust. № 14 z dn. 21 lutego 1920 r., poz. 76), po porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu i Panem Ministrem Robót Publicznych zarządzam co następuje:

Rozporządzenie moje z dn. 31 października 1919 r. w przedmiocie zajęcia drzewa okrągłego, obrobionego w pow. Biłgorajskim. Kucienskim, Łódzkim i Warszawskim (Monitor Pol. № 247 z r. 1919) w punkcie, dotyczącym zajęcia drzewa w lasach majątku Wiączyn, zostaje niniejszem zmienione w sposób następujący:

W lasach majątku Wiączyn ulegają zajęciu drzewostany najstarsze na obszarze ogólnym 109 mg. 39 pr., znajdujące się w porębach roku 1919 20 i lat następnych według planu leśnego w roku 1920.

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciel nie ma prawa w żaden sposób inaczej zajętem drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnienia Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonanem zajęciu drzewa Okręgowego Inspektor Ochrony Lasów w Piotrkowie zawiadamia za pośrednictwem władz administracyjnych właściciela lub osoby zarządzające, w zależności od tego, kto będzie na miejscu się znajdował.

Za drzewo, wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów, wypłacana będzie przez Państwo należność według cen, ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 15 lipca 1919 r. (Monitor Polski № 161 z dnia 21 lipca 1919 r,).

Warszawa, dn. 22 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

(„Monitor Polski" № 165 z dnia 24.VII. 1920 r.).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia zarządu państwowego nad majątkiem „Probostwo" we wsi Nowe, gminie Krośniewice, powiatu Kutnowskiego.

Na mocy art. 1 p. 3 i art. 2 p. a Dekretu z dnia 16 grudnia 1918 r. w przedmiocie przymusowego zarządu państwowego (Dz. Pr. z r. 1918 № 21 poz. 67) —ustanawiam zarząd państwowy nad majątkiem „Probostwo" we wsi Nowe, gminie Krośniewice, powiatu Kutnowskiego.

Wykonanie zarządu polecam Zarządowi Okręgowemu Dóbr Państwowych w Warszawie.

Warszawa, dnia 24 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dobr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

(„Monitor Polski" № 185 z dn. 17.VIII 1920 r.)

OKÓLNIK № 162

do PP. Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych, Inspektorów Lasów, Nadleśniczych, Inspektorów maj. państwowych w przedmiocie

opłaty podatków skarbowych od nieruchomości państwowych (gruntowego, majątkowego, państwowego od nieruchomości w miastach i miasteczkach) na obszarze b. Królestwa Kongresowego.

1) W myśl art. 119 Ustawy o podatkach bezpośrednich (Zbiór Praw Ces. Rosyjskiego Tom V, wydanie z r. 1903 i kontynuacja z r. 1912) podatek gruntowy od gruntów rolnych użytkowych w majątkach państwowych, na obszarze b. Królestwa Kongresowego w zasadzie winien być opłacany. Opłacenie tego podatku w stosunku do majątków podonacyjnych i innych państwowych winno być dokonane za cały okres zaległości, o ile uregulowanie tych zaległości podatkowych nie obowiązuje dzierżawcę lub administratora poręczającego z mocy samego kontraktu. W każdym poszczególnym wypadku należy ściśle sprawdzić zasadnośc i wysokość opodatkowania w stosunku do ziemi użytkowej, zapisując sumy opłaconego podatku na rachunek właściwego majątku. Od podatku gruntowego wolne są nieużytki (art. 120 ust. 10, Ustawy o podatkach bezpośrednich) oraz skarbowe grunty leśne (art. 120 ust. 3 tejże Ustawy). Celem zabezpieczenia od ściągania podatku gruntowego z nieużytków i skarbowych gruntow leśnych w majątkach podonacyjnych i państwowych, należy sporządzić i przesłać właściwym Inspektorom Skarbowym wykazy obszarów nieużytków i gruntów leśnych w poszczególnych majątkach podonacyjnych i państwowych i powołując się na okólnik niniejszy nie uiszczać opłaty podatku od tych gruntów. Odpisy tych wykazów pp. Naczelnicy Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych winni przesłać Głownemu Zarządowi Dóbr Państwowych.

2) Opłaceniu podatku majątkowego, wymierzonego na mocy dekretu z dn. 5.II 1919 r. w przedmiocie podatku majątkowego (Dz. Praw № 12, poz. 135 z dn. 6.II 1919 r.) Skarb Państwa jako właściciel gruntów państwowych nie wyłączając dóbr podonacyjnych nie podlega.

3) Od opłacania państwowego podatku od nieruchomości miejskich w miastach i miasteczkach (dod. do art. 82 Ustawy o podatkach bezpośrednich ust. 3 p. 1) Skarb państwa jako właściciel nieruchomości jest wolny, o ile nieruchomości te utrzymywane są bezpośrednio na rachunek Skarbu Państwa i nie są eksploatowane przez oddanie w najem.

We wszystkich wypadkach, gdy opłata podatków kategoryj powyższych obowiązuje dzierżawcę lub administratora poręczającego z mocy odnośnego kontraktu, pp. Naczelnicy Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych winni powiadomić o tem Urzędy Skarbowe w celu dania możności bezpośredniego ściągania podatków od osób wyżej wymienionych.

W umowach likwidacyjnych z b. dzierżawcami nieopłacone przez nich w czasie właściwym wszelkie podatki wyżej wymienionych kategoryj zaliczyć należy na rachunek dzierżawcy.

W sprawach opłacania podatku podymnego jak również w sprawie opłaty podatków skarbowych od nieruchomości państwowych, znajdujących się na obszarze powiatów Białostockiego, Bialskiego i Sokólskiego zostaną wydane specjalne zarządzenia.

Upoważniając niniejszym Panów do opłacania powyższych podatków skarbowych, polecam w każdym poszczególnym wypadku nałożenia na własność państwową podatku, sprawdzić ich zasadność, dotychczasowe ich nieopłacenie oraz dokładność obliczenia.

Warszawa, dnia 1 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Naczelnik Głównego Zarządu Dóbr Państwowych:
I. Miklaszewski

OKÓLNIK № 163

do PP. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Prezesa Urzędu Zagospodarowania Odłogów, Naczelnika Głównego Zarządu Dóbr Pańtwowych oraz Kierowników wszystkich podległych mi urzędów

w przedmiocie

ograniczenia ilości zakupów zagranicą.

Stosownie do pisma Pana Ministra Skarbu z dn. 12 czerwca 1920 r. № 53345/20 podaję do wiadomości Panów, że ze względu na niski stan waluty polskiej jest niezbędne jaknajwiększe ograniczenie importu zagranicznego.

W wypadkach, w których dokonanie zakupów zagranicą z punktu widzenia potrzeb rolnictwa okaże się bezwarunkowo potrzebne, — projekty odnośnych tranzakcyj po uprzedniem przedłożeniu mi ich przez pp. Szefów Sekcyj do zatwierdzenia przesłane być winny do departamentu budżeto-

wego Ministerstwa Skarbu, a to w celu uniknięcia trudności w uzyskaniu przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych obcej waluty.

Proszę Panów o ścisłe przestrzeganie niniejszego zarządzenia.

Warszawa. dn. 1 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji Ogólnej:
w z. *Wiktor Leśniewski*

OKÓLNIK № 164

do PP. Wojewodów Warszawskiego, Łódzkiego, Lubelskiego, Kieleckiego i Białostockiego, Generalnego Delegata Rządu dla Galicji i Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej we Lwowie i Krakowie

w przedmiocie

wykonania rozporządzenia Ministra Aprowizacji i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 5 czerwca 1920 r. (Dz. Ust. R. P. № 45 z r. 1920 poz 280) o zachowaniu nasion na obsiewy jesienne żyta w 1920 r.

W № 45 Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 10 czerwca r. b. poz. 280 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Aprowizacji i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zachowania nasion na obsiewy jesienne żyta w r. 1920. Na podstawie tego rozporządzenia gospodarstwa rolne dla dokonania normalnych zesiewów żyta w jesieni r. 1920 mogą być zwolnione w pewnych warunkach od przymusowego wykupu określonej ilości żyta ozimego, pozostałego w gospodarstwach ze zbiorów 1919 r., a niezbędnych dla obsiewów jesiennych.

W wielu gospodarstwach, szczególniej we wschodnich powiatach Województw Lubelskiego, Warszawskiego i Kieleckiego żyta ozime są bardzo słabe i znaczna część ich została zaorana. Z tego powodu w niektórych gospodarstwach, drobnych i większych, plony żyta ozimego będą tak niskie, iż nie wystarczą nawet na tegoroczne obsiewy jesienne. Otóż rozporządzenie z dn. 10 czerwca 19.0 r. ma na celu przyjście z pomocą tym gospodarstwom i zwolnienie ich od przymusowego wykupu przez pozostawienie z znajdujących się u nich ze zbioru roku 1919 jeszcze zapasów żyta tych ilosci, które są niezbędne dla dokonania obsiewów jesiennych.

Decyzja w sprawie zwolnienia żyta, potrzebnego do siewu, od dostaw na cele aprowizacji, zależną iest w myśl art. 3 tego rozporządzenia od odpowiednich Starostów, i Ministerstwo Rolnictwa prosi pp. Wojewodów, aby niezwłocznie zwrócili uwagę pp. Starostów na powyższe rozporządzenie i wszędzie, tam gdzie tego zachodzi rzeczywista potrzeba, powyższe ulgi dla rolnikow stosowali. Rolnicy zatrzymując ziarno do siewu, co zawsze jest pożądane, będą mieli możność dokonania siewu we właściwym czasie i nie będą potrzebowali jesienią pomocy ze strony Rządu. Referenci rolniczy w powiatach winni tej sprawy specjalnie dopilnować; muszą oni zebrać w myśl art. 2 deklaracje od rolników, którzy posiadają resztki zapa-

sów z r. ub., którzy żyto swe zaorali i wskutek tego żyta do siewu w stopniu wystarczającym nie mają; deklaracje te referenci z odpowiedniemi wnioskami przedstawią pp. Starostom do zatwierdzenia i zakomunikują odpowiednim organom spis tych gospodarstw, które mogą zachować na zasadzie powyższego rozporządzenia określone ilości własnego żyta do siewu. W powiatach, gdzie nie urzędują jeszcze referenci rolniczy, wykonanie powyższych czynności leżeć będzie na odpowiedzialności pp. Starostów bezpośrednio.

Ministerstwo Rolnictwa prosi pp. Wojewodów o złożenie sprawozdań do dnia 1 września r. b. w jakim stopniu, t. j. w ilu wypadkach w Województwach zastosowane było rozporządzenie z dn. 10 czerwca 1920 r.

Warszawa, dn. 3 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
w z. *H. Wysokiński*

OKÓLNIK № 166

do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Wydziału Rachuby oraz Kierowników wszystkich podległych mi urzędów

w przedmiocie

zaliczek na pensje.

Podaję do wiadomości Panów, że zaliczki na pensje, których terminy wypłaty przypadają w czasie, kiedy dany urzędnik korzysta z urlopu, obecnie — tylko wyjątkowo wypłacane być nie mogą.

W tych wypadkach stosownie do art. 42 i 51 Tymczasowych Przepisów Ministerstwa Skarbu z dnia 26 stycznia 1920 r. o sposobie pobierania przychodów i dokonywania wydatków przez władze i urzędy państwowe (Monitor Polski № 59—64 1920 r.) pensje urzędnikom mogą być wysyłane pocztą.

Proszę Panów o ścisłe przestrzeganie niniejszego zarządzenia.

Warszawa, dnia 7 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji Ogólnej:
Raczyński

OKÓLNIK № 167

do pp. Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych, Inspektorów lasów i nadleśniczych

w przedmiocie

jaknajbardziej intensywnego rozwinięcia eksploatacji użytków głównych i ubocznych w lasach państwowych.

Ze względu na położenie Skarbu Państwa należy uczynić wszystko co tylko możliwe, aby powiększyć dochody z lasów państwowych, które powinny przyczynić się choć w części do wydatnej i trwałej poprawy finansów państwowych.

Wobec tego polecam Panom dołożyć wszelkich starań i wytężyć całą energję w kierunku rozwinięcia eksploatacji lasów w jaknajbardziej intensywny sposób i doprowadzić produkcję drewna w lasach państwowych do tak wysokiego poziomu rozwoju, aby była ona w stanie nietylko nasycić rynek wewnętrzny, zaspokoić potrzeby konsumcji krajowej, zasilić wytwórczość krajową, ale również pewien nadmiar skierować na rynki zagraniczne.

Oprócz wzmożonej produkcji drewna należy dążyć do wyzyskania i rozwinięcia tych niewyczerpanych źródeł dochodu z innych płodów i użytków ubocznych, jakie lasy państwowe kryją w swem łonie.

Należy zwrócić tu uwagę w pierwszym rzędzie na łąki i połoniny, użytki rolne, rybołóstwa i łowiectwo, pokłady kamienia budowlanego, wapna, torfu, a dalej na niezmiernie bogate źródła nafty, pokłady wosku ziemnego, węgla kamiennego i wszelkie inne niewyzyskane skarby, które występują tak obficie na całym obszarze lasów państwowych. Ta olbrzymia dziedzina użytków ubocznych, będąca dzisiaj w zaniedbanym stanie, powinna stać się również poważnym źródłem dochodu z lasów państwowych.

Warszawa, dnia 8 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Naczelnik Zarządu:
J. Miklaszewski

OKÓLNIK № 168

do wszystkich Pracowniczek i Pracowników Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych

w przedmiocie

wstąpienia pracowniczek i pracowników Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych do służby wojskowej.

Przyjąwszy do wiadomości uchwałę walnego zgromadzenia pracowniczek i pracowników Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 7 lipca 1920 r., wyrażającą gotowość Pań i Panów do niezwłocznego stawienia się

w szeregach walczących i pracujących dla obrony granic Rzeczypospolitej i uznając w całej rozciągłości motywy rzeczonej uchwały zawiadamiam:

Sprawą wstąpienia urzędników do wojska zajmowała się Rada Ministrów na posiedzeniach w dn. 5 i 6 lipca r. b. i postanowiła, co następuje:

„Po stwierdzeniu przez Ministrów faktu, że po odezwie Rady Obrony Państwa szerokie koła urzędnicze zgłaszają zamiar do wstępowania w formacje ochotnicze, skonstatowano, że do zaciągu ochotniczego ma zastosowanie ustawa z dn. 11 lipca 1919 r. № 59 poz. 357 Dz. P. P. P. a w szczególności art. 9 i przepisy wykonawcze objęte rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 20 października 1919, Dz. U. Rz. P. № 87 poz. 474.

Uchwalono:

a) zwrócić się do Rady Obrony Państwa z wnioskiem by art. 7 ustawy określającej wynagrodzenie urzędników na wypadek mobilizacji, względnie uzupełnienie do stanu wojennego, miał zastosowanie także do zaciągu ochotniczego,

b) że urzednicy mogą być urlopowani przedewszystkiem dla wypełnienia obowiązku z bronią w ręku,

c) by w każdym urzędzie poddano rewizji wniesione już reklamacje i cofnięto te, które nie są bezwzględnie konieczne,

d) w końcu powzięto uchwałę, że w każdym urzędzie zwolnienia dla wstąpienia do armji mogą być ograniczone według uznania szefa w miarę wymogów konieczności utrzymania służby; dotyczy to w pierwszym rzędzie urzędów, mających bezpośredni związek z akcją wojenną lub o ile chodzi o fachowców trudnych do zastąpienia".

Stosownie do przytoczonych wyżej postanowień uchwały Rady Ministrow ustalam następujący tryb urlopania pracowniczek i pracowników:

1) Każdy pragnący wstąpić do służby wojskowej winien złożyć na ręce swego przełożonego podanie o udzielenie mu w tym celu urlopu. Podania te winny być adresowane do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Panowie Szefowie Sekcyj (Kierownicy Urzędów) po porozumieniu się z Naczelnikami Wydziałów, w których dani urzędnicy pracują, decydują o udzieleniu urlopu. Decyzja ich przychylna jest ostateczna. W razie orzeczenia odmownego odnośne podania z opinją Szefa Sekcji lub Kierownika Urzędu skierowane być winny przez Wydział Służbowy do mojej ostatecznej decyzji.

Podania Panów Szefów Sekcyj i Kierowników Urzędów winny być kierowane wprost do Wydziału Służbowego, który niezwłocznie przedstawi je do mojej decyzji.

2) Do składania podań o udzielenie urlopów uprawnieni są również ci pracownicy, którzy poprzednio dla dobra służby zostali od wojska reklamowani. Wszystkie podania o reklamacje od wojska będą poddane rewizji; w tym celu Wydział Służbowy wykazy pracowników już reklamowanych prześle właściwym Szefom Sekcyj i Kierownikom Urzędów do ponownej opinji, a następnie do mojej decyzji.

3) Decyzje o udzieleniu mocą powyższego upoważnienia (p. 1) urlopu Szefowie Sekcyj i Kierownicy Urzędów zakomunikują bezpośrednio na piśmie pracowniczkom i pracownikom, zaś złożone podania wraz z ewentualnemi odpisami urlopów prześlą do Wydziału Służbowego

Do czasu otrzymania urlopu na piśmie wszyscy winni pozostawać na swoich stanowiskach.

4) Panowie Szefowie Sekcyj i Kierownicy Urzędów przy udzielaniu urlopów kierowac się winni zasadą, aby do wojska szli tylko ci, którzy

mogą być zużytkowani do pełnienia czynnej służby na froncie lub ze względu na swe fachowe przygotowanie do funkcji szczególnego znaczenia.

5) Panowie Szefowie Sekcyj i Kierownicy Urzędow przy projektowaniu zastępstw pracowników i pracowniczek urlopowanych zechcą po wzajemnem porozumieniu się przedstawić mi wniosek o przeniesienie pracowników i pracowniczek z jednego urzędu do drugiego i z jednej sekcji do drugiej, w celu jaknajwłaściwszego i najskuteczniejszego zużytkowania sił pozostałych w Ministerstwie.

6) W sprawie uposażenia pracowniczek i pracowników urlopowanych dla pełnienia służby w wojsku Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych poczyni wszelkie starania, aby art. 7 ustawy z dn. 11 lipca 1919 r. normującej stosunek służbowy funkcjonarjuszów państwowych podczas pełnienia służby wojskowej (Dz. Ustaw z 1919 r. № 59 poz. 357) miał zastosowanie także do zaciągu ochotniczego.

7) Wydziałowi Służbowemu polecam sprawy wypłaty ewentualnego uposażenia cywilnego pracownikom i pracowniczkom w czasie pełnienia przez nich służby wojskowej oraz sprawy zaopatrzenia ich rodzin otoczyć szczególnie troskliwą opieką.

Urlopowanych pracowników pp. Szefowie Sekcyj i Kierownicy Urzędów winni informować, że ewentualną wypłatę różnicy między pełnem uposażeniem cywilnem, a wojskowem oraz dodatki ze względu na stosunki rodzinne uskuteczniać będzie ta władza, która zarządzała wypłatę uposażenia pracownika podczas pełnienia przez niego służby cywilnej stosownie do postanowień rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dn. 20 października 1919 r. (Dz. Ustaw 1919 r. № 87 poz. 474).

Pracownicy urlopowani w imię własnego interesu powinni możliwie śpiesznie dostarczyć władzy przełożonej dowody wskazane w art. 7 powyższego Rozporządzenia Rady Ministrów.

Warszawa, dn. 10 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski.*

OKÓLNIK № 169

do PP. Szefów sekcyj, Naczelników Wydziałów, Wojewodów oraz Kierowników podległych Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych urzędów

w przedmiocie:

stosowania jaknajdalej idących oszczędności z kredytów przyznanych na okres od 1 kwietnia do 31 grudnia 1920 r.

Preliminarz wydatków Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych na bieżący okres. czyli na czas od 1 kwietnia do 31 grudnia 1920 r., został przez Ministerstwo Skarbu zaakceptowany i przedstawiony do zatwierdzenia Sejmowi.

Przyznanych jednak dla Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych kredytów nie należy rozumieć w ten sposób, że winny być one całkowicie

wyekspensowane. Przeciwnie, stosować należy jaknajdalej idące oszczędności i stale pamiętać, że w dobie obecnej każdy oszczędzony grosz może być użyty na wydatki najbardziej naglące, mianowicie na potrzeby związane z obroną Państwa.

Zalecam przeto wszystkim PP. Szefom Sekcyj i Kierownikom podległych mi urzędów ściste przestrzeganie, aby z sum, przyznanych w budżecie, czerpano tylko na potrzeby najniezbędniejsze i proszę o wydanie podwładnym sobie urzędnikom stosownych zarządzeń.

Warszawa, dnia 13 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych
w z. *Z. Chmielewski.*

OKÓLNIK № 170.

do Panów Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów i Kierowników wszystkich podległych mi urzędów

w przedmiocie

przyjmowania urzędników do Armji Ochotniczej.

Niniejszem podaję do wiadomości Panów treść pisma Ministerstwa Spraw Wojskowych № 5895 W. M. 20 z dn. 10. VII, 20:

„Na podstawie porozumienia się z Panem Prezydentem Rady Ministrów zarządzam:

Przyjmowanie do Armji Ochotniczej urzędników państwowych odbywa się w myśl następujących przepisów:

1) Wszyscy urzędnicy Ministerjów i Urzędów Państwowych mogą być przyjmowani tylko do kategorji A, to znaczy do służby w szeregach.

2) Przyjmowanie urzędników państwowych do służb pomocniczych jest zabronione.

3) Wszystkich tych urzędników państwowych, których już przyjęto do służb pomocniczych należy bezzwłocznie zwolnić.

Przyjmowanie urzędników państwowych do służb pomocniczych byłoby rzeczą zupełnie niecelową i szkodliwą. Rozbijanie w ten sposób dla wtórych celów administracji, której sprawne funkcjonowanie jest jednym z pierwszych warunków porządku i ładu w Państwie, wywoła tylko niepożądane następstwa. (—) Sosnkowski Generał-Porucznik i Wiceminister”.

Warszawa, dn. 13 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski.*

OKOLNIK № 171

Do PP. Wojewodów: Warszawskiego, Łódzkiego, Lubelskiego, Kieleckiego i Białostockiego, Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych, Naczelnika Zarządu Stadnin Państwowych, Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej we Lwowie i w Krakowie, oraz Kierowników wszystkich podległych mi urzędów

w przedmiocie

zasiłków dla urzędników, powołanych do służby wojskowej.

W celu przyjścia z pomocą urzędnikom, powołanym do służby wojskowej zarówno z poboru jak ochotnikom po porozumieniu z Zarządem Zrzeszenia Pracowników Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych dałem polecenie wypłacenia zaliczek:

a) kawalerom nieutrzymującym rodzin w wysokości 3-miesięcznej pensji ze spłatą w przeciągu 3-miesięcy,

b) kawalerom utrzymującym najbliższą rodzinę — w wysokości 2-miesięcznej pensji ze spłatą w przeciągu 3-miesięcy,

c) żonatym — w wysokości 1-miesięcznej pensji ze spłatą w przeciągu 3-miesięcy.

Prócz sum powyższych połowę niewyczerpanego kredytu z par. 2 poz. 3, wypłaciłem urzędnikom, którzy stawili się do wojska na podstawie opinji przedstawionej mi przez Zarząd Zrzeszenia Pracowników Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Sumy te są wypłacane jedynie za okazaniem karty powołującej do wojska lub zaświadczenia właściwej władzy wojskowej.

Pragnąc, aby we wszystkich urzędach Ministerstwa urzędnicy byli pod tym względem w ten sam sposób traktowani, proponuję Panom załatwianie sprawy zgodnie z powyższem.

Warszawa, dnia 17 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski.*

OKOLNIK № 172.

do Panów Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Lubelskiego, Łódzkiego i Warszawskiego oraz do P. Komisarza Rządu w Warszawie,

w przedmiocie

trybu pobierania podatku zasadniczego od zwierząt gospodarskich za 1920 r.

Powołując się na rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych oraz Ministrem Skarbu z dnia 22 czerwca 1920 r. w przedmiocie trybu pobierania podatku zasadniczego od zwierząt gospodarskich (Dz. U. R. P. r. 1920 № 54

poz. 332), proszę Pana Wojewodę o jaknajobszerniejsze obwieszczenie treści tego rozporządzenia we wszystkich miejscowościach (gminach, wsiach i osadach) województwa.

Stosownie do art. 4-go rzeczonego rozporządzenia przy pobieraniu podatku zasadniczego i ewentualnego dodatku powiatowego postępować należy w sposób następujący:

1) Starostowie winni bezwłocznie wezwać wszystkich wójtów gmin, względnie prezydentów (burmistrzów) miast w powiecie, aby w ciągu dni 30 przedłożyli im według dołączonego wzoru w dwóch egzemplarzach dokładne wykazy imienne wszystkich właścicieli:

a) koni w wieku powyżej i poniżej $2^1/_2$ lat;
b) bydła rogatego powyżej 6 miesięcy oraz cieląt od 4 tygodni do 6 miesięcy;
c) owiec i kóz w wieku poniżej i powyżej 6 miesięcy;
d) świń w wieku poniżej i powyżej 4 miesięcy;

2) Starostowie stosownie do postanowień art. 3 rozporządzenia winni ustanowić termin do którego posiadacze zwierząt gospodarskich mają zgłosić we właściwym urzędzie gminnym (miejskim) ilość zwierząt tak, aby wyznaczony w p. 1-ym niniejszego okólnika 30-dniowy termin mógł być ściśle dotrzymany.

3) Na podstawie otrzymanych zgłoszeń wójtowie, względnie prezydenci (burmistrze) miast, wypełnią lewą połowę wykazu imiennego właścicieli zwierząt, oznaczoną literą „A".

4) Po otrzymaniu tych wykazów starosta sporządzi niezwłocznie na podstawie danych, zawartych w tych wykazach, spis zwierząt, podlegających opodatkowaniu, wypełniając prawą stronę formularza, oznaczoną literą „B", oraz ustali wysokość kwoty, którą winni poszczególni właściciele uiścić tytułem podatku zasadniczego.

5) Wypełnione w ten sposób wykazy prześlą starostowie wójtom gmin, względnie prezydentom (burmistrzom) miast, celem ściągnięcia przypadających kwot od właścicieli zwierząt w ciągu 3 tygodni od dnia otrzymania wykazów.

6) Ściągnięty w całej gminie (w mieście) podatek należy złożyć do 8 dni wraz z jednym egzemplarzem wykazu we właściwej kasie skarbowej za pokwitowaniem i zawiadomić o tem bezzwłocznie starostę podając datę i numer pokwitowania oraz dołączyć drugi egzemplarz wykazu podatkowego.

7) W miastach Warszawie, Lublinie i Łodzi funkcje, przekazane pod 1, 2, 3, 4, 5 i 6 starostom, względnie wójtom gmin, mają wykonywać Komisarze Rządu przy pomocy miejscowych organów policji.

8) Po zebraniu podatku ze wszystkich gmin starosta (komisarz rządu w Łodzi i Lublinie) winien przesłać za pośrednictwem P. Wojewody, a Komisarz Rządu w Warszawie wprost do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych wszystkie wykazy, na których podstawie podatek pobrano i podać sumarycznie kwotę, jaka z tego tytułu wpłynęła do powiatowej kasy skarbowej.

9) Powiatowi lekarze weterynaryjni obowiązani są przy każdej nadarzającej się sposobności sprawdzać w sposób wyrywkowy wiarogodność danych, zgłoszonych przez właścicieli co do ilości zwierząt.

10) Druki wykazów według dołączonego wzoru rozesłane będą w potrzebnej ilości PP. Wojewodom z Kancelarji Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

W tym celu zechce Pan Wojewoda (w Warszawie Pan Komisarz Rządu) w jaknajkrótszym czasie podać Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych ilość potrzebnych egzemplarzy wspomnianych druków.

11) Celem wykonania przepisu art. 8 powołanego na wstępie rozporządzenia, starostowie (w Warszawie, Lublinie i Łodzi Komisarze Rządu) obowiązani są donosić właściwym sądom pokoju o wszystkich wypadkach przekroczenia tego rozporządzenia.

12) Przy wykonaniu przepisów rozporządzenia o trybie pobierania podatku zasadniczego winni współdziałać powiatowi lekarze weterynaryjni (w miastach: Warszawie, Lublinie i Łodzi oddziały weterynaryjne wojewódzkich departamentów rolnictwa i weterynarji).

13. Pan Wojewoda zechce dopilnować, aby podatek zasadniczy za rok bieżący pobrany został bezwarunkowo w terminie przepisanym.

Z uwagi, że niektóre sejmiki powiatowe ustanowiły bardzo wysokie dodatki do podatku zasadniczego, co niejednokrotnie było powodem zażaleń ze strony właścicieli zwierząt, proszę Pana Wojewodę, aby zechciał wpłynąć odpowiednio na ciała samorządowe, by przy ustanawianiu tych dodatków nie stawiały żądań zbyt wygórowanych.

Warszawa, dnia 20 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych.
Fr. Bujak

Szef Sekcji Weterynaryjnej:
Dr. Dalkiewicz

OKÓLNIK № 173

Do PP. Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Lubelskiego, Łódzkiego i Warszawskiego, Generalnego Delegata Rządu we Lwowie i Głównego Inspektora Ochrony Lasów

w przedmiocie

wzmożenia eksploatacji lasów prywatnych.

W celu zaspokojenia wzmożonych potrzeb krajowych oraz podniesienia eksportu drzewnego conajmniej do wysokości okresu przedwojennego jest rzeczą bezwzględnie konieczną wzmożenie eksploatacji lasów wszędzie, gdzie środki transportowe i komunikacyjne pozwalają na zużytkowanie przygotowanych materjałów. Dopuszcza się w tym celu na mocy istniejących przepisów ochrony leśnej wycięcie dziesięcioletnich poręb w okresie najbliższych 3—5 lat na terenach b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego zarówno w lasach rządowych jak prywatnych.

Wobec powyższego, w stosunku do eksploatacji lasów prywatnych należy się stosować do przepisów następujących:

1) W lasach prywatnych, urządzonych lub nieurządzonych, wolnych jednak od służebności, właściwe urzędy udzielają właścicielom tych lasów, na podstawie prośby piśmiennej, zezwolenia, na zwiększony wyrąb drzewostanów rębnych aż do dziesięciu (10) etatów rocznych pod warunkiem:

a) że w pierwszym roku cięcia nie może być wyrąbane więcej nad trzy (3) etaty roczne;

Wzór do Okólnika № 172.

Województwo

Powiat

Gmina ....

Wieś

W Y K A Z

zwierząt domowych celem wymiaru podatku zasadniczego na podstawie rozporządzenia Ministra R. i D. P. z dnia 22 marca 1920 r. Dz. U. R. P. № 54, poz. 332.

Liczba bieżąca	Imię i nazwisko właściciela zwierząt	№ domu	**A** Wymienieni właściciele posiadają: Konie w wieku poniżej 2½ roku	Konie w wieku powyżej 2½ roku	Bydło rogate w wieku od 4 tyg. do 6 miesięcy	Bydło rogate w wieku powyżej 6 miesięcy	Cielęta w wieku do 4 tygodni	Owce w wieku poniżej 6 miesięcy	Owce w wieku powyżej 6 miesięcy	Kozy w wieku poniżej 6 miesięcy	Kozy w wieku powyżej 6 miesięcy	Świnie w wieku poniżej 4 miesięcy	Świnie w wieku powyżej 4 miesięcy	**B** opodatkowaniu podlegają: Konie w wieku powyżej 2½ roku po 6 mk.	Bydło rogate w wieku powyżej 6 miesięcy po 5 mk.	Cielęta w wieku powyżej 4 tygodni do 6 mies. po 1 mk.	Owce w wieku powyżej 6 miesięcy po 1 mk.	Kozy w wieku powyżej 6 miesięcy po 1 mk.	Świnie w wieku powyżej 4 miesięcy po 4 mk.	Razem przypada tytułem podatku zasadniczego od wymienionego obok właściciela Mk.	fen.	U W A G I
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			

b) że zezwolenie na wyrąb dalszych etatów rocznych może być udzielone jedynie w miarę dokonania zalesień powierzchni poprzednio wyrąbanych etatów rocznych;
c) że udzielenie pozwolenia na zwiększony wyrąb drewna nastąpić może przez powołane do tego urzędy na podstawie wypracowanego przez nich orzeczenia fachowego, dopiero po zbadaniu stanu lasu na gruncie z uwzględnieniem ewentualnego stopnia zniszczenia.

2) W lasach prywatnych, obciążonych służebnościami, właściciele tych lasów, po wniesieniu prośby piśmiennej do właściwego urzędu, mogą otrzymać od niego zezwolenie na wyrąb wszystkich zaległych zrębów z bieżącego okresu gospodarczego pod warunkiem, umieszczonym w p. 1-ym pod c.

3) Właściciele lasów prywatnych, którzy otrzymają zezwolenie na zwiększony wyrąb drewna winni stosować się ściśle do przepisów obowiązujących ustaw leśnych, oraz zachować wynikającą z przyśpieszonego cięcia przerwę w eksploatacji lasu, aż do chwili nadejścia kolei wyrębu następujących zrębów.

4) W razie niedotrzymania przez właściciela lasu prywatnego któregokolwiek z powyższych przepisów udzielone zezwolenie na zwiększony wyrąb zostanie przez właściwy urząd natychmiast cofnięte.

Warszawa, dnia 20 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Fr. Bujak

Szef Sekcji:
w z. *K. Kruszewski*

OKÓLNIK № 174

do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Prezesa Urzędu Zagospodarowania Odłogów, Panów Wojewodów: Białostockiego, Lubelskiego, Kieleckiego, Łódzkiego i Warszawskiego oraz do wszystkich Kierowników podległych mi urzędów

w przedmiocie

niezwłocznego nawiązywania kontaktu ze starostami przez urzędników delegowanych do powiatów w celach służbowych.

Niektórzy z pomiędzy Panów Starostów uskarżają się, że delegaci poszczególnych Ministerstw, odbywający w ich powiatach przegląd stosunków w odnośnych dziedzinach administracji państwowej, nie starali się o nawiązanie kontaktu ze starostami, jakkolwiek niejednokrotnie konferowali podczas swego pobytu w powiecie z kierownikami działów, wchodzących obecnie w skład starostw. Z powyższego sądzę, że delegaci ci nie zostali uświadomieni dostatecznie co do tego, jakie stanowisko w powiecie zajmuje starosta. Dzięki swemu zakresowi władzy, oraz stosownie do systematycznie przeprowadzonej zasady zespalania władz administracyjnych I instancji w starostwach, starostowie stają się w oczach społeczeństwa gospodarzami powiatu i odpowiadają w pierwszym rzędzie za jego stan i losy.

Ażeby zapewnić staroście możność orjentowania się co do stosunków panujących w powiatach i należących do zakresu jego działania,—polecam, ażeby wszyscy delegowani do powiatu przez władze Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych urzędnicy dla dokonania czy to czynności lustracyjnych, czy też dochodzeń w sprawach konkretnych, niezwłocznie po przybyciu do powiatu starali się o nawiązanie kontaktu ze starostą i informowali go o celu swojego przybycia. W szczególności, o ile chodzi o dokonywanie przez delegowanych urzędników czynności lustracyjnych, zwracam uwagę, że winno być uwzględniane postanowienie art. 5 Rozporządzenia Wykonawczego Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1919 r. (Dz. Ust. Rzeczyposp. Pol. z 1919 r. № 90 poz. 488). Zgodnie z tym artykułem o każdym fakcie rozpoczęcia lustracji, jak i jej wyniku delegowany urzędnik winien zawiadamiać starostę. Ominięcie w tym wypadku osoby starosty jest niedopuszczalne.

Jednakowoż i we wszystkich innych wypadkach urzędowego przyjazdu delegatów władz wyższych w granice powiatu polecam, aby delegaci ci wchodzili w osobisty kontakt ze starostą. Utrzymywanie tego kontaktu leży w interesach Ministerstwa i utrwala w umysłach starostów przeświadczenie, że są oni rzeczywiście wykonawcami zleceń poszczególnych Ministerstw, względnie wojewodów i odpowiedzialnymi za bieg spraw również i Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych. Pomijanie zatem przez delegatów starostów zmniejszałoby ich odpowiedzialność wobec ich władz i mogłoby w konsekwencji doprowadzić do tego, że starostowie sprawy załatwiane w starostwach, a leżące w zakresie działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych uważaliby za mniej ważne, aniżeli sprawy wchodzące w zakres działania Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Osobisty kontakt delegatów władz wyższych ze starostami zapewnia starostom łatwiejszy przegląd stosunków danej dziedziny administracji państwowej, urzędnikom zaś delegowanym umożliwia wypowiedzenie swych spostrzeżeń i życzeń, przez co rezultaty ich podróży tylko spotęgować się mogą.

Mając powyższe motywy na względzie polecam, aby urzędnicy delegowani bądź to przez Ministerstwo bezpośrednio, bądź przez Wojewodów do przeprowadzenia na terenie powiatów jakichkolwiek czynności urzędowych wchodzili zawsze w osobisty kontakt z właściwymi starostami.

Warszawa, dn. 22 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji Ogólnej:
Raczyński.

OKÓLNIK № 175

Do PP. Szefów Sekcyj i Naczelników Wydziałów

w przedmiocie

śpiesznego załatwiania pism Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz spraw wnoszonych przez cudzoziemców.

Prezydjum Rady Ministrów zwróciło uwagę na częste skargi cudzoziemców z powodu utrudnień, stawianych im przy załatwianiu spraw w naszych urzędach, oraz na zbyt powolne załatwianie pism Ministerstwa Spraw Zagranicznych mających częstokroć znaczenie zasadnicze.

Wobec tego, że podobne objawy mogą wpływać ujemnie na sprawy zewnętrzne państwa i urabiają fałszywą opinję o stosunku władz polskich do obcokrajowców, polecam panom zwrócić szczególną uwagę na wnoszone przez cudzoziemców podania, załatwiać je możliwie szybko przyczem w sprawach ważniejszych porozumiewać się z Ministerstwem Spraw Zagranicznych.

Zarazem proszę panów o dołożenie starań, aby pisma nadsyłane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych załatwiane były możliwie natychmiast.

Warszawa, dn. 22 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w. z. *Z. Chmielewski.*

OKÓLNIK № 176

Do Pana Naczelnika Wydziału Rachuby, Panów Wojewodów, Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej we Lwowie i Krakowie oraz Kierowników wszystkich podległych mi urzędów

w przedmiocie

wypłaty urzędnikom i funkcjonarjuszom państwowym poborów służbowych za sierpień 1920 r.

Uchwalone przez Sejm Ustawodawczy na posiedzeniu z dnia 13 lipca ustawy o uposażeniu urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwowych będą mogły być zastosowane przy wypłacie poborów miesięcznych dopiero po ogłoszeniu rozporządzenia wykonawczego do tych ustaw. Ponieważ zaś wypłata nowych poborów, opartych na tych ustawach, wymaga uprzednio stosunkowo dość długich obliczeń, które mimo, iż rozporządzenie wykonawcze do tych ustaw zostanie ogłoszone w dniach najbliższych, nie będą ukończone na 1-go sierpnia, przeto stosownie do życzenia Ministerstwa Skarbu zarządzam wypłatę urzędnikom i niższym funkcjonarjuszom państwowym w miesiącu sierpniu 1920 r. tak samo, jak za miesiąc lipiec 1920 (okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 28 czerwca 1920 L. 57273/920), poborów w wysokości podwójnej w stosunku do dotychczas pobieranych płac miesięcznych wraz z wszystkiemi miesięcznie płatnemi dodatkami.

Wypłaty powyższe należy księgować na ciężar wydatków osobowych w odnośnych paragrafach i pozycjach budżetu na okres od 1 kwietnia do 31 grudnia 1920 r. Wypłata rzeczonych poborów winna być dokonana dnia 1 sierpnia 1920 r.

Natychmiast po ukończeniu obliczeń, o których mowa w pierwszym ustępie tego okólnika, co nastąpi prawdopodobnie z początkiem sierpnia b. r. będzie zarządzona bezzwłocznie wypłata różnicy między nowemi poborami a uposażeniem wypłaconem urzędnikom i funkcjonarjuszom za lipiec i sierpień 1920 r., jednakże na razie bez dodatków za wysługę lat i za studja wyższe, których ustalenie nastąpi dopiero po ukończeniu prac Komisji weryfikacyjnej.

Warszawa, dn. 23 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji Ogólnej:
Raczyński

OKÓLNIK № 177

Do Panów Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów oraz Kierowników wszystkich podległych mi urzędów

w przedmiocie

oficjalnej nazwy miasta Gdańska.

W celu ujednostajnienia oficjalnej nazwy miasta Gdańska podaję do wiadomości Panów, że z uwagi na to, że w myśl Traktatu Wersalskiego (art. 102 i 104) Gdańsk ma być ukonstytuowany jako „wolne miasto“, narazie jednak przed ukończeniem konstytuanty gdańskiej wolnem miastem nie jest — należy w korespondencji urzędowej używać określenia „przyszłe wolne miasto Gdańsk“.

Proszę Panów o wydanie odpowiednich zarządzeń w celu poinformowania o powyższem podległych Panom urzędników.

Warszawa, dnia 24 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji Ogólnej:
Raczyński

OKÓLNIK № 178

Do pp. Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Lubelskiego, Łódzkiego, Warszawskiego i Generalnego Delegata Rządu dla Galicji

w przedmiocie

dostarczenia danych dotyczących rozwoju eksploatacji torfowisk dla celów opałowych w tegorocznym sezonie.

Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych pragnąc zdać sobie sprawę z wysokości produkcji torfu opałowego w całym kraju w r. b. prosi Pana, aby za pośrednictwem podwładnych sobie organów zechciał zebrać w czasie możliwie najkrótszym odnośne dane według kwestjonarjusza następującego:

1. Nazwa województwa i powiatu.
2. Nazwa eksploatowanego torfowiska lub majątku.
3. Czyją własność torfowisko stanowi, państwową gminną lub prywatną.
4. Obszar torfowiska w morgach lub hektarach.
5. W jakiej odległości znajduje się torfowisko od najbliższej stacji dr. żelaznej.
6. Jaki sposób wyrobu torfu jest stosowany, ręczny czy maszynowy.
7. Jakiego systemu maszyny są w użyciu i jaka jest ich produkcja dzienna.
8. Określenie wysokości produkcji torfu, jaką przewiduje się do ukończenia tegorocznego sezonu.
9. Do jakich celów opał torfowy jest głównie zużytkowany, czy dla przemysłu, a w takim razie dla jakiego, czy też tylko na potrzeby okolicznej lub miejscowej ludności.
10. Jaką liczbę robotników dana kopalnia zatrudnia.
11. Przeciętna dzienna płaca robotnika.
12. Koszta własne produkcji klaftra, sążnia, względnie puda.
13. Cena sprzedażna odnośnej jednostki torfu w danej okolicy.

W miarę otrzymania z poszczególnych miejscowości odpowiedzi na kwestjonarjusz zechce Pan komunikować je niezwłocznie Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Warszawa, dnia 26 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

OKÓLNIK № 179

Do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Kancelarji Głównej, Prezesa Urzędu Zagospodarowania Odłogów, Naczelnika Głównego Zarządu Dóbr Państwowych, Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych, oraz Kierowników wszystkich podległych mi urzędów

w przedmiocie

czasowej zmiany adresu Urzędu Województwa Białostockiego.

Wobec czasowego przeniesienia Urzędu Województwa Białostockiego do Ostrowia, pisma do tegoż Urzędu należy kierować aż do odwołania pod adresem Urzędu Starostwa w Ostrowiu.

Warszawa, dn. 28 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

OKOLNIK № 180

do pp. Wojewodów: Białostockiego, Lubelskiego, Kieleckiego, Łódzkiego i Warszawskiego do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów i Kierowników wszystkich podległych mi urzędów

w przedmiocie

poborów służbowych dla urzędników i funkcjonarjuszy państwowych na obszarze Państwa objętym ewakuacją.

Rada Ministrów w dn. 15 lipca r. b. uchwaliła następujące zasady w sprawie wypłacania poborów służbowych, djet i t. p. dla urzędników i funkcjonarjuszy państwowych na obszarze Państwa, objętym ewakuacją.

1. W razie ewakuacji na rozkaz władzy urzędnicy i funkcjonarjusze państwowi ewakuowani pobierają nadal należące się im pobory:

2. Wszyscy urzędnicy i funkcjonarjusze państwowi, opuszczający z polecenia władzy wskutek ewakuacji urzędów stałą siedzibę urzędową, otrzymują zasiłek uchodźczy w wysokości poborów za miesiąc lipiec, oznaczonych według okólnika Ministerstwa Skarbu z dn. 28 czerwca 1920 r. № 57273/20, t. j. w podwójnej wysokości pensji wraz ze wszystkiemi miesięcznie płatnemi dodatkami, pobieranej przed 1 lipca 1920 r.

3. Ewakuowani urzędnicy i funkcjonarjusze państwowi, którzy pełnią z polecenia władzy przełożonej służbę w nowej czasowej siedzibie urzędu lub czasowo w innym urzędzie poza stałem miejscem zamieszkania albo też, z polecenia władzy przełożonej przebywają w wyznaczonej im przez tę władzę miejscowości w pogotowiu służbowem, otrzymują normalne djety, które po upływie 14 dni ulegają redukcji w myśl obowiązujących przepisów;

4. Urzędnicy i funkcjonarjusze państwowi, którzy z rozkazu władzy ewakuowali rodziny, a sami pełnią nadal służbę w pasie ściśle wojennym, otrzymują na czas pełnienia tej służby i rozdzielenia z rodziną podwójne

djety; urzędnicy i funkcjonarjusze państwowi, którzy z rozkazu władzy ewakuowali rodziny, a sami pełnią nadal służbę w pasie wojennym następnym, pobierają djety normalne, a po dniach 14 zredukowane (przez rodzinę rozumie się tych członków rodziny, których uwzględnia się przy wymiarze dodatku drożyźnianego) podług ust. z 27/I.1920 Dz. U. Rz. P. № 7 poz. 47.

5. Upoważnia się władze do udzielania ewakuowanym urzędnikom i funkcjonarjuszom państwowym etatowym, którzy bądź pozostając sami na stanowisku, wysyłają z rozkazu władzy rodziny, bądź, będąc ewakuowani sami, wyjeżdżają, pozostawiając rodzinę w dotychczasowej siedzibie, bądź też nie mogą w wypadkach zarządzenia ewakuacji wyjechać z powodu obłożnej choroby, zwrotnych zaliczek na płace w wysokości podwójnych poborów miesięcznych, oznaczonych w punkcie 2-im. Zaliczki te zwrotne są w 12 ratach miesięcznych, począwszy od dnia 1 miesiąca po wypłacie zaliczki.

6. Upoważnia się władze do wypłacenia wcześniejszego ewakuowanym urzędnikom i funkcjonarjuszom państwowym, opuszczającym siedzibę urzędową z powodu ewakuacji urzędu, poborów za następny miesiąc.

7. Funkcjonarjuszom kontraktowym należy w zasadzie wypowiedzieć stosunek służbowy z zachowaniem postanowień umowy służbowej. O ile by względy służbowe wymagały nieprzerwanego dalszego ich zatrudnienia, traktować ich należy analogicznie do urzędników i funkcjonarjuszy państwowych etatowych.

8. Urzędnicy i funkcjonarjusze państwowi urlopowani nie pobierają djet.

9. Pas ściśle wojenny i następny określa Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Za pas ściśle wojenny w rozumieniu p. 4 uchwały Rady Ministrów uważa się strefę operacyjną, zaś za pas następny strefę etapową w odcinku przeznaczonym do ewakuacji. Rozgraniczenie strefy operacyjnej od etapowej przeprowadza Naczelne Dowództwo stosownie do przebiegu linji bojowej. O każdorazowem rozgraniczeniu tych stref zawiadamiać będzie interesowane władze właściwy wojewoda, względnie Generalny Delegat Rządu na podstawie informacyj odnośnych dowództw frontowych.

Wydatki na zasiłek uchodźczy (p. 2 uchwały) oraz na djety (p. 3 i 4 uchwały) zarachowywać należy na nowowprodzoną do budżetu Ministerstwa Skarbu pozycję p. t. „Ewakuacja urzędów państwowych". Pozycja ta w budżecie b. zaboru rosyjskiego stanowi poz. 14 par. 9 działu I, w budżecie b. zaboru austrjackiego poz. 1 tytułu 13 działu 18. Wydatki winny być uskutecznione na zasadzie asygnacyj resortowych władz i urzędów, posiadających prawo dysponowania kredytami (władz asygnujących). W nowej czasowej siedzibie urzędu ewakuowanego wspomniane należytości asygnować ma właściwa dla danej kasy władza resortowa.

O powyższej uchwale Rady Ministrów, zakomunikowanej mi w okólnikach Ministerstwa Skarbu z dn. 21 i 26 lipca r. b. № 2003 i 64037 podaję do wiadomości oraz zaznaczam, że jednocześnie odnośnym urzędom skarbowym stosowne zarządzenia zostały wydane.

Warszawa, dnia 28 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

w z. *Z. Chmielewski*

OKÓLNIK № 181

do Pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów i Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych urzędów w przedmiocie rejestracji emerytur i innych pretensyj do b. rządu rosyjskiego.

Polecam Panom zwrócić uwagę wszystkich pracujących w Ministerstwie i Urzędach b. funkcjonarjuszów b. rządu rosyjskiego na rozporządzenie Rady Ministrów, ogłoszone w №№ 145 i 146 „Monitora Polskiego“ z dnia 1 i 2 lipca r. b. w przedmiocie rejestracji emerytur i wszelkich pretensyj, wynikających z ich stosunków służbowych do b. Cesarstwa Rosyjskiego.

Jednocześnie podaję do wiadomości, że formularze do rejestracji zainteresowani mogą otrzymywać w Wydziale Służbowym Ministerstwa i w Głównym Zarządzie Dóbr Państwowych.

Warszawa, dnia 29 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

OKÓLNIK № 182

do Pp. Naczelnika Rachuby, Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Lubelskiego, Łódzkiego i Warszawskiego i Kierowników wszystkich podległych mi urzędów w przedmiocie poborów służbowych funkcjonarjuszów państwowych, wstępujących do wojska.

Doszło do wiadomości Ministerstwa Skarbu (okólnik z dnia 21 lipca 1920 r. № 63397/20. D. 13), że niektóre urzędy zarządziły wypłatę zapomóg w wysokości jedno do trzechmiesięcznej pensji funkcjonarjuszom i pracownikom państwowym, którzy wstąpili, jako ochotnicy, do armji.

Zarządzenia takie są bezwarunkowo niedopuszczalne, ponieważ rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 12 lipca 1920 r. (Dz. Ust. № 57, poz. 352) zapewniło wstzystkim funkcjonarjuszom i pracownikom państwowym, którzy zgłosili się do służby wojskowej, względnie ich rodzinom, byt materjalny przez zastosowanie do nich wszystkich postanowień art. 7 ustawy z dnia 11 lipca 1919 r. (Dz. Pr. № 59, poz. 357).

Podając o tem do wiadomości, proszę o cofnięcie wszystkich rozporządzeń, które pozostają w sprzeczności z powyższemi zasadami.

Okólnik № 171 o wypłacie zaliczek urzędnikom, powołanym do wojska, pozostaje w mocy.

Warszawa, dnia 29 lipca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Tłoczono w Drukarni Państwowej
z polecenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych. № 10962